

**Lucrările Simpozionului Județean ”Metode
inovative de predare în învățământul
preșcolar”, ediția I, noiembrie 2022**

ISSN 2810 – 1995

ISSN – L 2810 - 1995

CATEDRA
SUPLIMENT

Publicație periodică de informație și cultură - ediție nouă online

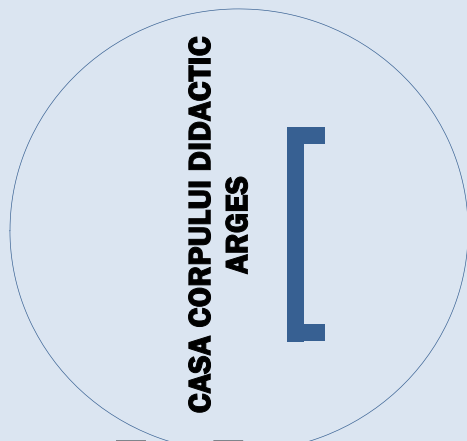
Formează-te și vei putea forma!

CUPRINS

VALORIFICAREA POVEȘTILOR CU CONȚINUT FANTASTIC PRIN METODE INOVATIVE ACTIV - PARTICIPATIVE	4
METODE DIDACTICE ACTIVE ȘI INTERACTIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	6
METODELE ACTIV-PARTICIPATIVE MODERNE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII - O PROVOCARE PENTRU STRATEGIILE TRADIȚIONALE	8
EFICIENȚA METODELOR INTERACTIVE ÎN DEZVOLTAREA GÂNDIRII LA PREȘCOLARI	9
EFICIENȚA METODELOR INOVATIVE ÎN ACTIVITĂȚILE CU PREȘCOLARI	11
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	13
EXPLOZIA STELARĂ – METODĂ INOVATIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	14
METODE INTERACTIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE FOLOSITE ÎN GRĂDINIȚĂ	16
METODA CUBULUI	17
EXPLOZIA STELARĂ O METODĂ INOVATIVĂ DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	18
METODA „EXPLOZIA STELARĂ”	20
METODE INTERACTIVE DE GRUP	21
METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	23
METODELE INOVATIVE - necesitatea educației moderne	25
METODE ȘI PRACTICI DE PREDARE INOVATIVĂ MODALITĂȚI DE UTILIZARE A UNOR MATERIALE DIN NATURĂ ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR PRACTICE	27
METODĂ INOVATIVĂ BULA DUBLĂ	28
METODE MODERNE DE PREDARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	29
METODE DE INTERVENȚIE - PICTOGRAME	31
METODELE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	33
IMPORTANȚA METODELOR INTERACTIVE DE GRUP ÎN EDUCAȚIA MODERNĂ	34
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A GÂNDIRII CREATIVE	36
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	37
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	39
METODA DIDACTICĂ „BULA DUBLĂ”	40
METODELE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	41
METODE INOVATIVE DE PREDARE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE	43
EDUCAȚIE ȘI INOVAȚIE	44
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	46
METODE INOVATIVE FOLOSITE ÎN CADRUL DOMENIULUI LIMBĂ ȘI COMUNICARE	48
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR - METODA PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE	49
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	51
IMPORTANȚA METODELOR ACTIV PARTICIPATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	52
ACTIVITĂȚILE DE JOC ȘI METODELE INTERACTIVE DE GRUP	54
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	56
METODA PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE	57
METODE INTERACTIVE DE GRUP UTILIZATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	59
METODE INTERACTIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	60
METODE ALTERNATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE	62
METODE INOVATIVE DE PREDARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	63
METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	65
METODA PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE-METODA CUBULUI	66
METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	69
VALENȚE EDUCATIVE ALE METODELOR INTERACTIVE	70
ACTIVITĂȚILE DE TIP OUTDOOR ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR PE DOMENII EXPERENȚIALE	72
APLICAREA METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	73
ÎNVĂȚAREA INTERACTIV-CREATIVĂ	75
JOCUL DIDACTIC ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR MATEMATICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	77
ICE-BREAKING, ABORDARE INOVATIVĂ ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE	79
METODE INOVATIVE UTILIZATE ÎN GRĂDINIȚĂ	81

METODA „SORȚULETUL POVESTITOR”	82
METODELE INTERACTIVE ȘI ACTIV-PARTICIPATIVE.....	83
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	85
PĂLĂRIILE GÂNDITOARE – metodă inovativă în învățământul preșcolar	86
EXEMPLE DE METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	88
METODA „DIAGRAMA VENN”.....	90
ADAPTAREA MATERIALELOR DE LUCRU ÎN ACTIVITATEA CU COPII C.E.S	91
INOVAȚIE ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚĂ	92
DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIALE LA PREȘCOLARI PRIN METODE INTERACTIVE DE GRUP	93
METODA CUBULUI ȘI APLICAREA ACESTEIA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	97
METODE MODERNE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE	98
ROLUL ȘI IMPORTANȚA METODELOR INTERACTIVE	99
METODELE INTERACTIVE DE GRUP	101
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	103
STRATEGII EDUCATIVE ADECVATE PREȘCOLARILOR CU SINDROM DOWN.....	104
METODE INTERACTIVE DE GRUP	105
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	107
METODE MODERNE DE PREDARE	109
METODA INTERACTIVĂ, O MODALITATE DE STIMULARE A ÎNVĂȚĂRII PREȘCOLARILOR	111
METODE ȘI PRACTICI DE PREDARE INOVATIVĂ.....	112
METODELE ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR– O PROVOCARE PENTRU STRATEGIILE TRADIȚIONALE	114

VALORIFICAREA POVEȘTELOR CU CONȚINUT FANTASTIC PRIN METODE INOVATIVE ACTIV -PARTICIPATIVE

*Prof. Andrei Andreea Georgiana
Prof. Nicolescu Bianca Mihaela
G.P.P. TIC – PITIC, Mioveni*

Metodele de învățare reprezintă instrumente și modalități de acțiune, prin intermediul cărora copiii, îndrumați de educatoare, asimilează cunoștințe, formează priceperi și deprinderi, valori și atitudini. În didactica preșcolară se folosesc metode tradiționale și moderne. O pondere mare de aplicare în procesul instructiv-educativ o reprezintă metodele activ-participative, bazate pe activități reproductive și propun o cunoaștere însușită prin efort propriu.

Activizarea este un complex proces, dinamic și sistematic care antrenează întregul potențial psihofizic al preșcolarilor. Prin activizare se realizează învățarea și formarea active și interactive, prin care cel care învață se implică intens și deplin, devenind obiect și subiect în procesul educațional, participant activ la propria dezvoltare.

Valorificarea poveștilor cu conținut fantastic prin metode activ-participative, devine un instrument de dezvoltare majoră în activizarea și dezvoltarea limbajului și vocabularului copiilor de vârsta timpurie.

Dintre metodele active participative cele mai utilizate în grădiniță, în predarea și valorificarea poveștilor cu conținut fantastic, identificăm următoarele:

1. Învățarea prin descoperire

Metoda învățării prin descoperire aplicată preșcolarilor, în procesul de predare a poveștilor cu conținut fantastic, din cadrul activităților de educare a limbajului creează situații de a-și însuși cuvinte noi, descoperind tehnici de lărgire a vocabularului.

Explorarea constă în încercările copilului de a cunoaște și de a descoperi informații noi reprezintă una din acțiunile principale ale dezvoltării preșcolarului. Permite descoperirea lumii înconjurătoare și stimulează interesul pentru cunoaștere, oferind premisele dezvoltării potențialului psihofizic și atitudinal.

Învățarea prin joc creează premisele descoperirii mediului social. Introducerea unor jocuri în activitățile de educare a limbajului precum, "Să construim propoziții!", să alcătuiască o propoziție oferind-le copiilor un set de cuvinte încurcate, copiii fiind solicitați să elaboreze propoziția logic și coerent, de exemplu: ursul, vulpe, păcălit, de pentru "Ursul păcălit de vulpe".

2. Braistormingul reprezintă în traducere "furtuna în creier" sau "asalt de idei", este o metodă folosită în activitățile de educare a limbajului, pentru a-i ajuta pe copii să exprime mai multe idei și de a da frâu liber imaginației. Folosită cu scopul de valorificare a poveștilor cu conținut fantastic în cadrul povestirii după ilustrații, favorizează exprimarea verbală a ideilor, implicarea activă și participativă a subiecților, stimulând și dezvoltând limbajul. De exemplu, în cadrul Domeniului Limbă și Comunicare, la activitatea intitulată "Călătorie în lumea poveștilor" folosim metoda brainstorming-ului, prin lansarea unor întrebări referitoare la poveștile cu conținut fantastic: "Ce povești cunoașteți?", "Ce personaje cunoașteți?", în acest moment având loc "furtuna în creier", copiii participă activ la activitate prin stimularea vorbirii, a gândirii pentru a găsi răspunsurile adecvate. Se urmărește exprimarea corectă, clară și expresivă a vorbirii, educatoarea intervenind pentru a corecta greșelile de exprimare unde este cazul. Metoda brainstorming-ului, folosită la grupa de preșcolari, conduce la realizarea unui act de calitate al educației.

3. Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității și se bazează pe formularea de întrebări

pentru rezolvarea unor sarcini și ajuta la noi descoperiri. Ideea centrală se desenează sau se scrie pe steaua mare. Pe celelalte stele mai mici, se scriu urematoarele întrebări: Ce? Cine? Unde? De ce? Când?, cinci copiii șut solicitați să extragă câte o întrebare. Folosirea metodei explozia stelară în predarea poveștii cu conținut fantastic "Punguță cu doi bani" de Ion Creanga, are ca scop fixarea conținutului poveștii.

Pe steaua mare este desenat un cocoș, iar pe celelalte steluțe sunt elaborate cinci întrebări.

Posibile întrebări adaptate poveștii cu conținut fantastic:

UNDE?

- Unde a ajuns cocoșul?
- Unde l-a aruncat boierul pe cocoș?
- Unde și-a alungat baba găina?
- Unde a găsit găina o mărgică?

CE?

- Ce a făcut cocoșul în fântână?
- Ce bogății a adus cocoșul moșneagului?
- Ce îi cerea moșneagul, babei?
- Ce bogății a adus găina babei?

CÂND?

- Când și-a bătut baba găina?
- Când boierul l-a lăsat pe cocoș să plece acasă?

DE CE?

- De ce a plecat cocoșul de acasă?
- De ce baba nu-i dădea moșneagului nici un ou?

CINE?

- Cine l-a aruncat pe cocoș în fântână?
- Cine s-a luat după cocoș în cireadă?

Fiecare copil din cei cinci își aleg alți copii cu care să lucreze, astfel organizându-se cinci grupuri. Grupurile colaborează în elaborarea întrebărilor. Copiii sunt așezați în semicerc, im jurul stelei mari și comunica întrebările infuncție de nivelul grupei. Ceilalți copii din celelalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Efortul copiilor în elaborarea întrebărilor și modul de implicare în activitate este apreciat individual sau grupal.

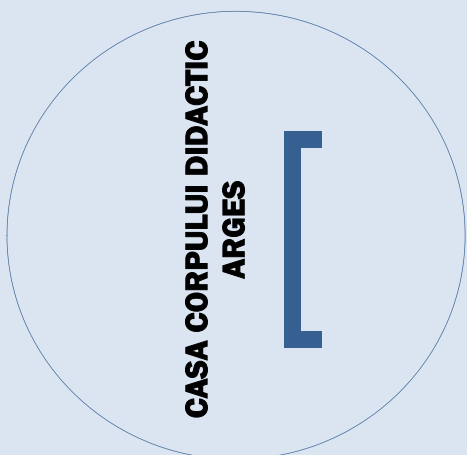
Diagrama Venn reprezintă o metodă interactive de fixare, consolidare și evaluare. Se folosește cu succes în activitățile de povestire sau jocuri didactice. Diagram venn este formată din două cercuri care se suprapun parțial, În spațial unde se suprapun cele două cercuri se așează asemănările dintre povești sau personaje, idei sau concept, iar în cele două cercuri se așează aspect specific ale acestora.

Diagrama poveștilor „Scufița Rosie” - „Albă ca zăpada”. În interiorul cercurilor se vor așeza imagini din povești și se vor adresa întrebări, precum „Ce observați atunci când priviți personajele din ambele povesti?”, „Ce putem așeza în intersecția celor două cercuri?”

Bibliografie

1. Breben, S., *Metode interactive de grup*, Editura Arves, Craiova, 2002
2. Costea, O., *Literatura pentru copii, manual pentru școlile normale*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1996
3. Pintilie, Mariana, *Metode moderne de învățare-evaluare*. Editura Eurodidact, Cluj- Napoca, 2003

METODE DIDACTICE ACTIVE ȘI INTERACTIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof. Andreianu Milena
Școala Gimnazială „Virgil Calotescu” - G.P.N. Bascov

În școala incluzivă un accent deosebit se pune pe folosirea învățării active și pe cooperare, acestea concurând la obținerea unor performanțe notabile. Atunci când se folosesc metodele de învățare activă toți copiii asimilează la un nivel mai profund, rețin ideile mai mult timp, sunt motivați și le place școala, și pot corela ceva ce au învățat cu viața reală și în rezolvarea de probleme.

Învățarea activă dezvoltă gândirea critică, creativă și responsabilitatea. Cadrul necesar învățării active trebuie să fie stimulativ bazat pe încredere și respect între educator și educat.

În procesul predării interactive rolul educatoarei se schimbă: ea formulează probleme, ascultă părerile copiilor, sugerează rezolvări, lucrează împreună cu copiii, corectează greșelile acestora, dar niciodată nu impune autoritar un punct de vedere.

Una dintre tehnicile și metodele active și interactive care pot fi folosite în activitatea la clasă este algoritmizarea.

Algoritmizarea – este o metodă care presupune utilizarea și valorificarea algoritmilor de învățare. Algoritmii sunt constituiți dintr-o serie de operații executate într-o anumită ordine, presupune o succesiune de operații. Din punct de vedere psihologic algoritmii reprezintă depinderi de activitate intelectuală. Algoritmizarea ca metodă se folosește în general la grupele mari.

În activitățile de observare direcționate spre cunoașterea lumii vii algoritmul de lucru se dovedește

a fi benefic. Observarea unui animal se desfășoară prin aceeași succesiune de operații.:

- a. Perceperea globală a animalului;
- b. Componentele corpului;
- c. Particularitățile fiecărei părți a corpului;
- d. Mediul și modul de viață;
- e. Înmulțirea;
- f. Importanța.

Este normal că pentru educatoarele aceste etape constituie un schelet logic atât pentru activitatea coerentă a operațiilor mentale ale preșcolarului cât și pentru educatoarele, care dirijează procesul de învățare. Insistându-se de la primele teme pe aceste secvențe, la teme similare, apelând la schema logică de investigare prin simple întrebări ca: „Ce am învățat despre...?”, și acum „Ce trebuie să știm despre...?” se activează algoritmul de lucru care facilitează descoperirea elementelor de noutate și integrarea lor în structuri cognitive deja consolidate. Lumea plantelor în diversitatea sa poate fi abordată în activitățile de observare cu mult succes utilizând algoritmizarea.

- a. părțile plantei: rădăcina, tulpină, frunze, flori;
- b. Particularitățile organelor plantei;
- c. Înmulțirea plantei;
- d. Îngrijirea plantei;
- e. Importanța plantei.

Cubul – este o metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective. Am folosit tot cu succes în

activitățile de observare și lectură după imagini, ori de câte ori a fost necesară observarea unui animal, obiect, plantă, fenomen din mai multe perspective, ori ca mijloc de fixare a unor informații obținute.

Poate fi introdusă metoda cubului în activitatea de observare cu tema „Animale domestice în ograda bunicilor” - „Câinele”. Cum se procedează?

1. Se realizează un cub pe ale cărei fețe se scriu cifrele de la 1 la 6, precizând că fiecare număr reprezintă o cerință adresată unui anumit grup.
2. Se anunță tema - „Vom observa un animal domestic foarte îndrăgit, câinele”. Se prezintă copiilor un cățel adevărat.
3. Am împarte grupa de copii în 6 subgrupe urmând ca fiecare subgrupă să analizeze animalul din perspectiva cerinței ce corespunde cifrei de pe una din fețele cubului. Numărul 1 înseamnă „Descriere!”, unde copiii au sarcina de a spune culoarea, mărimea, forma animalului observat; numărul 2 - „Compară!”, copii având sarcina de a evidenția asemănările și deosebirile față un alt animal (la alegere); numărul 3 - „Asociază!”: „La ce te gândești când vezi un câine?”, „Ce simți?”; numărul 4 - „Analizează!”: „Care sunt părțile componente ale câinelui?”; numărul 5 - „Aplică!”: „Ce foloase ne aduce câinele?”, „Cum ne ajută?”; numărul 6 - „Argumentează!” „pro” sau „contra” în ceea ce privește importanța câinelui pentru om și spune motivele pe care te bazezi în ceea ce afirmi.
4. După ce se constată că toți copiii au înțeles sarcinile impuse se acordă timpul necesar pentru

rezolvarea acestora. Câte un copil din fiecare subgrupă prezintă rezultatul cerinței corespunzătoare subgrupeii sale, iar educatoarea realizează un desen în care reda rezultatul final și complet al observării.

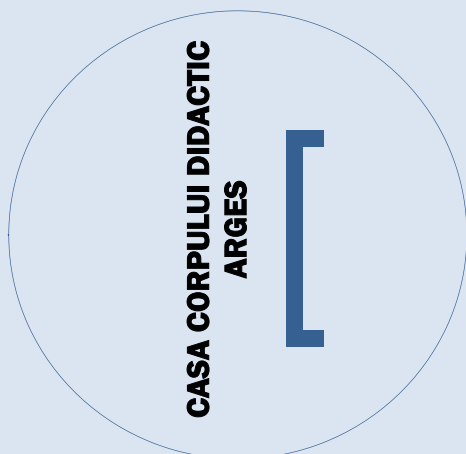
Stilul de tip algoritmic constă în asigurarea unei succesiuni rigide de operații între activitatea de predare și cea de învățare. Între programare externă ce ține de predare, și cea internă ce ține de învățare se stabilesc relații univoce strict determinate. Condiția fundamentală pentru proiectarea și realizarea unor asemenea relații este cunoașterea cât mai exactă a structurii componentelor psihice ce urmează a fi formate. Metodele și procedeele ce caracterizează această strategie didactică sunt: algoritmicizarea, instruirea programată și exercițiul.

Utilizarea metodelor moderne nu trebuie făcută în lipsa unor combinații și armonizări cu metodele așa-numite tradiționale deoarece avantajele și dezavantajele lor sunt complementare.

Imaginea școlii secolului XXI este încă neclară; însă liniile de forță pe care un observator atent le poate surprinde se pot caracteriza în două tendințe: centrarea pe „copil”, pe nevoile celui care este beneficiarul și , în același timp, partenerul nostru în propria formare; folosirea unor metode și stiluri moderne care să acopere cât mai bine întreaga sferă de interes a persoanei educate, persoană care va reprezenta resursa și creatorul de resurse pentru anii viitori.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, Neacșu Ion, Prelegeri pedagogice, Polirom, Iași, 2001
2. Cucuș, Constantin, Pedagogie, Polirom, Iași, 2002
3. Sălăvăstru, Dorina, Didactica psihologiei, Polirom, Iași 2002
4. Tomșa, Gheorghe, Psihopedagogie preșcolară și școlară, M.E.C, București, 2005
5. Vrășmaș T., „Școala și educația pentru toți”, Editura Miniped, București, 2005

METODELE ACTIV-PARTICIPATIVE MODERNE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII - O PROVOCARE PENTRU STRATEGIILE TRADIȚIONALE

*Prof. învă. preșcolar: Anghel Janina
G.P.N. „Florile Soarelui” Mioveni*

Motto: „Să nu-i educăm pe copiii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

În condițiile actuale în care învățământul a luat o mare amploare în dezvoltarea sa, în țara noastră, învățământului preșcolar, fiind o parte integrantă a acestuia i se impune tot mai mult perfecționarea metodelor și procedeele didactice și totodată modernizarea întregului proces informativ. Grădinița joacă un rol important pe latura informativă, de aceea nu trebuie privită superficial, mai ales că de la vârsta de 5 ani, copilul este foarte receptiv la tot ce-l înconjoară, la orice informație.

Concepția modernă asupra educației preșcolare presupune folosirea din plin a învățării dirijate și spontane și consideră învățarea drept acțiunea principală a dezvoltării inteligenței copilului. Grădinița s-a adaptat perfect cerințelor noilor generații prin abordarea cu succes a unor metode inovatoare de organizare și desfășurare a activităților, îmbinându-le, în același timp, în mod armonios cu metodele tradiționale, fără de care procesul instructiv – educativ ar risca să piardă din conținut, din informații. Creșterea calității procesului instructiv – educativ din grădiniță, bunul mers al procesului de învățământ și rezultatele obținute depind de metodele utilizate.

Având în vedere că în grădiniță principala activitate este jocul, metodele interactive trebuie introduse ca niște jocuri cu sarcini și reguli care să fie antrenante, atractive. Copilul are nevoie nu numai de sprijin și îndrumare, ci și de libertate și inițiativă personală, iar educatoarea trebuie să înțeleagă, să accepte, și să încurajeze modalitățile specifice prin care copilul achiziționează cunoștințe: imitare, încercare și eroare, experimentare.

Metodele interactive câștigă tot mai mult teren, reprezentând o alternativă la didactica tradițională în beneficiul copiilor și al cadrelor didactice în egală măsură. Deci, regândirea educației formale se impune și ne obligă să schimbăm relația cu copiii și între copii, promovând sprijinul reciproc și dialogul constructiv prin utilizarea de noi strategii. Prin aplicarea acestor metode copiii își exersează capacitatea de a selecta, combina, învăța lucruri de care vor avea nevoie în viața de școlar și de adult.

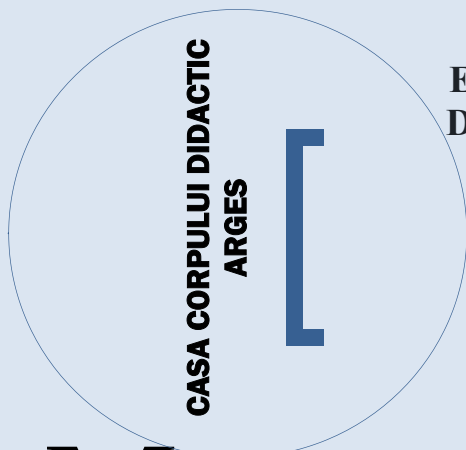
Pornind de la următorul citat: "Dacă vrei să faci un lucru, vei găsi o cale. Dacă nu vrei să-l faci, vei găsi o scuză" (Brian Tracy), în cazul învățământului preșcolar, educatoarea poate căuta resurse interesante pentru a crea conținut atractiv, pentru a le putea capta copiii atenția.

Nevoia unei educații permanente ne provoacă la găsirea rapidă a unor noi soluții, metode eficiente, ușoare, plăcute pentru a menține trează dorința participării tuturor preșcolarilor în mod activ la propria educație.

Un punct forte în aplicarea metodelor inovative îl constituie utilizarea aplicațiilor interactive de pe softurile educaționale. „Orice calități ar avea mijloacele de învățământ, nu trebuie să uităm că ele devin o componentă importantă a tehnologiei didactice moderne numai în măsura în care cadrul didactic știe să le folosească în procesul de predare – învățare și să asigure creșterea randamentului școlar.” (Jinga, Istrate, 2002.)

Bibliografie:

- Breben S., Gognea E., Metode interactive de grup, Editura, Arves, 2007;
- Chergit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Bucuresti, 1997;
- Crenguța Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2007.

EFICIENȚA METODELOR INTERACTIVE ÎN DEZVOLTAREA GÂNDIRII LA PREȘCOLARI

Prof. înv. preșc. Arsene Steliana Ionela
Prof. înv. preșc. Marin-Lazarov Paula-Ramona
G.P.N. Florile Soarelui, Mioveni

Metodele interactive dezvoltă și stimulează capacitățile intelectuale, cognitive, gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală, capacitatea de ascultare, ascultarea activă, capacitatea de comunicare, capacitatea de înțelegere, de cunoaștere de sine și recunoaștere a calităților partenerilor, coechipierilor, capacitatea de evaluare și autoevaluarea, capacitatea de sinteză, capacitatea de decizie, de comparație și generalizare, de descriere, de abstractizare, de argumentare, de aplicare.

Gândirea laterală semnifică un mod de a gândi care urmărește schimbări în percepții, concepte și idei prin utilizarea unor instrumente specifice. Gândirea creativă este o deprindere mentală pe care oricine poate să o achiziționeze - dacă își dorește. Instrumentele gândirii laterale pot fi învățate, exersate și folosite într-o manieră deliberată. Gândirea laterală nu este altceva decât abilitatea de a gândi creativ, și de a ieși în mod degajat din "zona de confort", concept care se poate referi atât la rezolvarea ingenioasă a problemelor personale, cât și a celor legate de inspirație, imaginație sau propria afacere și abordarea subiectelor dintr-o perspectivă neașteptată. Gândirea laterală este strâns legată de intuiție, creativitate și dispoziție, toate au aceeași bază, însă gândirea laterală este un proces deliberat. În vreme ce creativitatea se rezumă la descrierea unui rezultat, gândirea laterală este descrierea unui proces. Un rezultat poate fi doar admirat și consacrat, pe când un proces poate fi învățat pentru a fi folosit. Creativitatea este o abilitate nu un talent. A avea o idee creativă nu este același lucru cu a avea o idee diferită, ceea ce o face pe prima să fie aplicabilă este eficiența. Când gândim lateral, obiectivul gândirii nu este corectitudinea ci eficiența. E adevărat, pentru a gândi eficient trebuie să gândim corect.

Copilul preșcolar este prin natura sa creativ datorită imensei sale curiozități, a freamătului permanent pentru a cunoaște tot ceea ce se petrece în jurul său. În perioada preșcolară imaginația se exprimă viu prin tot ceea ce face copilul la grădiniță.

Stimularea potențialului creativ al preșcolarilor impune utilizarea unor strategii euristice care implică preșcolarul în activitatea de descoperire, de rezolvare de probleme, de investigare a realității și strategiile creative care pun accentul pe gândire laterală, spontaneitate, originalitate.

Dintre metodele bazate pe acțiunea fictivă, jocul ocupă un rol important în strategia de educare a creativității. Preșcolarii creativi se diferențiază de restul grupului prin diferite comportamente specifice. Foarte curioși, vin cu soluții neobișnuite, cu idei originale, au inițiativă și au un spirit de observație foarte dezvoltat, pun întrebări adecvate, fac conexiuni între elemente aparent fără nici o legătură, explorează noi posibilități, manipulează, controlează simultan mai multe idei, învață rapid și ușor, au o memorie bună, imaginație vie, vocabular vast. Metodele interactive sunt foarte eficiente în dezvoltarea creativității și stimularea învățării de lungă durată, cât și a gândirii laterale.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Una dintre metodele unde copiii au posibilitatea de a-și exprima ideile originale și de a dovedi de spirit de observație este metoda celor șase pălării gânditoare. Cele șase pălării întruchipează șase posibilități de procesare a datelor. Schimbarea pălăriei îți oferă eliberarea față de stilul convențional

de tratare a problemelor și îți permite cât mai multe informații

variate privind o situație concretă. Este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Gândește în conformitate cu pălăria pe care o porți. Această metodă a fost creată de Eduard de Bono.

Gândirea laterală, presupune renunțarea la limite de orice fel, îndepărtarea modului de gândire tradițional, și eliminarea prejudecăților din minte.

Metodele interactive reprezintă strategii, care presupun explorarea unui subiect din mai multe perspective, implicarea activă și creativă a copiilor stimulează gândirea productivă, gândirii divergență și laterală, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor.

În continuare voi prezenta contexte care contribuie la dezvoltarea gândirii laterale la preșcolarii. prin folosirea metodelor interactive: „Explozia stelară”, „Cubul”, „Braistormingul”. Acestea oferă copiilor posibilități variate de procesare a datelor, de stimulare a creativității și permit tratarea diferită a unor situații concrete, valorificând informațiile și cunoștințele dobândite, contribuind eficient la dezvoltarea gândirii laterale.

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier”, sau „asalt de idei” este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltarea limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic,

Bibliografie:

Breben, Silvia, Gongea, Elena, Ruiu, Georgeta, Fulga, Mihaela, Editura Arves, „Metode interactive de grup” - ghid metodic, 2002;

Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, E.D.P., București, 1997;

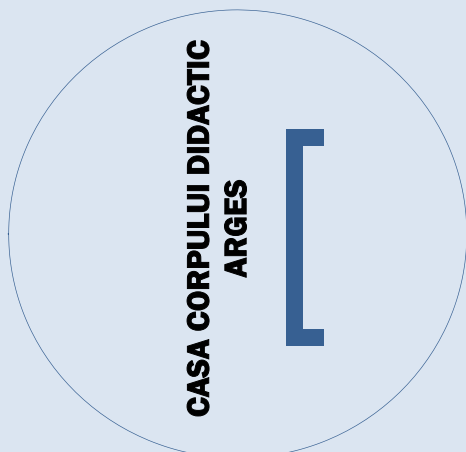
Pânișoară, Ion - Ovidiu, Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională, Editura Polirom, Iași, 2001.

mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Activitățile pe care le desfășurăm cu preșcolarii trebuie să aibă un caracter spontan, să contribuie la dezvoltarea independenței în gândire și acțiune. Utilizarea metodelor active transformă activitatea într-o aventură a cunoașterii, în care copilul e participant activ; întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil, dar în grup, prin analize, dezbateri, descoperă răspunsuri la întrebări, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și mulțumit la finalul activității. Aceste metode îi ajută pe copii să-și formeze personalitatea, să se cunoască, să-și descopere stilul propriu de gândire și acțiune. Totodată ele stimulează interesul copiilor pentru cunoaștere, a dorinței de a căuta informații și de a le utiliza în diferite situații.

Preșcolarii învață să lucreze împreună, își unesc forțele pentru a reuși să realizeze sarcina primită sau pentru a rezolva o problemă cu care se confruntă. Interrelațiile dintre membrii grupului și, emulația, sporește interesul pentru o temă sau o sarcină dată, motivând copiii pentru învățare. Grupul dă un sentiment de încredere, de siguranță, antrenare reciproc a membrilor ce duce la dispariția fricii de eșec și determină curajul de a-și asuma riscul. Interacțiunea colectivă are ca efect și educarea stăpânirii de sine și a unui comportament tolerant față de opiniile celorlalți, înfrângerea subiectivismului și acceptarea gândirii colective.

Instrumentele gândirii laterale pot fi învățate, exersate și folosite într-o manieră deliberată. În încheiere, putem afirma că gândirea laterală are legătură cu intuiția, creativitatea și dispoziția. Este un alt mod de a gândi, de a ne folosi mintea. Se ocupă cu generarea de noi idei și de spargerea barierelor conceptuale ale ideilor vechi.

EFICIENȚA METODELOR INOVATIVE ÎN ACTIVITĂȚILE CU PREȘCOLARII

*Prof. log. Barbu Mihaela Simona
C.J.R.A.E. Argeș*

Motto: „Calitatea pedagogică a metodei didactice presupune transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaștere propusă de profesor într-o cale de învățare realizată efectiv de preșcolar, elev, student în cadrul instruirii formale și nonformale cu deschideri spre educația permanentă.”

Sorin Cristea.

Metodele interactive dezvoltă și stimulează capacitățile intelectuale, cognitive, gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală, capacitatea de ascultare, ascultarea activă, capacitatea de comunicare, capacitatea de înțelegere, de cunoaștere de sine și recunoaștere a calităților partenerilor, coechipierilor, capacitatea de evaluare și autoevaluare, capacitatea de sinteză, capacitatea de decizie, de comparație și generalizare, de descriere, de abstractizare, de argumentare, de aplicare. Gândirea laterală semnifică un mod de a gândi care urmărește schimbări în percepții, concepte și idei prin utilizarea unor instrumente specifice.

Gândirea creativă este o deprindere mentală pe care oricine poate să o achiziționeze - dacă își dorește. Instrumentele gândirii laterale pot fi învățate, exersate și folosite într-o manieră deliberată. Gândirea laterală nu este altceva decât abilitatea de a gândi creativ, și de a ieși în mod degajat din „zona de confort”, concept care se poate referi atât la rezolvarea ingenioasă a problemelor personale, cât și a celor legate de inspirație, imaginație sau propria afacere și abordarea subiectelor dintr-o perspectivă neașteptată. Gândirea laterală este strâns legată de intuiție, creativitate și dispoziție, toate au aceeași bază, însă gândirea laterală este un proces deliberat. În vreme ce creativitatea se rezumă la descrierea unui rezultat, gândirea laterală este descrierea unui proces. Un rezultat poate fi doar admirat și consacrat, pe când un proces poate fi învățat pentru a fi folosit. Creativitatea este o abilitate nu un talent. A avea o idee creativă nu este același lucru cu a avea o idee diferită, ceea ce o

face pe prima să fie aplicabilă este eficientă. a gândi eficient trebuie să gândim corect. A gândi corect înseamnă a avea dreptate mereu. A gândi eficient înseamnă a avea dreptate doar în final.

În perioada preșcolară imaginația se exprimă viu prin tot ceea ce face copilul la grădiniță. Stimularea potențialului creativ al preșcolarilor impune utilizarea unor strategii euristice care implică preșcolarul în activitatea de descoperire, de rezolvare de probleme, de investigare a realității și strategiile creative care pun accentul pe gândire laterală, spontaneitate, originalitate.

Metodele interactive sunt foarte eficiente în dezvoltarea creativității și stimularea învățării de lungă durată, cât și a gândirii laterale.

Metode moderne: Explozia stelară, Tehnica Lotus, Bula dublă, Predarea – învățarea reciprocă, Ciochinele, Cubul, Pălăriuțele gânditoare, Piramida și Diamantul, Diagrama Venn.

Însă nu tot ceea ce este „vechi” este neapărat și demodat, după cum nu tot ceea ce este „nou” este și modern. Specific metodelor interactive este faptul ca ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Una dintre metodele unde copiii au posibilitatea de a-și exprima ideile originale și de a da dovadă de spirit de observație este metoda celor șase pălării gânditoare. Cele șase pălării întruchipează șase posibilități de procesare a datelor. Schimbarea pălăriei îți oferă eliberarea față de stilul convențional de tratare a problemelor și îți permite cât mai multe informații variate privind o situație concretă. Este o

tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Gândește în conformitate cu pălăria pe care o porți. Această metodă a fost creată de Eduard de Bono.

De Bono precizează că termenul „gândire laterală” poate fi folosit în două sensuri: „unul specific; gândirea laterală fiind în acest caz un set de tehnici sistematice utilizate pentru schimbarea percepțiilor și conceptelor și generarea unor noi, altul general; gândirea laterală fiind din această perspectivă explorarea unor posibilități și abordări multiple în locul urmării unei singure abordări”. Deși autorul ia în considerare ambele accepțiuni, este într-o mai mare măsură preocupat de prima. Gândirea laterală, presupune renunțarea la limite de orice fel, îndepărtarea modului de gândire tradițional, și eliminarea prejudecăților din minte.

Metodele interactive reprezintă strategii, care presupun explorarea unui subiect din mai multe perspective, implicarea activă și creativă a copiilor stimulează gândirea productivă, gândirii divergență și laterală, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor.

În continuare voi prezenta contexte care contribuie la dezvoltarea gândirii laterale la preșcolari prin folosirea metodelor interactive: „Explozia stelară”, „Cubul”, „Brainstormingul”. Acestea oferă copiilor posibilități variate de procesare a datelor, de stimulare a creativității și permit tratarea diferită a unor situații concrete, valorificând informațiile și cunoștințele dobândite, contribuind eficient la dezvoltarea gândirii laterale. Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier”, sau „asalt de idei” este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltarea limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare. Cu rezultate bune am folosit această metodă și în cadrul povestirilor create după un tablou, sau un șir de ilustrații, în lecturile după

Bibliografie:

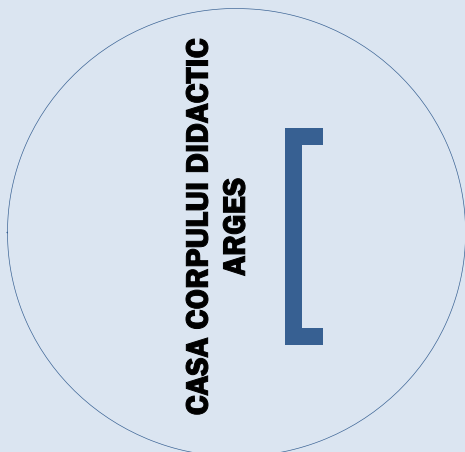
Breben, Silvia, Gongea, Elena, Ruiu, Georgeta, Fulga, Mihaela, Editura Arves; „Metode interactive de grup” - ghid metodic, 2002;

Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, E.D.P., București, 1997;

Pânișoară, Ion - Ovidiu, Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională, Editura Polirom, Iași 2001.

imagini, convorbiri și jocuri didactice. Astfel, în cadru proiectului tematic „Sărbători de iarnă” la activitatea de cunoașterea mediului cu tema: „Tradiții și obiceiuri de iarnă”, preșcolarii au fost puși în situația de a formula întrebări pentru rezolvarea problemelor puse în discuție. Introducerea în activitate a preșcolarilor am făcut-o prin metoda *Brainstorming*, copiii fiind puși în situația de a spune tot ce le vine în minte când aud cuvântul „iarnă”, urmărind astfel dezvoltarea creativității, prin enunțarea spontană a cât mai multor idei despre tema pusă în discuție, realizând astfel pregătirea apercceptivă a copiilor în vederea însușirii noului conținut. Această metodă a stimulat creativitatea copiilor, participarea activă, spiritul competitiv, a generat multe idei noi și originale, a oferit posibilitatea preșcolarilor să se manifeste liber și spontan. Fiecare copil a răspuns printr-un enunț scurt în ordinea stabilită fără să repete ideile colegilor. După enunțarea ideilor, copiii au fost puși să reflecteze asupra lor și să se pronunțe care sunt cele mai aproape de adevăr. După introducerea în activitate, realizată prin *brainstorming*, am anunțat tema abordată „Tradiții și obiceiuri de iarnă”, având ca mijloc de realizare lectură după imagini, am ales cinci copii, care la rândul lor, au ales fiecare câte o steluță cu o întrebare. Pentru a obține cât mai multe conexiuni între întrebările descoperite, am stabilit ordinea adresării întrebărilor (CE, CINE, UNDE, CÂND, DE CE). Am citit întrebarea de pe steluța și timp de 5 minute copiii au analizat tabloul cu tradiții și obiceiuri de iarnă și au formulat în grup cât mai multe întrebări în concordanță cu situațiile problema descoperite de grup.

Utilizarea metodelor active transformă activitatea într-o aventură a cunoașterii, în care copilul e participant activ; întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil, dar în grup, prin analize, dezbateri, descoperă răspunsuri la întrebări, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și mulțumit la finalul activității.

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

prof. înv. preșcolar: Bădiță Georgeta-Zenaida
prof. înv. preșcolar: Bădulescu Florina-Cristina
G.P.P. "TIC-PITIC" Mioveni

Aceste metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este "bine" sau "rău". Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoașterea și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

De exemplu metoda Cubului este o metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective. Am folosit tot cu succes în activitățile de observare și lectură după imagini, ori de câte ori a fost necesară observarea unui animal, obiect, plantă, fenomen din mai multe perspective, ori ca mijloc de fixare a unor informații obținute.

Am introdus metoda cubului în activitatea de observare cu tema „Animale domestice în ograda bunicilor” - „Câinele”. Cum am procedat:

a. Am realizat un cub pe ale cărei fețe am scris cifrele de la 1 la 6, precizând că fiecare număr reprezintă o cerință adresată unui anumit grup.

b. Anunțarea temei - „Astăzi vom observa un animal domestic foarte îndrăgit: Câinele”. Am prezentat copiilor un câțel adevărat.

c. Am împărțit grupa de copii în 6 subgrupe urmând ca fiecare subgrupă să analizeze animalul din perspectiva cerinței ce corespundea cifrei de pe una din fețele cubului. Numărul 1 înseamnă „Describe!”, unde

copiii aveau sarcina de a spune culoarea, mărimea, forma animalului observat; numărul 2 - „Compară!”, copiii având sarcina de a evidenția asemănările și deosebirile față de un alt animal (la alegere); numărul 3 - „Asociază!”: „La ce te gândești când vezi un câine?”, „Ce simți?”; numărul 4 - „Analizează!”: „Care sunt părțile componente ale câinelui?”; numărul 5 - „Aplică!”: „Ce foloase ne aduce câinele?”, „Cum ne ajută?”; numărul 6 - „Argumentează!” „pro” sau „contra” în ceea ce privește importanța câinelui pentru om și spune motivele pe care te bazezi în ceea ce afirmi.

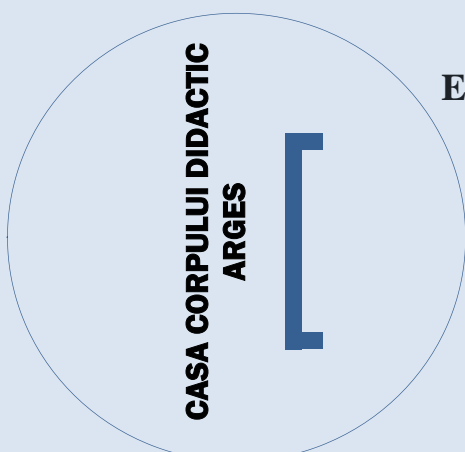
d. După ce am constatat că toți copiii au înțeles sarcinile impuse am acordat timpul necesar pentru rezolvarea acestora.

Câte un copil din fiecare subgrupă prezintă rezultatul cerinței corespunzătoare subgrupeii sale, iar educatoarea a realizat un desen în care redă rezultatul final și complet al observării.

Bibliografie:

Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009

Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “Metode și tehnici interactive de grup”, sursa [www. scribd.com](http://www.scribd.com)

EXPLOZIA STELARĂ – METODĂ INOVATIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. inv. preșcolar Bodea Ana Maria
G.P.P. "Căsuța Poveștilor" Pitești*

Societatea de azi se află într-o continuă schimbare. Noutățile din spațiul economic, social, politic aduc cu sine o multitudine de schimbări și în cadrul învățământului, astfel că instituțiile de învățământ se văd nevoite să țină pasul cu aceste schimbări ce apar datorită evoluției vieții cotidiene. Astfel, apariția acestor schimbări a dus desigur la apariția noilor educații, active, ce au declanșat experimentarea unor metode pedagogice active, participative, formative. În acest mod, centrul educației, copilul, nu mai este considerat un simplu obiect al educației, un depozit de cunoștințe ci este o persoană vie, ce prezintă aptitudini, capacități, interese, precum și aspirații proprii, în virtutea cărora selectează cunoștințele receptate, le înglobează, putându-le astfel reda într-o manieră mai mult sau mai puțin personală. Cunoașterea desigur este văzută în același timp ca un rezultat al dezvoltării psihice precum și sociale a copilului, deoarece dezvoltarea se poate produce într-un anumit context psihosocial care poate duce la inhibarea sau stimularea acesteia.

În ceea ce privește etimologia termenului de ”metodă” acesta provine din cuvântul grec „methodos” care se traduce prin „cale”. Metoda de învățământ reprezintă un demers tipic, utilizat în cadrul procesului de învățământ atât de către educator cât și de către educat în scopul educării acestuia din urmă, acest proces prezentând ca finalități orientarea spre sporirea cunoașterii cât și perfecționarea capacităților de cunoaștere ale copilului, dar și relativa reglementare cu privire la etapele de parcurs, mijloacele strict necesare precum și limitele de eficiență.

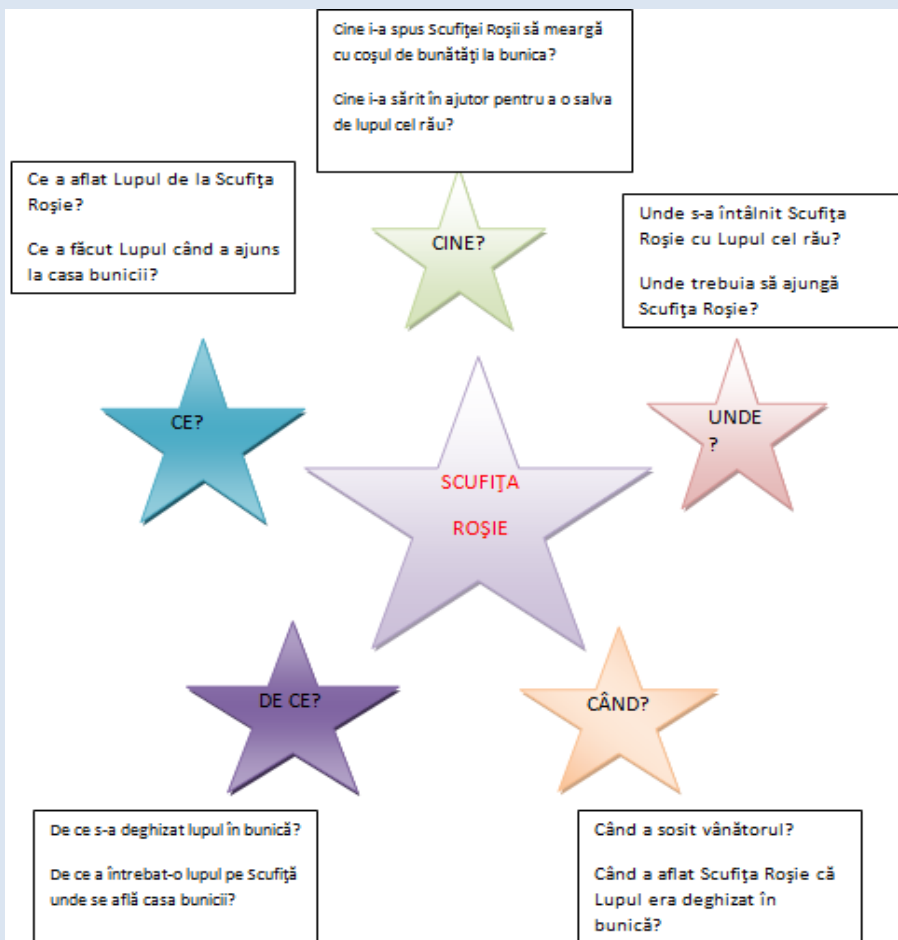
În cadrul învățământului modern există un accent deosebit asupra utilizării metodelor interactive în lucrul cu preșcolarul. Aceste metode inovative urmăresc ca instruirea să se facă într-un mod activ, preșcolarii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Printre metodele moderne, inovative utilizate în cadrul învățământului preșcolar se regăsește desigur și metoda exploziei stelare.

Explozia stelară cunoscută și cu denumirea de Starbursting este o metodă de dezvoltare a

creativității similară brainstormingului. Această metodă este inclusă în cadrul familiei metodelor alternative de evaluare, fiind o metodă modernă, interactivă, de grup, ce solicită spre cunoaștere și descoperire. Metoda exploziei stelare ale la bază utilizarea a cinci întrebări, cele mai utilizate fiind: "Cine? Ce?, Când? ,Cum? și Unde? ", fiind cunoscute cu denumirea de întrebări clarificatoare.

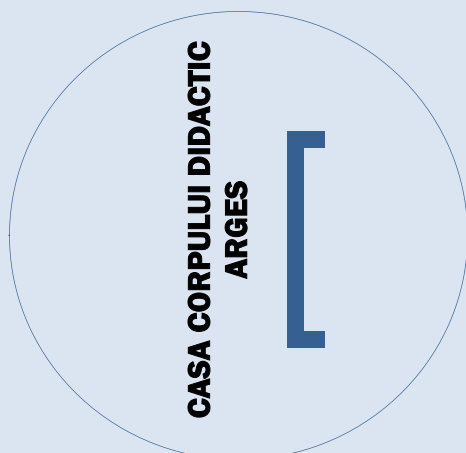
Pentru o cât mai bună desfășurarea a activităților utilizând ca metodă, explozia stelară, este necesară prezența unor materiale de lucru, mai precis un panou al exploziei stelare, colorat, ca va atrage atenția preșcolarilor, acesta putând fi chiar în formă de stea pentru o mai bună reprezentare. Steaua centrală va fi colorată în culori plăcute copiilor și va

Exemplu de explozie stelară pentru povestea Scufița Roșie:

Bibliografie:

1. Breban S, Gongea E, Ruiu G, Fulga M., „Metode interactive de grup”, Editura Arves, 2020.
2. Cerghit I., „Metode de învățământ”, Editura Polirom, 2006.
3. Mândru E., Borbeli L., Filip D., Gall M., Nicolae A., Nemțoc M., Todoruț D., Topliceanu F.: „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, 2010.
4. Tiron E., Stanciu T.: „Teoria și metodologia instruirii Teoria și metodologia evaluării”, Editura Didactică și Pedagogică, 2019

METODE INTERACTIVE DE PREDARE- ÎNVĂȚARE-EVALUARE FOLOSITE ÎN GRĂDINIȚĂ

*prof. inv. preșcolar: Bogdan Ștefania Mihaela/Safta Eliza
G.P.P. Rază de Soare, Pitești*

Metodele interactive activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconstituirea relației educatoare-copil.

Metodele de învățare interactive implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

În continuare vom prezenta două metode interactive pe care le-am folosit în procesul instructiv-educativ

în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

Explozia stelară este o metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme.

Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci steluțe mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE? , DE CE ?, CÂND ?. Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc..

Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit aceasta metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.

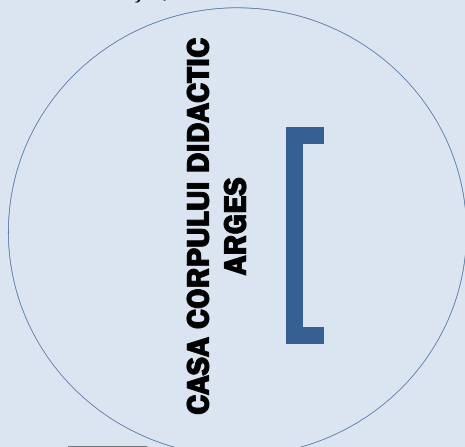
Exemplu. În activitatea DLC-convorbire „Totul despre păsări”, preșcolarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între păsările de curte și păsările sălbatice. De asemenea, am folosit această metodă în jocul didactic „În lumea poveștilor” cu scopul de a verifica cunoștințele copiilor privind poveștile învățate. În cadrul acestui joc, copiii au realizat o diagramă Venn în care au așezat în cele două cercuri personaje specifice fiecărei povești, iar în arealul în care se suprapun cele două cercuri au așezat personajele comune.

Din multitudinea de metode interactive, am prezentat pe scurt doar câteva pe care le-am aplicat la grupă, metode prin care noul și

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

căutarea de idei conferă activității „un mister didactic” în care copilul e participant activ la propria formare. Pe lângă metodele interactive prezentate mai sus, cu rezultate bune am mai folosit și alte metode cum sunt: metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele, tehnica blazonului, pălăriuțele gânditoare, studiu de caz etc..

METODA CUBULUI

prof. Bucea Elena
Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sfânta Filofteia” Ștefănești

Există multe metode prin care copiii pot învăța ori exersa concepte sau deprinderi. În acest sens, este foarte important demersul pe care educatoarea îl inițiază în direcția stimulării interesului copilului pentru cunoaștere, al interesului pentru a căuta informația necesară și pentru a o utiliza în contexte cât mai variate, al interesului pentru rezolvarea de diverse probleme prin planificarea și organizarea unor activități cu acest scop.

Metoda cubului este metoda didactică care face parte din categoria celor mai utilizate metode pentru dezvoltarea gândirii critice și constă în explorarea unui subiect din mai multe perspective, permițând abordarea lui complexă. Această metodă reprezintă o tehnică prin care se evidențiază activitățile și operațiile de gândire implicate în învățarea unui conținut. De asemenea, metoda cubului contribuie la dezvoltarea gândirii critice, dezvoltarea abilităților creative și de analiză a preșcolarilor.

Aplicarea metodei cubului presupune rezolvarea a șase sarcini, care sunt notate pe fețele unui cub confecționat din carton. Aceste sarcini sunt:

1. Descrie- „Ce culoare are?”, „Ce formă are?”, „Ce mărime are?”;
2. Compară- „Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc?”;
3. Asociază- „La ce te face să te gândești?”;
4. Analizează- „Ce conține?”, „Din ce este alcătuit/ă?”;
5. Aplică- „Cum se poate folosi?”, „Ce pot face cu ...?”;
6. Argumentează (pro sau contra)- „E bine să folosim ...?”, „E bine sau rău?”, „Este periculos sau nu?”.

În cadrul învățământului preșcolar, educatoarea discută împreună cu elevii pe o anumită temă sau le citește o poveste, iar cu ajutorul metodei cubului pot fi valorificate noi cunoștințe despre tema stabilită. Educatoarea lansează tema propusă și confecționează cubul, pe fețele căruia sunt scrise cele șase sarcini. Copiii sunt împărțiți în șase echipe, fiecare echipă urmând să analizeze tema propusă. Se împart sarcinile fiecărei echipe prin aruncarea cubului și preluarea sarcinii corespunzătoare numărului pe care cade cubul. Fiecare echipă

va răspunde pe rând conform cerinței primite (1- descrie, 2- compară, 3- asociază, 4- analizează, 5- aplică, 6- argumentează).

De exemplu, se poate utiliza metoda cubului în cadrul activității de consolidare a cunoștințelor, având ca temă „Câinele- cel mai bun prieten al omului”. Scopul activității este de a dezvolta capacitatea de cunoaștere și înțelegere, precum și stimularea curiozității pentru tema propusă. Fețele cubului au fost adaptate în felul următor:

1. Descrie- „Ce fel de animal este câinele?”;
2. Compară- „Cum este câinele față de pisică?”;
3. Asociază- „Cu ce se aseamănă câinele cu pisica?”;
4. Analizează- „Care sunt părțile componente ale câinelui?”;
5. Aplică- „Cum ne comportăm cu câinele pentru a fi blând și prietenos cu noi?”;
6. Argumentează- „De ce trebuie să îngrijim și să iubim animalele de casă?”, „Animalele

de casă sunt prietenii omului?”.

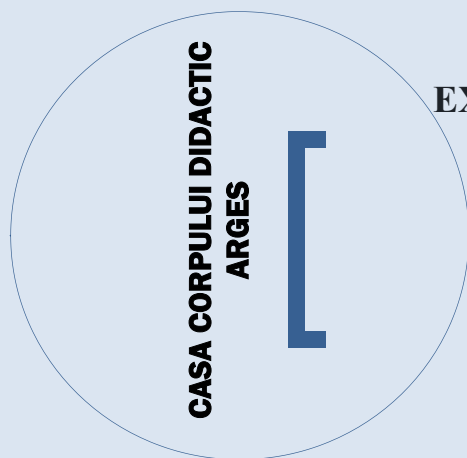
Rolul educatoarei în dirijarea activității este decisiv, din acest motiv metoda cubului presupune mult antrenament pentru a avea rezultatele dorite.

Metoda cubului face parte din lista strategiilor didactice interactive. Așadar prin utilizarea metodelor didactice interactive, elevii sunt solicitați în timpul orelor, nu simt învățarea ca pe o povară, așteaptă cu plăcere și curiozitate noua etapă a lecției, își compară propriile cunoștințe și performanțe cu cele ale grupului, învață să cunoască și să trăiască alături de ceilalți.

Metodele interactive fac ca procesul de predare-învățare să devină mai eficient și mai flexibil.

Bibliografie:

1. Cerghit, I. Metode de învățământ. Editura Polirom. 2006;
2. Jeder, D. Elemente de didactică aplicată în învățământul preșcolar. Editura Didactica Publishing House. 2017;
3. Lăcătuș, E. Metode didactice moderne pentru învățământul preșcolar. Editura Emia. 2022;
4. Pânișoară, I.O. Enciclopedia metodelor de învățământ. Editura Polirom. 2022.

EXPLOZIA STELARĂ O METODĂ INOVATIVĂ DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. înv. primar Crețu Maria Ancuța
prof. înv. preșc.: Buleteanu Ramona Ioana
G.P.P. ” Dumbrava Minunată”- Pitești*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe,

asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale.

Voi exemplifica folosirea metodei Explozia stelară în cadrul unei activități de educarea limbajului.

Explozia stelară

❖ Definiție

– Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri

❖ Obiectiv

e –formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme

❖ Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală.

- Pe 5 stelute se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări.

- Se apreciază întrebările copiilor efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

DLC: „Omătul și ghiocelul” legendă- povestea educatoarei

Dirijarea învățării:

Voi expune povestea, folosind siluete care vor fi prezentate în ordine cronologică. În timp ce expun povestea aflu și interesul pe care preșcolarii îl au pentru aceasta. În expunere mă folosesc de inflexiunile vocii, mimică și gestică corespunzătoare, pentru a le trezi emoții copiilor și pentru a asigura motivația învățării.

Povestea este expusă după următorul plan:

1. Omătul nu avea culoare, era transparent ca vântul.
2. Mergând omătul în grădina primăverii și văzând culorile florilor, merge și roagă florile să îi împrumute și lui puțină culoare.
3. Merge pe rând la toporaș, ghiocelul de grădină, lelea, albăstrea, zambilă, iarbă dar nici una dintre ele nu dorește să îi împrumute puțină culoare.
4. Ultima floare întâlnită în grădina primăverii este un ghiocel care îi oferă cu plăcere din culoarea lui omătului.

Fixarea cunoștințelor

Pentru a mă asigura că preșcolarii au fost suficient de atenți le voi adresa câteva întrebări: - Cum se numește povestea? - Care este personajul principal al poveștii? - Care sunt florile la care merge omătul să ceară culoare? - Ce floare îi oferă din culoarea ei omătului.

Obținerea performanței și asigurarea feed-back-ului se va realiza cu ajutorul metodei

” Explozia stelară”

Folosindu-mă de metoda „Explozia stelară,, fiecare copil își va alege o stelută colorată (stelutele sunt de culori diferite, 5 culori) și astfel se vor forma cinci grupe de lucru. Fiecărei stelute îi corespunde o întrebare: CE?, CINE ?, UNDE ?, DE CE ? , CÂND ? Copiii formulează întrebări din poveste în funcție de întrebarea de pe stelută, iar ceilalți colegi oferă răspunsul potrivit.

Bibliografie:

- Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009;
- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “ Metode și tehnici interactive de grup” , sursa www. scribd.com

METODA „EXPLOZIA STELARĂ”

Cadar Ana, C.Ș.E.I. "Sfânta Filofteia" Ștefănești

"Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume, când ei vor fi mari, nu va mai exista și nimic nu ne va permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci, să-i învățăm să se adapteze." (Maria Montessori)

Societatea prezentului se subordonează unui timp al informației, al complexității. Omul de astăzi nu-și mai poate asigura o „învățătură pentru o viață”, oferită odată pentru totdeauna, de care apoi să se poată folosi permanent. Cea mai rentabilă investiție este în inteligență, creativitate și capacitatea de inovare a indivizilor.

Având în vedere aceste considerente, educația modernă ar trebui să constituie o temă de reflectare pentru toate persoanele care au un rol în instruirea și educarea copiilor. Primele vizate sunt cadrele didactice care trebuie să cunoască tendințele și orientările noii educații și, în același timp, să depășească cadrul tradițional al conceperii activităților, să-l activeze pe copil în propria formare și educare.

Cercetările efectuate de specialiștii în ultimii ani au arătat că pasivitatea din clasă, înțeleasă ca rezultat al predării tradiționale, în care cadrul didactic ține o prelegere, eventual face o demonstrație, iar copiii îl urmăresc, nu duce la însușirea unor noi informații decât într-o foarte mică măsură. Într-o abordare modernă, cadrul didactic se preocupă de crearea de ocazii de învățare pentru copii. Mediul educațional trebuie să permită dezvoltarea liberă a copilului, să fie astfel pregătit încât să permită copiilor o explorare activă și interacțiuni variate cu materialele, cu ceilalți copii și cu adultul. În ceea ce privește strategiile didactice de predare-învățare-evaluare accentul va cădea pe metodele activ-participative, pe joc și pe evaluare văzută ca progres al copilului în raport cu el însuși.

Prin aplicarea la clasă a metodelor interactive de grup, elevii își exercită capacitatea de a selecta informații, de a comunica idei și deprind comportamente de învățare necesare în viața de școlar și de adult. Metodele interactive de grup acționează asupra modului de gândire și de manifestare a copilului. Aplicarea lor trebuie făcută sub forma unui joc cu reguli. Prezentate astfel, ele atrag copiii în activitate, spre învățare activă, spre cooperare, îi

determină să se consulte pentru luarea deciziilor și se previn/aplanează conflictele.

Aplicarea acestor metode solicită timp, diversitate de idei, angajare în acțiune din partea cadrelor didactice, descoperirea unor noi valori, responsabilitate didactică. Una dintre metodele pe care doresc să prezint în continuare, care poate fi aplicată cu succes în învățare la preșcolari, este metoda „Explozia stelară”.

„Explozia stelară” este o metodă de stimulare a creativității în munca de explorare a unui subiect, care conduce investigația copiilor în cinci direcții precise, determinate de întrebări. Abordarea investigației se inițiază în centrul conceptului și se „împrăștie” în afară, spre obținerea de idei conexe. Munca se desfășoară într-o atmosferă de relaxare a preșcolarilor. Această metodă presupune formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite pe această cale de copii, în grup – prin interacțiune, și individual, pentru rezolvarea unei probleme.

Materialele necesare pentru buna desfășurare a activităților în care se utilizează această metodă sunt: o stea mare, cinci stele mici de culoare galben, tablouri, ilustrații, jetoane, siluete, tabloul „Explozia stelară”.

Descrierea metodei:

1. Preșcolarii, așezați în semicerc, propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau se desenează ideea centrală.

2. Pe cele cinci stele se scrie câte o întrebare: ”Ce?”, ”Cine?”, ”Unde?”, ”Când?”, ”De ce?”, toate acestea fiind notate separat și pe bilețele. Cinci copii din grupă extrag câte un bilețel cu întrebarea. Fiecare dintre cei cinci își alege câte trei-patru colegi, organizându-se astfel cinci grupuri care lucrează separat.

3. Se stabilește timpul de lucru, potrivit complexității temei. Membrii grupurilor cooperează în elaborarea răspunsurilor la întrebări.

4. La expirarea timpului, copiii revin în semicerc și, fie un reprezentant al grupului, fie individual (în funcție

de potențialul grupului), comunică pe rând răspunsurile elaborate. În acest timp, membrii celorlalte grupuri, pot răspunde la neclaritățile generate pe parcursul investigației respectivului grup sau formulează întrebări referitoare la aspectele prezentate.

5. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corecte, precum și modul de cooperare și de interacțiune.

Cerințele acestei metode:

- Respectarea etapelor de desfășurare.
- Copiii trebuie familiarizați cu întrebări deschise, de tipul: „Ce?”, „Cine?”, „Unde?”, „Când?”, „De ce?”.
- Fiecare întrebare se scrie cu altă culoare, pentru a fi mai ușor reținut.

- Întrebările copiilor se înregistrează în „Portofoliul exploziei stelar”.

Beneficiile metodei:

- Stimulează creativitatea în grup și individuală.
- Dezvoltă și exersează gândirea cauzală, divergentă, deductivă, limbajul, atenția distributivă.
- Se utilizează într-o gamă largă de activități: lecturi după imagini, convorbiri, povestiri, jocuri didactice, activități matematice, memorizări, activități de evaluare.

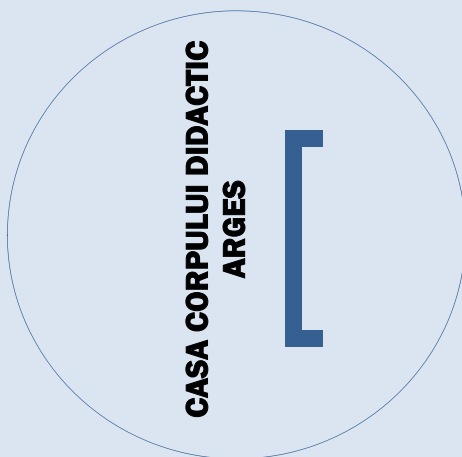
Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan - "Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii", Editura Polirom, 2008;
2. Cerghit, Ioan - "Metode de învățământ", Editura Polirom, 2006;
3. Cucuș, Constantin - "Teoria și metodologia evaluării", Editura Polirom, 2008.

Educatoarea poate crea jocuri, exerciții, utilizând întrebările elaborate de copii.

Așadar, în cadrul unei societăți aflate în schimbare și în contextul unei școli care se schimbă, fiecare cadru didactic se poate confrunta cu nevoia de a-și modifica propriile valori, atitudini și/sau comportamente în ceea ce privește stilul de predare privit ca „personalizarea” modalităților de acțiune ale cadrului didactic în situațiile specifice de lucru cu elevii. Se recomandă adaptarea stilului de predare la stilurile de învățare ale elevilor deoarece există mai multe „personalități”, mai mult sau mai puțin dezvoltate în ceea ce privește capacitatea de receptare a noilor informații pe care cadrul didactic le aduce în fața copiilor. Tocmai de aceea, nevoia dezvoltării profesionale continue trebuie să fie un obiectiv pentru fiecare cadru didactic.

Diferențele esențiale dintre metode, rezultă din faptul că metodele tradiționale, mult mai rigide, se raportează la un model învechit de educație, în timp ce metodele moderne, mult mai flexibile, mai suple, exprimă cerințele unui nou mod de educație, extrem de dinamic, ca reflectare a unor noi realități și nevoi socio-culturale.

METODE INTERACTIVE DE GRUP

prof. înv. preșcolar Ceaușescu Iuliana Elena
Liceul Tehnologic "I.C.Petrescu" Stâlpeni, G.P.P. Stâlpeni

Metoda reprezintă calea de acțiune comună educator-educabil în vederea îndeplinirii obiectivelor educative. Cuvântul provine din grecescul "methodos" (odos-cale, drum; metha-spre, către) ceea ce înseamnă cale de urmat în vederea atingerii unui scop sau

un mod de urmărire, de căutare, de cercetare și de aflare a adevărului.

Metodele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile copiilor de a acționa asupra naturii, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Metodele interactive de grup pun accent pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale copilului, fiind metode de stimulare a participării active, depline a acestuia într-un context educativ inter-relațional. Ele permit copilului satisfacerea trebuințelor sale de

activitate, de cercetare, de creativitate, de înțelegere a cunoștințelor prin efort propriu.

Spre deosebire de cele pasive, metodele interactive de grup au o mare valoare formativă, deoarece copilul ajunge la fixarea cunoștințelor printr-o intensă activitate proprie, prin descoperire, nu prin preluare de informații de-a gata oferite de către educator.

Ceea ce este definitoriu pentru metodele interactive de grup este tocmai capacitatea acestora de stimulare a participării active și depline, fizice și psihice, individuale și colective a copiilor în procesul învățării, de a lega trup și suflet copilul de ceea ce face, până la identificarea lui cu sarcina de învățare.

Ca să poată implica, cu adevărat pe cel care învață, metodele interactive de grup pun accentul pe procesele de cunoaștere (învățare) și nu pe produsele cunoașterii. Prin utilizarea acestor metode copilul este stimulat să caute, să cerceteze, să găsească singur cunoștințele pe care urmează să și le însușească, să afle singur soluții la probleme, să prelucreze cunoștințele, să le reconstruiască și sistematizeze.

Sunt considerate metode interactive de grup toate acele metode care sunt capabile să mobilizeze energiile copilului, să-i concentreze atenția, să-l facă să urmărească cu interes și curiozitate activitatea, care-l îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea, puterea de anticipare, memoria etc.

În cele ce urmează voi prezenta metoda de grup „Braistorming”

Braistorming (furtună în crier sau asaltul de idei) propusă de către Osborn, presupune amânarea evaluării critice a ideilor noi, asigurarea și menținerea unei atmosfere propice producerii a cât mai multor activități originale neobișnuite.

Brainstormingul reprezintă metoda de grup prin care se dezvoltă spiritul creativ și se formează comportamente creative prin exersarea gândirii divergente, care invită la elaborarea unor soluții personale pentru problemele identificate. El are drept caracteristică separarea procesului de producție a ideilor de procesul de valorizare a acestora.

Global, metoda implică 3 momente:

1. Generarea ideilor prin eliminare cenzurării acestora în primă fază în favoarea cantității (faza de divergență).

2. Evaluarea cantității ideilor.

3. Selectarea celor mai importante idei (faza de convergență).

Eficiența acestei metode este condiționată de respectarea următoarelor reguli:

- emiterea și inventarierea ideilor și soluțiilor în ordine în care vin, fără cenzurarea și evaluarea acestora;

- încurajarea preluării ideilor emise de alții, prelucrarea și/sau realizarea de asocieri pe baza acestora în scopul sporirii valorii lor sau al realizării unui produs cognitiv original și cu calități noi;

- eliminarea autocenzurii și încurajarea spiritului creator;

- încurajarea ideilor și soluțiilor originale, nonconformiste, generate prin manifestarea liberă a imaginației.

Grupul brainstorming cuprinde între doi și douăsprezece participanți, un conducător, un secretar, cinci membri permanenți și cinci membri noi.

Utilizarea metodei braistormingu-lui în activitățile de predare-învățare oferă copiilor posibilitatea de a reactualiza informațiile pe care le dețin despre o anumită temă și soluțiile pe care le identifică pentru problema în dezbatere. Ideile, soluțiile, cunoștințele pe care le lansează fiecare copil pot fi comunicate colegului sau întregii grupe, indiferent dacă sunt corecte sau nu. Acestea vor fi acceptate și cuprinse în lista de informații, idei sau soluții a grupei, evaluarea acestora făcându-se în faza de reflecție. La sfârșitul activităților copiii pot compara informațiile inițiale cu cele pe care le-au obținut pe parcursul activităților, aceștia putându-și modifica ideile sau soluțiile de la debutul investigației în lumina noilor date și perspective rezultate din cercetări.

APLICAȚII PRACTICE: Întrebări prin care introducem asaltul de idei:

- Ce știți despre anotimpul vara?
- Ce a-ți face dacă a-ți fi profesori?
- Ce putem face pentru a avea o grădiniță curată?
- Cum putem ajuta pe cei care au nevoie?
- Ce putem face pentru a-l ajuta pe Robert? etc.

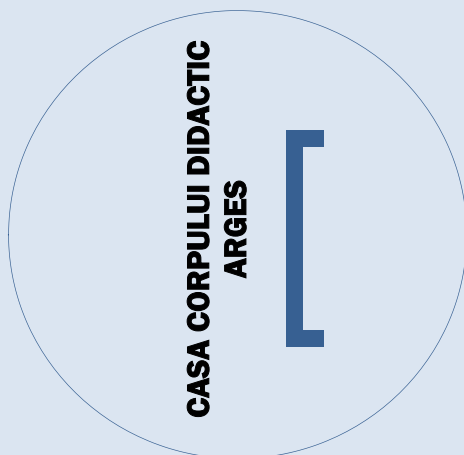
Metodele interactive determină solicitarea mecanismelor gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Ele sunt totodată

mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile copiilor, de a folosi roadele

cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea. Creșterea nivelului de pregătire al preșcolarilor prin folosirea metodelor de învățare în grupuri mici demonstrează utilitatea lor în toate activitățile realizate în grădiniță.

Bibliografie:

- Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M.,: „Metode interactive de grup-ghid metodic”, Editura Arves, 2002;
- Cerghit, I., Radu, I.T., Popescu, E., Vlăsceanu, L.- Didactica-Manual pentru clasa a x-a-școli normale, E.D.P., R.A., București,1995;
- Noi reperi ale educației timpurii în grădiniță-modul pentru educatori-București, 2008
- Păiși-Lăzărescu, M.(coordonator), Surdu, M., Tudor, L., -Cmpendiu de psihologie și pedagogie, Editura Pământul, Pitești, 2006.

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. înv. preșcolar Ciobanu Ioana -Alina
G.P.P. „Rază De Soare “- Pitești*

Motto: “ *Mai mult decat a preda, tehnica didactică înseamnă a învăța pentru sine și a facilita învățarea altora.” Bernat S.*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului.

Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici

2. Lotus- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare
3. Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte
4. Predarea/învățarea reciprocă -palette colorate cu întrebări, ecusoane, coronițe
5. Ciorchinele-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți
6. Cubul-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predați, 6 plăcuțe cu descrie, compară, analizează, argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii
7. Pălăriuțe gânditoare-albă, roșie, galbenă, verde, albastră neagră
8. Piramida și diamantul –suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite
9. Mozaicul –fișa expert, ecusoane, chestionar de evaluare-ilustrat
10. Diagrama Venn – fișe de lucru, ecusoane

Explozia stelară

- Def. – Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri
- Obiective –formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme
- Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală.

- Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare.

Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor.

La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului.

Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

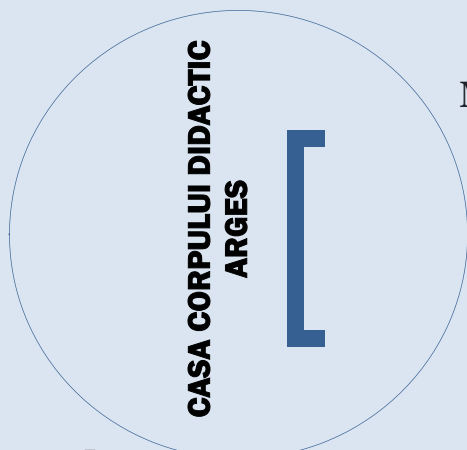
Bibliografie:

Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009

Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup", sursa [www. scribd.com](http://www.scribd.com)

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea resurselor umane 2007-2013, Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, "Consiliere și dezvoltare profesională continuă – sistem transparent de pregătire pentru reușita în cariera didactică", Suport de curs

Asociația Internațională Step by step, Centrul step by step pentru educație și dezvoltare profesională România, "Standarde profesionale pentru cadrele didactice din alternativa educațională Step by step, CEDP Step by step, 2007.

METODELE INOVATIVE - necesitatea educației moderne

prof. învă. preșcolar: Rizea Cristina - Andreea
prof. învă. preșcolar: Ciocîrlan Cornelia
G.P.P. "Rază de Soare"

În învățământul contemporan auzim din ce în ce mai des despre o educație centrată pe elev și despre metode interactive, cu toate că foarte puține cadre didactice cunosc și aplică eficient, în procesul de predare/învățare, aceste metode. Prin metode interactive înțelegem modalitățile prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra mediului înconjurător, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea. Din această definiție observăm că, în cadrul procesului educațional interactiv, accentul este pus pe formarea de competențe, ci nu pe transmiterea logică a cunoștințelor, astfel actorul central, copilul, este transformat într-o ființă rațională ce conștientizează importanța dezvoltării personalității individuale, el nemaifiind o „mașină de produs informație”. Aceste metode nu pot avea efectele scontate dacă se abuzează de ele sau dacă sunt tratate superficial pentru că „metodele interactive urmăresc optimizarea comunicării, observând tendințele inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului” iar folosirea exclusivă a unei anume metode ar duce la plictisirea educabilului, deci este de dorit ca aceste metode să fie foarte bine însușite de dascăli și apoi folosite pentru a demonstra necesitatea educației școlare.

Metode și tehnici interactive de grup, aplicabile în învățământul preșcolar: turul galeriei; brainstorming; ciorchinele; explozia stelară; pălăriuțele gânditoare; cubul; tehnica lotus; piramida și diamantul; bula dublă; acvariul; mica publicitate; ghicitorile; metoda bulgareului de zăpadă; benzi desenate; schimba perechea; tehnica blazonului ș.a.

Exemple de aplicații:

Metoda	Tema
Turul galeriei	Tema: "Toamna-Iarna"- evaluare Copiii se împart în grupuri de câte 3-4. Fiecare grup va realiza un poster comun (desen, pictură, colaj). Apoi toate lucrările sunt expuse. Copiii trec apoi pe la fiecare lucrare și împreună cu educatoarea analizează și fac observații privind realizarea lucrării.
Brainstorming	Tema: " De ce îmi place iarna?"-pretabilă pentru Întâlnirea de dimineață Fiecare copil răspunde printr-un enunț scurt în ordinea stabilită, fără să repete ideile colegilor. Răspunsurile copiilor sunt notate de către educatoare pe o foaie de flipchart și cele mai bune sunt reamintite la final.
Ciorchinele	Tema: " Anul" Se stabilește câte anotimpuri are un an, câte luni are fiecare anotimp. Copiii numără de la 1-4 formând 4 grupuri, fiecare grup reprezintă un anotimp. Fiecare grup desenează câteva elemente specifice ale anotimpului pe care îl reprezintă. Desenele sunt apoi așezate la locul corespunzător al anotimpului, pe schema expusă de către educatoare la un panou.

Pălăriuțele gânditoare	<p>Tema: "Scufița Roșie"</p> <p>Ce sunt cele 6 pălariuțe: 6 moduri de a gândi; 6 perspective: - ce știm-albă - ce e bine-galbenă - ce nu e bine-neagră - ce simțim-roșie - ce alternative avem- albastră - ce alegem în legătură cu o idee- verde</p> <p>Copilul cu pălăria albă- Cine este Scufița Roșie? Copilul cu pălăria roșie- pe cine e supărat din poveste și de ce? Copilul cu pălăriuța verde- cum se putea încheia altfel povestea, de cum s-a încheiat? Copilul cu pălăriuța galbenă- cum trebuia să procedeze Scufița Roșie ca să nu pățească ce a pățit? Copilul cu pălăria neagră- ce pățesc copiii care nu-și ascultă părinții? Copilul cu pălăria albastră- cum crezi că va proceda altădată Scufița Roșie?</p>
Cubul	<p>Tema: "Locuitorii pădurii"</p> <p>Pe fiecare fațete a cubului sunt lipite imagini corespunzătoare sarcinilor: Numește animalele din imagine Descrie modul de viață al animalelor sălbatice Din ce povești fac parte animalele din imagini? (asociază) De ce se numesc animale sălbatice? (argumentează) Compară lupul cu vulpea Analizează lupul</p>
Tehnica Lotus	<p>Tema: "Legume"</p> <p>În mijlocul florii de lotus din centru, avem o imagine cu legume. În jurul ei se conturează criteriile de clasificare ale acestora după: culoare, mărime, formă, lungime (alte flori de lotus mai mici) - 4 flori: sus, jos, stânga, dreapta. Între cele 4 flori de lotus, introducem alte 4, cu clasificarea legumelor după gust, greutate, grosime, consum în stare crudă.</p>
Tehnica Mica publicitate	<p>Tema: "Mesaj pentru mama"</p> <p>Intr-un cadru de televizor decupat, fiecare copil transmite mamei un mesaj de 8 Martie.</p>

Bibliografie:

1. Ioan Cerghit, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006;
2. Ion-Ovidiu Pânișoară, *Comunicarea eficientă*, Editura Polirom, 2006;
3. J. Piaget, *Psihologia Copilului*, Editura Cartier, 2011.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODE ȘI PRACTICI DE PREDARE INOATIVĂ MODALITĂȚI DE UTILIZARE A UNOR MATERIALE DIN NATURĂ ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR PRACTICE

prof. înv. preșcolar Cîrstina Andreea Gabriela
prof. înv. preșcolar Nicolescu Cristina
G. P.P. Tic-Pitic, Mioveni

În practica preșcolară se manifestă tendința de a promova originalitatea, de a încuraja modalitățile personale cât mai proprii de realizare a unor teme, la nivelul posibilităților reale ale copilului. Activitățile manuale oferă posibilitatea de a constata cum se poate aplica în practică creativitatea. Ele își aduc contribuția la îmbogățirea vieții afective, copiii încearcă un sentiment de bucurie când reușesc să termine o lucrare, fapt ce contribuie la educarea dragostei pentru muncă, la optimismul și încrederea în forțele proprii, la dezvoltarea gândirii creatoare. Totodată, activitățile practice constituie un mijloc important pentru formarea și dezvoltarea deprinderii de a sesiza frumosul din natură și de a-l îndrăgi, deoarece grădinița prin procesul instructiv-educativ le oferă această posibilitate. Pe lângă faptul că vin în contact cu bogăția de forme și de culori ale obiectului pe care îl au de executat în timpul lucrului, copiii au posibilitatea să aprecieze calitățile artistice ale modelului, analizează coloritul, forma și mărimea, proporția și simetria. Prezentarea materialului într-o formă cât mai atrăgătoare îi influențează pe copii sub aspect estetic. Materialul din natură stimulează simțul de observație al copiilor și imaginația creatoare. Varietatea infinită de frunze, flori de forme și culori diferite, le oferă inepuizabile modalități de realizare a unor tablouri, machete, jucării. Ei încep să pătrundă în frumusețile naturii, să-i înțeleagă diversitatea formelor, a culorilor, încep să-i vadă bogăția și astfel să o iubească și mai mult. Sarcina de bază a activităților practice este dezvoltarea capacității de a realiza lucrări originale, în condiții cât mai variate, valorificând experiența acumulată, stimularea activității copiilor în direcția alegerii obiectelor, a materialelor și a modului de executare a unor lucrări. Pentru cunoașterea însușirilor și caracteristicilor materialelor, am organizat în sala de grupă un colț al muncii, conținând diferite

materiale (hârtie, fire de bumbac, sâmburi colorați, capace de ambalaj, ghindă, castane, semințe diferite, frunze, scobitori, deșeuri de scândură etc). Având la îndemână aceste materiale, copiii au lucrat pe foi de bloc, fixând cu aracet pe conturul dat de educatoare tablourile: "Casa cu brad", "Casa lui Grivei", "Barca cu pânze" etc. Satisfacția lucrului bine făcut a îngaduit trecerea la lucrări care cereau mai multă îndemănare și acuratețe.

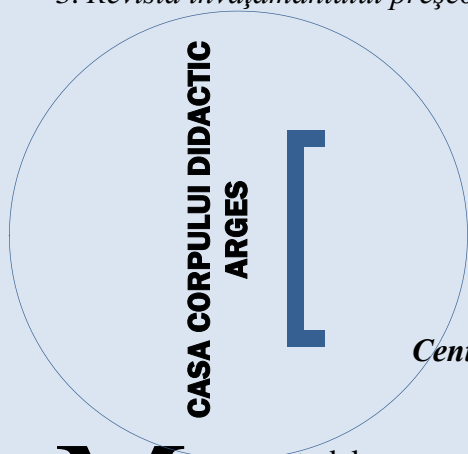
Având în vedere și unele greutăți pe care le întâmpină copiii în executarea unor lucrări, subliniem că întreaga activitate practică trebuie să se desfășoare sub îndrumarea directă a educatoarei, pentru că în fața greutăților ivite copilul se demoralizează ușor și poate deveni pasiv și indiferent față de munca pe care o execută. Dimpotrivă, ajutat și îndrumat, el poate obține rezultate frumoase. Diferitele vizite efectuate în împrejurimile grădiniței constituie un alt procedeu folosit în vederea trezirii interesului copiilor pentru activitățile practice. Lucrările de aplicații cu materiale din natură le-am organizat pe criteriul muncii individuale și în grup, ultimul fiind preponderant, deoarece acest procedeu oferă condiții favorabile de socializare, prin aceea că ei se ajută punând de acord acțiunile individuale cu acelea ale grupului și astfel înțeleg semnificația și valoarea ajutorului reciproc. Lucrările colective sunt realizate în timpul activităților desfășurate pe centre de interes, deoarece tehnica de lucru implică o orientare spațială mai precisă, copiii având nevoie de o îndrumare și un sprijin mai apropiat. Aceste activități activează gândirea creatoare - ei se bucură, comentează intens și își propun să completeze tablourile cu unele detalii. Această formă de muncă în grup îi disciplinează, le întărește încrederea în forțele proprii, copiii având posibilitatea să-și manifeste atitudinea și capacitatea creatoare, pe care le valorifică în interes comun.

În concluzie, dezvoltarea creativității copiilor la vârsta preșcolară este posibilă în condițiile unei munci susținute și continue, având ca scop principal motivația și utilitatea.

Rezultatele obținute în cadrul activităților practice cu grupuri mici de copii sau individuale demonstrează că acestea sunt cel mai bun prilej de a cunoaște cu adevărat copilul, înclinațiile fiecăruia, prilej de a promova independența în gândire, în creație și în acțiune, în raport de interesele și aptitudinile lor.

Bibliografie:

1. Roșca, Al: *Creativitatea generală și specifică*, editura Academiei, București, 1981, p.59
2. *Revista învățământului preșcolar* nr.1-2, 2005, p.23
3. *Revista învățământului preșcolar* nr. 3-4, 2005, p.37

METODĂ INOVATIVĂ BULA DUBLĂ

prof. Coman Mihaela

Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sfânta Filoftea”, Ștefănești-Argeș

Metodele inovative sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențiale, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare. Prin folosirea acestor metode, preșcolarii depun un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice, de abordare a altor demersuri interdisciplinare prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv, în care își asumă

responsabilități, formulează și verifică soluții.

De asemenea, aceste metode activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconstituirea relației educatoare-copil. Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

În continuare voi prezenta o metodă inovativă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

Tehnica bula dublă

Această metodă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, animale, personaje, imagini, concepte, idei, etc.

Bula dublă este reprezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între

cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile.

Am folosit această tehnică, de exemplu, la activitatea DLC - convorbire „Ce știm despre anotimpuri?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului

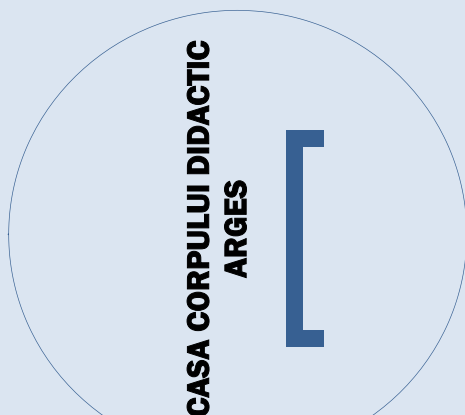
iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc.

O altă activitate la care am folosit metoda Bula dublă a fost o activitate DLC-joc didactic „În curând voi fi școlar!”. La acest joc în cele două cercuri mari am așezat imagini cu preșcolari și școlari, iar copiii au completat cercurile mici din mijloc cu asemănările existente între preșcolari și școlari (sunt copii, se hrănesc și cresc), iar în cercurile exterioare au completat cu caracteristicile acestora (preșcolarii se joacă, merg la grădiniță, școlarii merg la școală, învață).

În concluzie, metodele inovative sunt esențiale pentru crearea unui demers de predare-învățare-evaluare, orientat spre formarea deprinderilor de colaborare și rezolvarea sarcinilor în grup cu participarea activă și conștientă a fiecărui membru al grupului. Aceste metode sunt clădite pe baze științifice, însă a ști când și pentru cine să le aplici, aceasta reprezintă mai curând o artă care se deprinde în urma examinării atente a fiecărei componente a procesului de instruire.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
2. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, Metode interactive de grup-ghid metodic, Editura Arves, 2002;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi, Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice, București, 2001.

METODE MODERNE DE PREDARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. inv. preșcolar Cornea Irina-Emilia
Lceul Tehnologic „I.C. Petrescu” Stâlpeni*

Metodele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile copiilor de a acționa asupra naturii, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Metodele de învățare constituie instrumente de prim rang în mâna educatorului, este calea eficientă de organizare și conducere a învățării, un mod comun de a proceda care reunește într-un tot familiar eforturile cadrului didactic și ale copiilor.

În grădiniță un accent deosebit se pune pe folosirea învățării active și pe cooperare, acestea concurând la obținerea unor performanțe notabile. Atunci când se folosesc metodele de învățare activă toți copiii

asimilează la un nivel mai profund, rețin ideile mai mult timp, sunt motivați și le place grădinița, pot corela ceva ce au învățat cu viața reală.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

Schimbă perechea-este o metodă de lucru în perechi. Se împarte clasa în două grupe

egale ca număr de participanți. Se formează două cercuri concentrice, copiii fiind față în față pe perechi.

Educatorea dă o sarcină de lucru. Fiecare pereche discută și apoi comunică ideile. Cercul din exterior se rotește în sensul acelor de ceasornic, realizându-se astfel schimbarea partenerilor în pereche.

Copiii au posibilitatea de a lucra cu fiecare membru al grupeii. Fiecare se implică în activitate și își aduce contribuția la rezolvarea sarcinii.

Brainstormingul - „metoda asaltului de idei”; „furtună în creier”

O astfel de metodă poate fi folosită în orice activitate care vizează dobândirea cunoștințelor și formarea capacităților. Prin stimularea motivației aproape orice activitate poate începe prin brainstorming. Procesul implică mai multe etape:

- cunoașterea regulilor;
- oferirea unui subiect, a unei întrebări, a unei cerințe imperative sau a unei propoziții neterminate asupra căreia fiecare participant reflectează;
- înregistrarea și prezentarea ideilor;
- evaluarea ideilor;

Brainstormingul se poate realiza în perechi sau în grup. Cadrul didactic care inițiază un moment didactic de tip brainstorming trebuie să dea dovadă de tact pedagogic și să propună spre rezolvare probleme care prezintă un interes real.

Tehnica ciorchinului-este o tehnică de predare – învățare care încurajează pe copii să gândească liber și deschis, este o metodă brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei.

Tehnica realizării unui ciorchine presupune parcurgerea câtorva pași:

- se alege cuvântul sau tema nucleu;
- copiii aleg sintagme în legătură cu tema propusă în discuție;
- se leagă aceste sintagme sau cuvinte de tema propusă;
- se scriu idei în legătură cu aceste cuvinte până la expirarea timpului alocat;

„Ciorchinele” ca metodă se poate folosi atât în evocare cât și în reflexie, fiind o tehnică flexibilă care se poate utiliza atât individual cât și în grup. Când se aplică individual, tema pusă în discuție trebuie să fie familiară elevilor care nu mai pot culege informații și afla idei de la colegi. Folosită în grup, această tehnică, dă posibilitatea fiecărui elev să ia cunoștință de ideile altora, de legăturile și asociațiile dintre acestea.

Turul galeriei-este o metodă de învățare prin colaborare care încurajează exprimarea propriilor idei și opinii dar și a părerilor cu privire la soluțiile de rezolvare a unei probleme sau efectuare a unor sarcini de către colegii lor, membrii ai celorlalte grupuri.

Bibliografie:

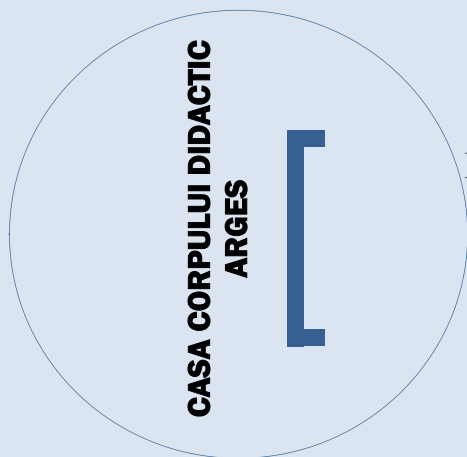
- Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
- Cerghit, Ioan, Neacșu Ion, Prelegeri pedagogice, Polirom, Iași, 2001
- Cucuș, Constantin, Pedagogie, Polirom, Iași, 2002.

Și această metodă presupune următoarele etape:

- copiii în grupuri de 3-4 îndeplinesc o sarcină de învățare care poate avea mai multe perspective de abordare;
- produsele activității pot fi exprimate într-o schemă, un poster care să reprezinte un inventar de probleme, idei judecâți de valoare, soluții imagini;
- posterele se depun pe pereții sălii de grupă ca într-o expoziție;
- fiecare din membrii grupurilor, la semnalul cadrului didactic, va examina „producțiile colegilor”, iar observațiile vor fi trecute direct pe pereții galeriei sau chiar pe desene prin diferite simboluri dinainte stabilite;
- după „turul galeriei” fiecare grup va face o analiză comparativă a propriei munci, discutându-se observațiile și comentariile notate de colegi pe propriul lor poster;

Se va pune în discuție produsele activității, nu realizatorii lor și se va încuraja productivitatea ideilor de grup și individuale.

Evaluarea va avea loc având puse la dispoziție anumite criterii. Punctele de vedere diferite, controversate, divergențele, antagonismul părerilor chiar, neînsemnând și netrebuind să fie un impediment în apreciere.

METODE DE INTERVENȚIE - PICTOGRAME

*Educatoare Deaconescu Luminița
Grădinița Specială „Sfânta Elena,, Pitești Argeș*

PECES a fost conceput în anul 1985 ca un pachet unic de intervenție în comunicarea alternativă/augmentativă pentru indivizi afectați de Tulburări din Spectrul Autist și alte dizabilități legate de dezvoltare. Folosit prima oară la Delawere Autism Program, PECS a primit recunoaștere în întreaga lume, pentru concentrarea pe componența inițierii comunicării. PECS nu necesită materiale complexe sau costisitoare. A fost creat împreună cu: familii, educatori și centre de recuperare mintală.

PECS este un sistem de comunicare alternativ și augmentativ.

- alternativ- înlocuiește modul verbal de comunicare;
- augmentativ- utilizat alături de modul verbal pentru a-i spori eficacitatea.

PECS nu necesită material complex ori tehnologie sofisticată, nu necesită echipamente scumpe.

OBIECTIV : să învățăm copilul să inițieze spontan o interacțiune de comunicare cu adultul, învățându-l să solicite un obiect, un aliment, prin folosirea pictogramelor. Sistemul de comunicare PECS nu înlocuiește metodele de terapie necesare oricărui copil cu tulburări de dezvoltare, ci este folosit în situația în care limbajul întârzie să apară, deoarece, în aceasta situație, copilul are nevoie de un sistem, o modalitate prin care să-și exprime necesitățile și pentru a-i elimina frustrările ce apar în momentul în care comunicarea nu este posibilă.

Despre utilizarea PECS:

- folosirea metodei PECS nu exclude apariția limbajului;
- nu se încetează a stimula potențialul verbal al copilului;
- îl vom ajuta să vorbească prin metode logopedice specifice problemei;
- nu eliminăm restul terapiilor din procesul recuperatoriu: copilul are nevoie de deprinderi de autoservire, de indici comportamentali și reacții comportamentale adecvate, de o bună stimulare a memoriei, a segmentului cognitiv, a atenției și a celorlalte procese psihice și, implicit, de o bună capacitate de integrare socială;

- PECS stimulează potențialul limbajului receptiv și expresiv;
- PECS ajută copilul să-și exprime necesitățile și dorințele.

Sistemul PECS cuprinde 6 faze de achiziție:

FAZA 1. SCHIMBUL FIZIC.

- utilizarea recompenselor (un obiect preferat, dulciuri) cu scopul de a motiva comunicarea;
- amenajarea contextului: un copil așezat la masa, 2 antrenori, un obiect preferat, o imagine;

Protocol de antrenament:

a) când copilul face un gest de a lua obiectul preferat, adultul din spatele lui îi dirijează mâna (prompt fizic), făcându-l pe copil să prindă imaginea cu obiectul respectiv și să o dea adultului din fața lui, care la rândul său îi va da obiectul preferat în schimbul imaginii. Pentru a înlesni schimbul, adultul din față întinde mâna spre copil, cu scopul de a-i da acestuia de înțeles ce se așteaptă de la el.

b) se va încerca trecerea de la o asistență fizică completă la o asistență fizică redusă (diminuarea promptului)

FAZA 2. SPORIREA SPONTANITĂȚII

- se adaugă un tablou de comunicare pe care vor fi plasate imaginile;

- pe durata acestei faze, copilul va învăța să meargă la tabloul de comunicare, să ia imaginea preferată și să o aducă unuia dintre adulți, care, la rândul său, va pune imaginea la loc în tablou.

FAZA 3. DEOSEBIRI DE IMAGINI

- copilul va învăța să aleagă imaginea adecvată dintre mai multe imagini (discriminare);
- utilizați mai multe imagini simultan, pentru a fi sigur că alege imaginea corectă
- deosebirea între o imagine adecvată și una inadecvată;
- deosebirea între două imagini reprezentând două obiecte preferate de copil;
- important : schimbăm aranjamentul imaginilor, pentru a asigura că cel mic nu reține imaginea corectă în funcție de locul în care s-a obișnuit să o găsească.

FAZA 4. STRUCTURAREA UNEI FRAZE

- copilul va învăța să formuleze o propoziție utilizând un cartonaș-frază și imaginea "vreau";
- imaginea "vreau" fixă: plasăm imaginea "vreau" pe un carton frază, învățăm copilul să alăture cartonașul "vreau" unei imagini cu obiectul preferat și să le înmâneze terapeutului;
- deplasarea imaginii "vreau" și alăturarea imaginilor cu diferite obiecte;
- stimulare verbală: când copilul va înmâna cartonașele "vreau" alături de imaginea obiectului preferat, vom întoarce ambele imagini spre copil, spunând cu voce tare "vreau" și punctând cu mâna imaginea obiectului favorit.

FAZA 5. RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA "CE VREI?"

- adultul punctează cartonașul "vreau" și îl întreabă pe copil "ce vrei?"
- pe măsură ce se avansează cu exercițiul, incitația gestuală (punctarea imaginii sau promptul gestual) trebuie minimizată, până la renunțarea totală. Se va ajunge la situația simplă, doar întrebăm copilul "ce vrei?", iar el va utiliza cele două cartonașe: imaginea cu obiectul favorit și imaginea "vreau".

FAZA 6. COMENTARIILE SPONTANE ȘI RĂSPUNSURI

- copilul va învăța să răspundă la întrebările: ce vrei, ce vezi, ce ai;
- pe durata antrenamentului, copilul va primi un stimul (recompensă) ori de câte ori va efectua un schimb corect;
- antrenamentul se va face cu o incitație gestuală sporită, la început, care se va diminua pe parcurs. Partea cea mai dificilă va fi răspunsul alternativ la întrebările " ce vezi?" și "ce vrei?". Prin promptarea adecvată, se va ajunge în timp la o bună discriminare a întrebărilor și răspunsurilor copilului.

PECS s-a dovedit un succes cu indivizii de toate vârstele, demonstrând acesta pe o varietate de dificultăți de comunicare,cognitive si fizice. Anumiți subiecți care au folosit PECS, au început să vorbească. Alții au trecut la sisteme de voice output.Corpul de cercetare ce susține eficiența PECS continua să se extindă, cu cercetări din întreaga lume.

Bibliografie :

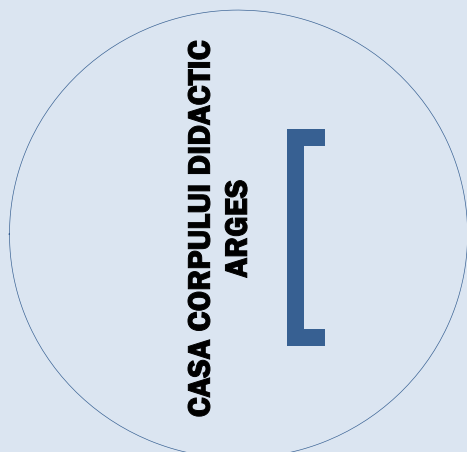
<http://www.mozaweb.com>

<http://support.apple.com>

<https://teachers-macke.com>

Exemple:

METODELE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Prof. Din Elena-Claudia
Grădinița cu program prelungit Fantezia, Costești*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele "clasice", cât și cele "moderne"; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici
2. Lotus- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare
3. Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte

4. Predarea/învățarea reciprocă -palete colorate cu întrebări, ecusoane, coronițe

5. Ciorchinele-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți

6. Cubul-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predați, 6 plăcuțe cu descrie, compară, analizează, argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii

7. Pălăriuțe gânditoare-albă, roșie, galbenă, verde, albastră neagră

8. Piramida și diamantul -suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite

9. Mozaicul -fișa expert, ecusoane, chestionar de evaluare-ilustrat

10. Diagrama Venn - fișe de lucru, ecusoane.

Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii. Metodele activ-participative au însă și dezavantaje: necesită o pregătire mai riguroasă și mai îndelungată, nu pot fi folosite în cadrul oricărei lecții, bagajul informațional este mai mic, necesită atenția sporită dar și capacitatea de a face conexiuni și de a descoperi răspunsurile. Atât metodele tradiționale, cât și cele alternative de predare- învățare sunt fundamentale pentru buna desfășurare a activității didactice. Profesorului îi revine sarcina de a selecta atât metodele moderne cât și cele tradiționale ce pot fi folosite eficient în lecțiile de dobândire de noi cunoștințe și în lecțiile de evaluare a cunoștințelor și abilităților.

În cadrul Proiectului Tematic "Prietenii Noștri", tema anuală „Când cum și de ce se întâmplă”, subtema "Animale Sălbatică"—Domeniul Limbă și

Comunicare-repovestire, am folosit metoda pălăriilor gânditoare.

Metoda pălăriilor gânditoare este o metodă interactivă de predare.

Avantajele acestei metode sunt acelea că stimulează atenția și gândirea, oferă posibilitatea elevilor de a-și dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare, lucrul individual sau în echipe

Metoda se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Le voi comunica copiilor faptul că fiecare gândește în conformitate cu pălăria pe care o poartă.

Metoda celor șase pălării gânditoare "Ursul păcălit de vulpe" – Repovestire

Pălăria albă - este neutră, repovesteste pe scurt textul povesti.

Pălăria albastră – este responsabilă cu controlul discuțiilor, o caracterizează pe Vulpe în contradicție cu ursul- șireată și hoată în timp ce ursul este încrezător în spusele vulpii. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor.

Pălăria roșie – oferă emoție față de evenimente, arată cum Vulpea se iubea numai pe sine, se bucură de suferința Ursului. Ursul își exprimă

durerea cauzată de pierderea cozii și supărarea față de Vulpea cea șireată.

Pălăria neagră - este negativistă, critică atitudinea Ursului care nu trebuie să asculte sfaturile vulpii.

Pălăria verde – este creativa, acordă variante Ursului - dacă dorea să mănânce trebuia să meargă la vânat. Gândirea laterală este specifică acestui tip de pălărie.

Pălăria galbenă - este simbolul gândirii pozitive și constructive, găsește alt final textului. Ursul putea să refuze să meargă la lacul din pădure, nu ascultă de vulpe, merge să facă rost de mâncare, efortul aduce beneficii.

Beneficiile metodei:

Copiii învață: Sa comunice ce simt fără reținere;

Să comunice liber gândurile, dar din perspectiva semnificației culorii;

Să-și exteriorizeze emoțiile, sentimentele;

Să evite greșelile;

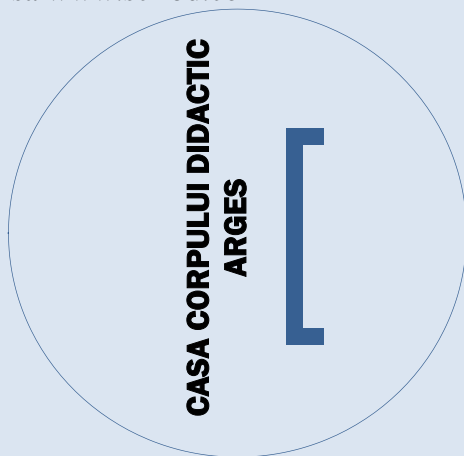
Să ia decizii;

Să cunoască semnificația fiecărei culori;

Metoda poate fi integrată în diferite momente ale activităților: povestirea, memorizarea, convorbirea, lectura după imagini.

Bibliografie:

1. Avram Iftinia, Bocoș Mușata, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009,
2. Breben Silvia, Fulga Mihaela, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, "Metode și tehnici interactive de grup", sursa www.scribd.com

IMPORTANȚA METODELOR INTERACTIVE DE GRUP ÎN EDUCAȚIA MODERNĂ

prof. înv. preșcolar Dobrinoiu Diana
Școala Gimnazială „Virgil Calotescu” - G.P.P. Bascov

Metodele interactive de grup implică mult tact din partea dascălilor deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil: timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerabdător, pentru fiecare găsim gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul în concordanță cu situația de moment. Situațiile de învățare rezolvate prin metode interactive de grup dezvoltă copiilor gândirea democratică deoarece ei exersează gândirea critică și înțeleg că atunci când analizează un personaj, comportamentul unui copil, o faptă, o idee, un eveniment, ei

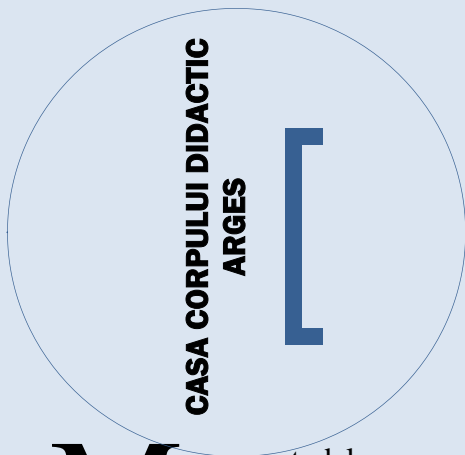
critică comportamentul, ideea, fapta, nu critică personajul din poveste sau copilul, adultul. Metodele învață copiii că un comportament întâlnit în viața de zi cu zi poate fi criticat pentru a învăța cum să-l evităm. Ei aduc argumente, găsesc soluții, dau sfaturi din care cu toții învață. Este însă importantă alegerea momentului din lecție, dintr-o zi, personajul- copil și fapta lui deoarece ele reprezintă punctul cheie în reușita aplicării metodei și nu trebuie să afecteze copilul. Tocmai acesta este punctul forte al metodelor care introduc în dezbatere comportamente reale, cotidiene. După fiecare metodă aplicată se pot obține performanțe pe care copiii le percep și-i fac responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare. Copiii înțeleg și observă că implicarea lor este diferită, dar, încurajați, își vor cultiva dorința de a se implica în rezolvarea sarcinilor de grup. Grupul înțelege prin exercițiu să nu-și marginalizeze partenerii de grup, să aibă răbdare cu ei, exersându-și toleranța reciproc. Aplicarea metodelor solicită timp, diversitate de idei, angajare în acțiune, descoperirea unor noi valori, responsabilitate didactică, încredere în ceea ce s-a scris și în capacitatea personală de a le aplica creator pentru eficientizarea procesului instructiv- educativ. În cadrul fiecărei metode copiii primesc sarcini de învățare. Acestea sunt foarte diferite de la o metodă la alta, încât explorează o mare varietate de capacități. Sarcinile de lucru trebuie să îndeplinească anumite condiții: - să fie transmis timpul alocat sarcinii de lucru; - să fie descrisă gradual; - să fie legată de viața reală; - să ofere posibilitatea copiilor de a se autoevalua, corectă, de a comunica cu colegii; - în formularea întrebărilor să se folosească taxonomia lui Bloom. Dacă sarcina de învățare este clară, concisă, rezolvarea va fi rapidă, eficientă prin implicarea întregului grup, care, în astfel de situații, își coordonează acțiunile, se ajută reciproc, se încurajează, negociază soluțiile individuale. Metodele ajută copiii să-și formeze personalitatea, să se cunoască, să-și descopere stilul propriu de gândire și acțiune, să și-l modeleze.

Metodele interactive de grup reprezintă o noutate, o schimbare, un nou început, o altă abordare a conținuturilor educative prin care se rezolvă mult mai facil problemele de relaționare, de comunicare, de responsabilizare, de învățare reciprocă. Aceste metode, prin noutatea și atractivitatea lor, stimulează copiii, îi motivează pentru activitatea de învățare, reduce stresul trăit de educatoare și copii într-o activitate tradițională. Preșcolarii descoperă o nouă experiență interrelaționând în grupuri de învățare activă; ei studiază, investighează și capătă încredere în capacitățile individuale și în cele ale grupului. Aceste activități cu variantele și etapele lor realizate prin metodele interactive trebuie predate ca un joc cu reguli, prin care copiii învață, cooperează și în același timp se distrează, se relaxează, învățând astfel să rezolve mai ușor problemele cu care se confruntă, să ia decizii în grup și să aplice conflictele.

Aplicarea metodelor interactive solicită timp, diversitate de idei, angajare în acțiune, descoperirea unor noi valori, responsabilitate didactică, încredere în rezultatele ce se vor obține, dar și în capacitatea personală de a le aplica creator pentru eficientizarea procesului instructiv educativ. Metodele interactive implică mult tact din partea educatorilor deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil : timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdător, pentru fiecare găsind gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul, în concordanță cu situația. Pentru aplicarea metodelor, amenajarea spațiului este foarte importantă datorită faptului că preșcolarii gestionează acest spațiu precum și materialele puse la dispoziție în vederea realizării sarcinilor primite. În timpul derulării activităților bazate pe metode interactive spațiul poate fi modificat chiar de către copii pentru a corespunde stilului de învățare și inițiativelor creative ce țin de resursele materiale existente (truse, jucării, jetoane, etc). Astfel ei învață să exploreze mediul educațional ce îi înconjoară în scopul rezolvării sarcinii didactice, să coopereze în acest sens, să se accepte, să se asculte activ, menținând ordinea pentru că nu uită ca vor fi evaluați.

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Goncea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A GÂNDIRII CREATIVE

*prof. învă. preșcolar Dorobanțu Marinela
G.P.P. "TIC-PITIC" – Mioveni*

Metodele interactive dezvoltă și stimulează capacitățile intelectuale, cognitive, gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală, capacitatea de ascultare, ascultarea activă, capacitatea de comunicare, capacitatea de înțelegere, de cunoaștere de sine și recunoaștere a calităților partenerilor, coechipierilor, capacitatea de evaluare și autoevaluarea, capacitatea de sinteză, capacitatea de decizie, de comparație și generalizare, de descriere, de abstractizare, de argumentare, de aplicare. Gândirea laterală semnifică un mod de a gândi care urmărește schimbări în percepții, concepte și idei prin utilizarea unor instrumente specifice.

Gândirea creativă este o deprindere mentală pe care oricine poate să o achiziționeze - dacă își dorește. Instrumentele gândirii laterale pot fi învățate, exersate și folosite într-o manieră deliberată. Gândirea laterală nu este altceva decât abilitatea de a gândi creativ, și de a ieși în mod degajat din "zona de confort", concept care se poate referi atât la rezolvarea ingenioasă a problemelor

personale, cât și a celor legate de inspirație, imaginație sau propria afacere și abordarea subiectelor dintr-o perspectivă neașteptată.

Gândirea laterală este strâns legată de intuiție, creativitate și dispoziție, toate au aceeași bază, însă gândirea laterală este un proces deliberat. În vreme ce creativitatea se rezumă la descrierea unui rezultat, gândirea laterală este descrierea unui proces. Un rezultat poate fi doar admirat și consacrat, pe când un proces poate fi învățat pentru a fi folosit. Creativitatea este o abilitate nu un talent. A avea o idee creativă nu este același lucru cu a avea o idee diferită, ceea ce o face pe prima să fie aplicabilă este eficiența. Când gândim lateral, obiectivul gândirii nu este corectitudinea ci eficiența. E adevărat, pentru a gândi eficient trebuie să gândim corect. A gândi corect înseamnă a avea dreptate mereu. A gândi eficient înseamnă a avea dreptate doar în final.

Copilul preșcolar este prin natura sa creativ datorită imensei sale curiozități, a freamătului permanent pentru a cunoaște tot ceea ce se petrece în jurul său. În perioada preșcolară imaginația se exprimă viu prin tot ceea ce face copilul la grădiniță. Stimularea potențialului creativ al preșcolarilor impune utilizarea unor strategii euristice care implică preșcolarul în activitatea de descoperire, de rezolvare de probleme, de investigare a realității și strategiile creative care pun accentul pe gândire laterală, spontaneitate, originalitate. Dintre metodele bazate pe acțiunea fictivă, jocul ocupă un rol important în strategia de educare a creativității.

Preșcolarii creativi se diferențiază de restul grupului prin diferite comportamente specifice. Foarte curioși, vin cu soluții neobișnuite, cu idei originale, au inițiativă și au un spirit de observație foarte dezvoltat, pun întrebări adecvate, fac conexiuni între elemente aparent fără nici o legătură, explorează noi posibilități, manipulează, controlează simultan mai multe idei, învață rapid și ușor, au o memorie bună, imaginație vie, vocabular vast. Metodele interactive sunt foarte eficiente în dezvoltarea creativității și stimularea învățării de lungă durată, cât și a gândirii laterale. Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Una dintre metodele unde copiii au posibilitatea de a-și exprima ideile originale și de a da dovadă de spirit de observație este metoda

celor șase pălării gânditoare. Cele șase pălării întruchiează șase posibilități de procesare a datelor. Schimbarea pălăriei îți oferă eliberarea față de stilul convențional de tratare a problemelor și îți permite cât mai multe informații variate privind o situație concretă. Este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Gândește în conformitate cu pălăria pe care o porți. Această metodă a fost creată de Eduard de Bono.

De Bono precizează că termenul „gândire laterală” poate fi folosit în două sensuri: „unul specific; gândirea laterală

fiind în acest caz un set de tehnici sistematice utilizate pentru schimbarea percepțiilor și conceptelor și generarea unor noi, altul general; gândirea laterală fiind din această perspectivă explorarea unor posibilități și abordări multiple în locul urmării unei singure abordări”. Deși autorul ia în considerare ambele accepțiuni, este într-o mai mare măsură preocupat de prima. Gândirea laterală, presupune renunțarea la limite de orice fel, îndepărtarea modului de gândire tradițional, și eliminarea prejudecăților din minte.

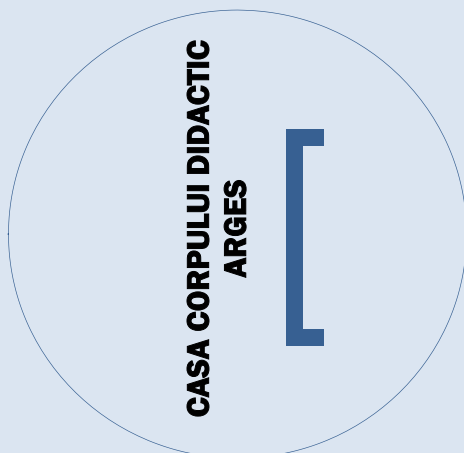
În concluzie, metodele interactive reprezintă strategii, care presupun explorarea unui subiect din mai multe perspective, implicarea activă și creativă a copiilor stimulează gândirea productivă, gândirii divergență și laterală, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor. În continuare voi prezenta contexte care contribuie la dezvoltarea gândirii laterale la preșcolari prin folosirea metodelor interactive: „Explozia stelară”, „Cubul”, „Braistormingul”. Acestea oferă copiilor posibilități variate de procesare a datelor, de stimulare a creativității și permit tratarea diferită a unor situații concrete, valorificând informațiile și cunoștințele dobândite, contribuind eficient la dezvoltarea gândirii laterale. Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier”, sau „asalt de idei” este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei, fără a critica soluțiile găsite.

Bibliografie:

Breben, Silvia, Gongea, Elena, Ruiu, Georgeta, Fulga, Mihaela, „Metode interactive de grup” - ghid metodic, Editura Arves, 2002,

Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, E.D.P., București Pânișoară, 1997;

Ion - Ovidiu, Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională, Editura Polirom, Iași, 2001.

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Prof. inv. preșcolar Durdun Diana –Andra
Liceul Tehnologic “I.C Petrescu” Stâlpeni - GPP Stâlpeni*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate

face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Procesul de formare interactiv presupune

acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării. Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici
2. Lotus- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare
3. Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte
4. Predarea/învățarea reciprocă -palete colorate cu întrebări, ecusoane, coronițe
5. Ciorchinele-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți
6. Cubul-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predați, 6 plăcuțe cu descrie, compară, analizează, argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii
7. Pălăriuțe gânditoare-albă, roșie, galbenă, verde, albastră neagră
8. Piramida și diamantul –suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite

Bibliografie

1. Sorin Mazilescu, SITECH, 2019
2. <http://ccdmures.ro/cmsmadesimple/uploads/file/rev8sp/pre/pre16.pdf>

9. Mozaicul –fișa expert, ecusoane, chestionar de evaluare-ilustrat

10. Diagrama Venn – fișe de lucru, ecusoane.

2. Tehnica Lotus

- Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

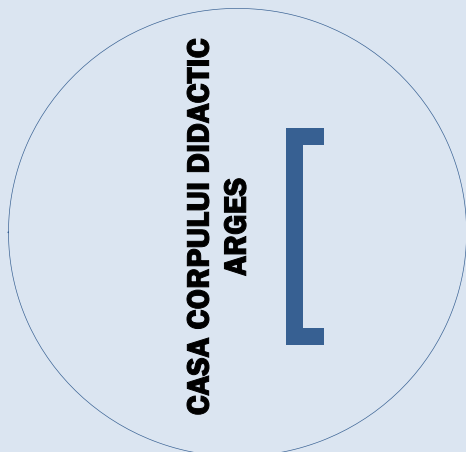
- Obiective – stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și în grupe, teme din domenii diferite.

ETAPE

1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru;
2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principală
4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere
5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă
6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. Bula dublă

Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul. Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume. În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. înv. preșcolar Floroiu Sandra Alice,
prof. înv. preșcolar Manoloiu Maria Simona
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni*

În grădiniță, ca și în celelalte niveluri ale învățământului, metodele de învățare face parte din activitatea comună a personalului didactic și a copiilor educați. În afară de eficiența limitată, concretizată la un moment dat în dobândirea anumitor scopuri și de economia de timp și de mijloace necesare educației, metodele sunt importante și pentru că vor genera atitudini pozitive față de propria educație, față de educația organizată, sistematică, în general, precum și pentru că vor iniția un stil cognitiv dominant, mai mult sau mai puțin productiv, mai mult sau mai puțin aducător de rezultate și satisfacții, ceea ce constituie aporturi formative majore.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele "clasice", cât și cele "moderne"; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Utilizând metode inovative, educatoarele își propun o implicare activă și creativă a copiilor pentru stimularea gândirii productive, a gândirii divergente și laterale, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor.

Povestirea este o metodă de învățământ ce poate fi folosită cu foarte mare succes în învățământul preșcolar, care constă în expunerea orală, vie, plastică, sub formă de narațiune sau descriere prin intermediul căreia sunt înfățișate fapte, evenimente, întâmplări îndepărtate în

fenomene ale naturii, spațiu și timp, etc. pe care copiii nu le pot înțelege altfel.

Activitatea de povestire este una dintre activitățile de educare a limbajului cele mai plăcute copiilor, deoarece satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate, stimulează imaginația și oferă cadrul adecvat de exersare a capacității de comunicare.

Covorul povestitor, covorul cu povești, povestea din covor, sacul cu povești sau trăistuța cu povești, cum mai denumim această manieră de a povesti, este un suport la carte ca și mini-teatrul, păpușile de deget sau păpușile, care îi induce copilului plăcerea de a citi, conștientizându-l că acea poveste pe care el o ascultă, se găsește între copertile acelei cărți care se află alături de covor.

De obicei cartea, covorul și personajele din poveste se găsesc într-un sac, care de această dată este adus de doamna educatoare și nu de Moș Craciun, și este plin cu povești și nu de cadouri. Începutul tradițional al poveștii cu "A fost odată ca niciodată ..." se transformă în "Și când covorul s-a desfăcut, / Povestea

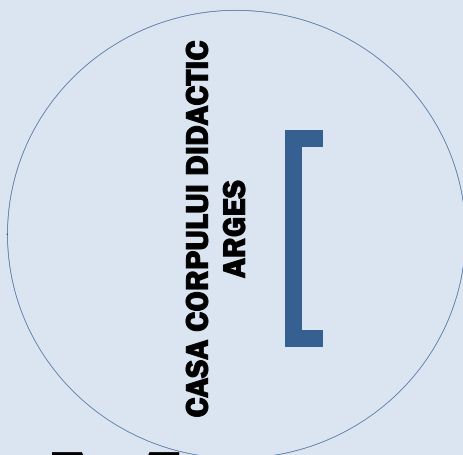
a și început!" sau "Covorul se derulează / Și povestea demarează", iar finalul "Și am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa" devine "Și când povestea s-a terminat, / Covorul l-am și rulat".

Șorțul povestitor este o metodă inovativă de predare folosită în grădinițe, prin care copiii sunt implicați activ și creativ în povesti. Șorțul este confecționat din material textil, iar toate elementele și personajele sunt din fetru, personalizate pentru fiecare poveste în parte, cu detalii specifice acțiunii din acea poveste; elementele fixe sunt cusute, iar personajele sunt marionete de degete. În societatea actuală, are loc un

proces dinamic care obligă toate categoriile sociale să țină pasul cu evoluția societății și implicat a educației. Și în învățământ au loc transformări rapide. Educatoarea apelează la o serie întregă de instrumente pentru a ușura și accelera asimilarea și aplicabilitatea informațiilor.

Bibliografie:

- Crenguța Oprea, *Strategii didactice interactive*, Editura didactică și pedagogică, București, 2007
- Breben S., Gognea E., *Metode interactive de grup*, Editura, Arves, 2007.

METODA DIDACTICĂ „BULA DUBLĂ”

*prof. inv. preșcolar Grigore Daniela
G.P.P. „Primii Pași”, Pitești*

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențiale, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare. Prin folosirea acestor metode, preșcolarii depun un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice, de abordare a altor demersuri interdisciplinare prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv, în care își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții.

De asemenea, aceste metode activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconstituirea relației educatoare-copil. Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

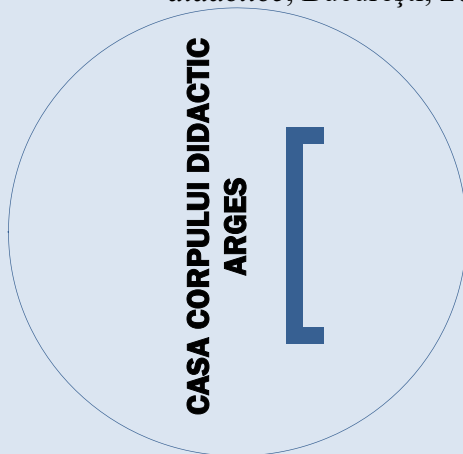
În continuare voi prezenta câteva metode moderne pe care le-am folosit în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

Bula dublă - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebiriile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebiriile.

La activitatea DLC-convorbire „Ce știm despre anotimpuri?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc. O altă

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

METODELE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. învă. preșcolar Ilinca Adriana Florica
Grădinița cu Program Prelungit Fantezia Costești*

Învățământul modern, din dorința de a nu ajunge la o individualizare excesivă a învățării, a încercat să identifice o modalitate de a îmbina munca individuală cu munca în grup, astfel încât să se evidențieze atât personalitatea elevului cât și dezvoltarea sa intelectuală. Metoda, în didactica modernă, se definește ca fiind o modalitate abordată de către cadrul didactic. Elevul, prin intermediul metodei, este pus în fața unei situații de învățare la care trebuie să facă față prin găsirea unor soluții. „Prin specificul lor, acestea sunt proceduri care pornesc de la ideea că, prin felul său de a fi, învățarea este o activitate personală care nu poate fi cu nimic înlocuită, că singurul cel care învață poate să fie considerat agent al propriei sale învățări” (Cerghit I., 2006: 68).

Metodele inovative prezintă o serie de valențe formative și se referă la dezvoltarea gândirii critice, dezvoltarea creativității și imaginației și activizarea preșcolariilor în cadrul activităților. Printre cele mai importante părți ale dezvoltării elevilor o reprezintă metodele activ-participative. Fiind considerate doar o îmbunătățire a metodelor tradiționale, dar adaptate condițiilor modern, apariția metodelor inovative a stârnit diverse controverse. Legate de aceste „noi” metode s-au conturat diverse definiții și păreri și sunt autori care le clasifică în funcție de criteriile metodelor tradiționale, dar nimeni nu poate spune cu precizie care este cea mai bună clasificare.

Metodele inovative pot fi clasificate pe mai multe categorii în opinia autoarei Silvia Breben:

a) *Metode care favorizează predarea-învățarea conceptelor*: predarea-învățarea reciprocă, mozaicul, tehnica Lotus: lotus de grup, lotus de grup (creativitate), lotus individual, stabilirea succesiunii evenimentelor, strategii de lectură a textelor științifice, partenerul de sprijin, cubul, puzzle, comunicarea rotativă, locuri celebre, acvariu, învățarea în cerc, mica publicitate, harta cu figure;

b) *Metode de fixare, consolidare și evaluare*: diamantul, ghicitorile, ciorchinele, tehnica fotolimbajului, benzi desenate, posterul, trierea aserțiunilor, tehnica blazonului, sintetizarea, examinarea povestirii, jurnalul grafic, turul galeriei, analiza și interpretarea imaginilor

c) *Metode care stimulează gândirea și creativitatea*: Brainstormingul, Jocul didactic/ jocul de rol, Tehnica 6/3/5 (Brainwriting), Metoda Philips 6/6, Tehnica viselor, Zarurile;

d) *Metode prin care preșcolarii sunt învățați să rezolve sarcini*: Pălăriuțele gânditoare, Explozia stelară, Studiul de caz, Pătratele divizate; Știu, vreau să știu, am învățat, Diagrama cauză-efect, interviul;

e) *Metode de lucru în grup*: Proiectul, Metoda piramidei, Schimbă perechea, Investigația în grup, experimentul, lucrăți în grup, explorarea interdisciplinară.

Pentru gruparea metodele inovative se poate ține cont de nivelul de învățământ, iar cele mai utilizate metode inovative în învățământul preșcolar sunt: Diamantul; Pălăriuțele gânditoare; Jocul didactic; Schimba perechea; Învățare în cerc; Benzi desenate; Turul galeriei; Tehnica viselor; Tehnica fotolimbajului; Puzzle; Acvariul; Zarurile etc.

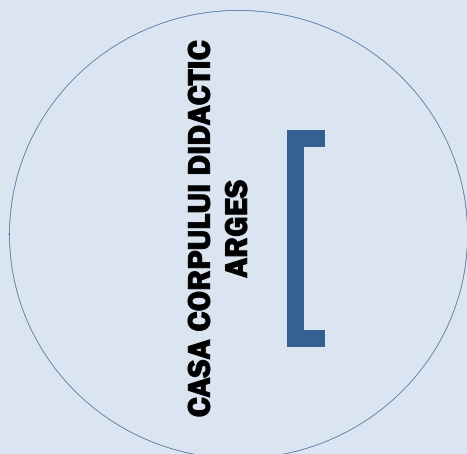
Un mod superior de instruire îl reprezintă abordarea metodelor active. Schimbările intelectuale pe care le cuprind metodele inovative, cele verbale, de idei, opinii, de acțiune, reduc stresul trăit de educatoare și copii într-o activitate tradițională, activează copiii și îi motivează, acționând asupra modului de gândire și de manifestare. Aplicarea metodelor solicită timp, diversitatea de idei, angajarea în acțiune, descoperirea unor noi valori, responsabilitate didactică, încredere în ceea ce s-a scris și în capacitatea personală de a le aplica creator pentru eficientizarea procesului instructiv educativ. Se pot obține performanțe pe care copiii le percep și-i fac responsabili în dezvoltarea sarcinilor de lucru viitoare după aplicarea fiecărei metode. Încurajați, copiii, își vor cultiva dorința de a se implica în dezvoltarea sarcinilor de grup dar înțeleg și observă că implicarea lor este diferită.

Metodele inovative se caracterizează prin:

- vizând latura formativă a educației acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor;
- sunt centrate pe activitatea de învățare, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe învățarea prin descoperire, pe acțiune;
- sunt orientate spre proces;
- încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare, evaluarea fiind una formative și sunt flexibile;
- stimulează motivația intrinsecă;
- disciplina derivă din modul de organizare a lecției iar relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare.

Bibliografie

1. Bocoș, M., Miron, I., Tratat de didactică modern, Editura Paralela 45, Pitești, 2004.
2. Cădariu, L., Introducere în pedagogie. Note de curs, Editura Mirton, Timișoara, 2005.
3. Cerghit I., Metode de învățământ, Editura Polirom, Iasi, 2006.
4. Cojocariu, M., Teoria și metodologia instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008
5. Ionescu, M., Strategii de predare-învățare, Editura Științifică, București, 1995.
6. Piaget, Jean, (1972), Psihologie și pedagogie (trad.), Editura Didactică și Pedagogică, București.
7. Vlăsceanu, L., Decizie și inovație în învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1988.
8. Voiculescu E., Pedagogie preșcolară, Editura Aramis, București, 2003.
9. Ministerul Educației și Cercetării, Metoda proiectelor la vârstele timpurii, Editura Miniped, București, 2002.
10. Curriculum pentru educația timpurie 2019.
11. Resurse web: <https://ro.scribd.com/document/227340425/CURS-Didactica-activitatilor-de-Educare-a-limbajului-Angelica-hobjila-curs-ID>

METODE INOVATIVE DE PREDARE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

*prof. inv. preșcolar Ionescu Denisa
G.P.P. Albă ca Zăpada, Pitești*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează schimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Educatorele încearcă să își schimbe practica predării pentru a veni în sprijinul preșcolariilor. Ele își propun să provoace copiii în a-și adresa întrebări, rezolva, interpreta și a dezbată materialele pe care le utilizează la clasă. Acest fapt presupune că, de fapt, copiii se gândesc despre ce învață, aplică ceea ce învață în situații reale sau în contexte diferite și pot continua să învețe.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele „clasice”, cât și cele „moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc.

În societatea de astăzi, simpla memorare a unor cunoștințe nu mai poate fi scopul nici unei activități educaționale.

Metodele de învățare ce urmează a fi prezentate contribuie la dezvoltarea gândirii și pot fi utilizate într-una (sau mai multe) din fazele lecției.

Cubul

Este tehnica prin care se evidențiază activitățile și operațiile de gândire implicate în învățarea unui conținut, care poate fi utilizată atât în etapa de evocare, cât și de reflecție.

În cadrul grupei de preșcolari, metoda se poate adapta, în sensul că educatoarea discută cu copiii pe o anumită temă sau citește o poveste, iar apoi, cu ajutorul metodei cubului, se trece la consolidarea cunoștințelor. Cubul va avea pe fețele sale imagini / întrebări care să stimuleze copiii să vorbească, să

descrie, să compare ceea ce știu cu ceea ce văd în imaginea respectivă.

Exemplu:

În activitatea DLC – convorbire cu tema „În lumea minunată a poveștilor”:

- Descrie: „Ce fel de personaj era mama vitregă din „Albă ca Zăpada”?”
- Compară: „Cum erau fata moșneagului și fata babei din povestea „Pungața cu 2 bani”?”
- Aplică: „Găsește răspunsul la întrebare și spune în ce poveste ai întâlnit personajul!”
„Cumătra capră m-a pedepsit Si în groapa cu jăratec m-a prăjit”
- Argumentează: „Lupului cel rău i-au fost puse pietre în burtă de către urs”
- Asociază: „Numește două povești în care apare lupul”
- Analizează: „Cum era ursul atunci când a rămas fără coadă?”

Diagrama Venn este o metodă interactivă de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și se folosește cu succes în activitatea de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice.

Diagrama Venn este formată din două cercuri care se suprapun parțial. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor se poate folosi această metodă în activitatea de povestire, observare.

Exemplu: În activitatea DLC – joc didactic „În lumea minunată a poveștilor”, se realizează diagrama Venn. Copiii vor așeza în cele două cercuri personajele specifice fiecărei povești, iar în arealul în care se suprapun cercurile, vor așeza personajele comune.

Metoda R.A.I. „Răspunde-Aruncă-Interoghează”

Este o metodă de fixare și sistematizare a cunoștințelor, dar și de verificare. Are la bază stimularea și dezvoltarea capacităților copiilor de a comunica ce au învățat. Această metodă urmărește realizarea feedback-ului printr-un joc de aruncare a unei mingi ușoare.

Copilul care aruncă mingea trebuie să formuleze o întrebare din cunoștințele însușite, copilului care o prinde. Cel care o prinde răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Copilul care nu știe răspunsul iese din joc, la fel și cel care este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare.

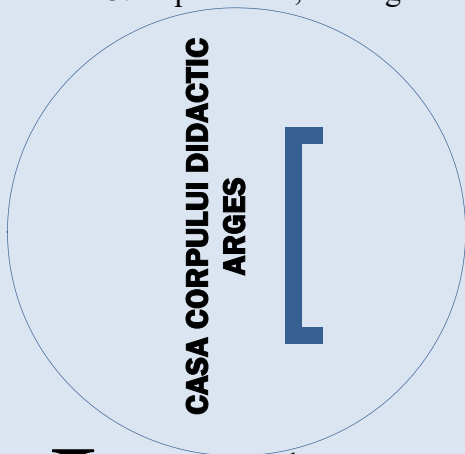
Exemplu: Proiect „Toamna”

Întrebări și răspunsuri prin joc:

1. Care sunt lunile de toamnă?
2. Cum este vremea în anotimpul toamna?
3. Cum sunt zilele și nopțile în acest anotimp?
4. Ce se întâmplă cu frunzele copacilor?

Bibliografie:

1. Bocoș M., Instruirea interactivă, Editura Polirom, 2013
2. Breben S., Goncea E., Ruiu G., Fulga M., Metode interactive de grup – ghid metodic, Editura Arves, 2002
3. Oprea C.L., Strategii didactice interactive, E.D.P. București, 2009

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Educația este unul dintre factorii determinanți care concură la evoluția unei societăți. Ea reprezintă acel domeniu care poate oferi societății oameni bine pregătiți pentru orice domenii de activitate, apți să asigure evoluția și progresul.

5. Unde pleacă păsările călătoare?
6. De ce pleacă păsările călătoare de la noi din țară?

Ciorchinele

Este o metodă care stimulează realizarea unor asociații noi de idei. Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect în partea de sus a tablei. Copiii emit idei, prin cuvinte sau desene, legate de tema dată. Se fac conexiuni de la titlu la lucrările copiilor. Acestea se pot face cu linii trasate de la nucleu la contribuțiile copiilor.

Exemplu: Tema „Anul și fiicele lui”

Se stabilește câte anotimpuri are un an, câte luni are fiecare anotimp. Copiii desenează câteva elemente specifice fiecărei luni din anotimpul pe care-l reprezintă, apoi aranjează desenele la locul corespunzător.

O altă modalitate de realizare a acestui ciorchine este de a așeza lunile sub fiecare anotimp.

EDUCAȚIE ȘI INOVAȚIE

prof. Diana Elena Iordache

prof. Georgeta Alina Iancu

Școala Gimnazială "Virgil Calotescu", G.P.P. Bascov

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate. Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum.

O importanță majoră în pregătirea copiilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;

- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;

- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Alegerea metodelor de predare reprezintă una dintre cele mai importante etape în proiectarea activităților didactice. De aceea, pentru profesori, metoda este “o cale de organizare și conducere a activității educaționale și, în același timp, este un instrument cu care ajută copiii să asimileze cunoștințe, să-și formeze comportamente, deprinderi și priceperi”. (I. Cerghit, 2006) Pentru preșcolari, metoda reprezintă: “drumul pe care îl parcurge de la recunoaștere la cunoaștere și o modalitate de asimilare de cunoștințe, de formare de comportamente, priceperi și deprinderi.” (I. Cerghit, 2006)

O importanță deosebită în inovația și creația, în activitatea didactică, o au rolurile manageriale ale cadrului didactic: de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv – educativ); de organizare (organizează activitățile clasei); de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de

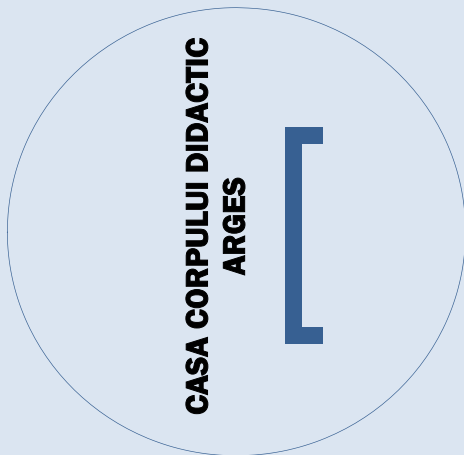
conducere (conduce activitățile cu elevii, desfășurate în clasa și în afara ei); de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune grupei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a copilului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În acest context actual și educația timpurie trebuie să aibă la bază abordările actuale, ceea ce presupune o învățare interdisciplinară, care să fie susținută de realizarea unui echilibru adecvat între învățare și dezvoltarea armonioasă a personalității fiecărui copil, astfel încât să răspundă, celor cinci domenii de dezvoltare ale copiilor vizate și de noul Curriculum de educație timpurie, elaborat de MEC, 2019, cu accent pe însușirea și asimilarea de comportamente, care să câștige detașat în fața asimilării de cunoștințe, comportamente ce trebuie transferate cu prioritate în practica didactică pentru îmbunătățirea procesului instructiv-educativ.

Bibliografie:

- Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Ed. Polirom, Iași, 2006;
- Păiși Lăzărescu, Mihaela; Ezechil, Liliana, Laborator preșcolar, Ed. Miniped, București, 2016;
- Tudor, Loredana Sofia, (2013), Elemente de teoria instruirii, Ed. Ars Libri, Costești.

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. înv. preșcolar Ispas Amalia
G.P.P. „Pui De Lei” Pitești*

Un rol important în activitățile creatoare desfășurate cu copiii îl are imaginația. Preșcolăritatea este prima perioadă în care copilul își manifestă și își dezvoltă aptitudini. Domeniile muzicii, ale desenului, ale picturii, colajului, pirogravurii, modelajului, lecturii după imagini, jocurile de rol și de creație sunt abordate cu dezinvoltură, plăcerea deosebită oferindu-i ocazii de a trăi satisfacția.

Imaginația interacționează cu memoria, cu gândirea, cu limbajul. Ea este proprie numai omului, prin intermediul ei sfera cunoașterii umane se lărgeste mult și se poate realiza unitatea între trecut, prezent și viitor. Dezvoltarea imaginației depinde foarte mult și în mare măsură de nivelul limbajului. La preșcolar are loc o adevărată explozie a imaginației. Jocul și învățarea oferă copilului numeroase ocazii de a-și combina și recombina reprezentările de care dispune. În timpul jocului nu există oameni mai serioși decât copiii mici: jucându-se ei nu numai că râd, dar trăiesc și emoții profunde, se bucură ori suferă. Copilul imaginează și creează multe lucruri: ascultând povești, basme, povestiri el reconstruiește mintal momentele narațiunii, amplifică sau diminuează structurile inițiale, multiplică sau omite numărul de elemente structurale. Acum se dezvoltă capacitatea copilului de a integra psihicul în real. Convorbirile, povestirile, repovestirile, memorizările, jocurile didactice contribuie la combinarea de imagini și idei, la stârnirea interesului pentru nou, la lărgirea orizontului de cunoaștere, la valorificarea tuturor disponibilităților angajate în dezvoltarea capacității

de a vorbi. Imaginația reproductivă și imaginația creatoare sunt forme active și voluntare de prelucrare a unui material cognitiv divers: imagini, idei, capacități de figurare etc. Imaginația colorează exprimarea, contribuie la stimularea spiritului de creație, la dezvoltarea memoriei vizuale, la formarea unor deprinderi de vorbire expresivă, la descrierea și interpretarea nuanțată și originală a conținutului unor povești ascultate anterior, imagini din tablouri, diafilme, diapozitive, desene, fotografiile, la crearea unor povestiri scurte după modelul dat. Creativitatea verbală este surprinzătoare chiar la această vârstă. Când termenul îi lipsește din vocabular copilul creează cuvinte și ne surprinde prin originalitatea asocierilor. Manifestă încercări de versificare chiar dacă utilizează cuvinte fără sens, pentru a rima. Apoi apare povestirea expresivă în construirea de povești, teatru de păpuși, dramatizări cu text creat și cu tema dată.

La vârstă preșcolară, copiii sunt atrași de formele complexe de artă, film, desen animat, serbări ce cuprind scenete, dans, recitare, muzică instrumentală, cor, balet, arta deghizării, printre ei putându-se identifica de pe acum viitori actori, dansatori, cântăreți etc.

Problema creativității individuale și colective este de natură să fie mai atent studiată și cercetată. Copiii se imită unii pe alții, copiază desenul vecinului, apar creații originale, povești noi după consultarea colegilor de grupă. Există și metode specifice de stimulare a creativității de grup: Brainstorming, Gordon, Sinectica; dar mai greu

accesibile vârstei preșcolare. Desenele colective, machetele, colajele, serbările și spectacolele grupei, pot amplifica potențele creatoare ale indivizilor și colectivului în ansamblu.

METODE MODERNE

1. Brainstormingul - „metoda asaltului de idei”; „furtună în creier”

Brainstormingul poate fi definit ca: „o modalitate de a obține, într-un răstimp scurt, un număr mare de idei de la un grup de oameni”. Brainstormingul este cea mai răspândită metodă de stimulare a creativității în condițiile activității în grup, încurajând participarea tuturor membrilor grupului. Prin această strategie se află: ce anume știu elevii despre un anumit subiect, ideile sau soluțiile referitoare la un subiect sau situație problemă, opinii despre o experiență comună. Fiecare este determinat să se implice activ. Copiii învață să asculte, să emită păreri, să colaboreze, să respecte ideile celorlalți, să compare, să argumenteze și să decidă. Ei devin mai curajoși și au mai multă încredere în propria persoană. Momentul de brainstorming începe prin enunțarea unei probleme, după care, în mod spontan se emit soluții, fără preocuparea validității acestora. Scopul central îl reprezintă enunțarea a cât mai multe puncte de vedere, căci nu calitatea contează, ci cantitatea. Se admit toate ideile formulate nu se tolerează nici un fel de critică. Pot fi preluate ideile emise de alții și fructificate prin ajustări succesive și asociații libere asemenea unei reacții în lanț, conducând astfel la apariția unor idei viabile și inedite. O astfel de metodă poate fi folosită în orice activitate care vizează dobândirea cunoștințelor și formarea capacităților. Prin stimularea motivației aproape orice activitate poate începe prin brainstorming. Procesul implică mai multe etape:

- cunoașterea regulilor;
- oferirea unui subiect, a unei întrebări, a unei cerințe imperative sau a unei propoziții neterminate asupra căreia fiecare participant reflectează;
- înregistrarea și prezentarea ideilor;

- evaluarea ideilor;

Brainstormingul se poate realiza în perechi sau în grup. Cadrul didactic care inițiază un moment didactic de tip brainstorming trebuie să dea dovadă de tact pedagogic și să propună spre rezolvare probleme care prezintă un interes real.

Cele patru reguli ale brainstorming-ului sunt următoarele:

- judecată critică este exclusă;
- cât mai multe idei;
- dați frâu liber imaginației;
- combinările și ameliorările sunt bine venite;

Tehnică ciorchinelui

Este o tehnică de predare – învățare care încurajează pe copii să gândească liber și deschis, este o metodă brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei. „Ciorchinele” constă în utilizarea unei modalități grafice de organizare a brainstorming-ului pentru a ilustra relațiile, conexiunile dintre idei, o modalitate de a construi asociații noi de idei sau de a releva noi sensuri ale ideilor.

Tehnica realizării unui ciorchine presupune parcurgerea câtorva pași:

- se alege cuvântul sau tema nucleu;
- copiii aleg sintagme în legătură cu tema propusă în discuție;
- se leagă aceste sintagme sau cuvinte de tema propusă;
- se scriu idei în legătură cu aceste cuvinte până la expirarea timpului alocat;

„Ciorchinele” ca metodă se poate folosi atât în evocare cât și în reflexie, fiind o tehnică flexibilă care se poate utiliza atât individual cât și în grup. Când se aplică individual, tema pusă în discuție trebuie să fie familiară elevilor care nu mai pot culege informații și află idei de la colegi. Folosită în grup, această tehnică, da posibilitatea fiecărui elev să ia cunoștință de ideile altora, de legăturile și asociațiile dintre acestea.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODE INOVATIVE FOLOSITE ÎN CADRUL DOMENIULUI LIMBĂ ȘI COMUNICARE

*prof. înv. preșcolar Iță Magda
G.P.P. „Tic-Pitic” Mioveni*
*prof. înv. preșcolar Cîrstea Mihaela
G.P.P. „Tic-Pitic” Mioveni*

În cadrul procesului instructiv-educativ competența principală este creativitatea, care este strâns legată de modul flexibil și inventiv de găsire a soluțiilor pentru diferite probleme, de aplicarea lor și de originalitatea soluțiilor noi. Rolul educatoarei este de a stârni în permanență interesul preșcolarului și de a-i menține dorința de descoperire, de învățare. Putem vorbi despre creativitate atât în ceea ce îi privește pe cei instruiți, cât și pe cei care instruiesc.

Domeniul limbă și comunicare este domeniul care implică copilul în tot ceea ce înseamnă exprimarea orală și scrisă, abilitatea de a înțelege comunicarea verbală și scrisă. Prin acest domeniu se urmărește ca preșcolarii să vorbească și să se exprime corect, cu încredere, cu dezinvoltură.

Noi, educatorii, căutăm cele mai eficiente metode care să-i motiveze și să-i incite la comunicare, la jocul de cuvinte, la imaginație creatoare exprimată prin cuvinte, lăsându-le imaginația și inteligența să dea frâu liber dorinței de a cunoaște cât mai mult, de a se exprima cât mai frumos, mai melodios.

Utilizând metode inovative, educatoarele își propun o implicare activă și creativă a copiilor pentru stimularea gândirii productive, a gândirii divergente și laterale, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor. Copiii nu au nevoie de jucării sau materiale predefinite pentru a se distra, ci de inovație, interacțiune, înțelegere, cooperare. Curiozitatea nativă a copiilor transformă experimentele de zi cu zi în cele mai fascinante activități, deoarece pornesc de la propriile interese.

Câteva dintre metodele mai noi experimentate de educatoare în sala de clasă, sunt : metoda **Covorului Povestitor**, metoda **Șorțului Povestitor**, metoda **Poveștii în făină**, metoda **Mănușii**, precum și cea a **Geamantanului Călător**. Aceste metode sunt experimentate chiar de către copii, când copilul povestește folosind metodele menționate mai sus.

Povestirea este o metodă de învățare ce poate fi folosită cu foarte mare succes în învățământul preșcolar, constând în expunerea orală, plastică, sub formă de narațiune sau descriere prin intermediul căreia sunt înfățișate fapte, evenimente, întâmplări îndepărtate, pe care copiii nu le pot înțelege altfel. Activitatea de povestire este una dintre activitățile de educare a limbajului cele mai plăcute copiilor, deoarece satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate, stimulează imaginația și oferă cadrul adecvat de exersare a capacității de comunicare.

Una dintre metodele inovative cu cea mai largă utilizare în învățământul preșcolar, în cadrul Domeniului Limbă și Comunicare este **”Șorțul povestitor”**.

Povestea care urmează a fi expusă, de regulă va porni de la un element surpriză, element ce face parte din poveste și care să ajute la intuirea poveștii, de către copii. Odată intuită povestea cu unul dintre aceste elemente surpriză, educatoarea își va pune șorțul povestitor, intuind cu copiii care sunt elementele de pe el: nori, pădure, drum, casă etc și începe povestea propriu-zisă.

Cu fiecare etapă povestită, educatoarea va invita un copil să scoată din buzunarul șorțului un personaj, detașabil, care va putea fi prins pe șorț cu ajutorul scaiului, astfel încât povestea să prindă glas prin șorțul pus pe educatoare.

Cu fiecare element plasat pe șorț, de către copii, povestea se va contura treptat, astfel încât, la final să poată fi reluată de la primul element și să curgă lent, astfel încât povestea să fie redată în întregime, cu ușurință de către copii.

Pentru a fi eficientă este nevoie de un material viu colorat, elementele componente să fie de dimensiuni medii, să poată fi percepute de copii, detașabile, astfel încât să poată fi lipite și dezlipite de pe șorț cu ușurință.

Metoda **”Șorțul povestitor”** este o metodă incitantă, care solicită intelectual copiii, îi stimulează și motivează în a fi atenți, îi provoacă la o comunicare orală de calitate, la expunerea evenimentelor unei povești, cu mai mare siguranță și încredere. Copiii sunt foarte încântați de metoda **”șorțul povestitor”**, se simt valorizați și solicitați, nu este doar o simplă poveste, statică, plictisitoare, fără sens.

O altă metodă folosită cu plăcere, dar și cu eficiență în cadrul DLC este și metoda "Povestea din făină". Este metoda prin intermediul căreia copiii pot descoperi pe foi negre de dimensiune A3, aranjate una lângă cealaltă, ca o peliculă de film, siluete de personaje, care îți spun o poveste.

Pentru buna desfășurare a acestei metode, educatoarea va avea nevoie de: foi sau carton A3 de negru, care să creeze acel contrast dorit cu făina de grâu, albă. Fiecare personaj din poveste, decupat, pentru a le avea la îndemână, atunci când vor fi expuse pe coala de carton neagră. Făină albă de grâu și o sită mică, pentru a putea cerne făina pe silueta personajului.

Copiii sunt implicați în toată activitatea, câte unul pe rând vor fi prezenți să aranjeze siluetele, să cearnă făina, să denumească personajele și nu în ultimul rând să citească în făină.

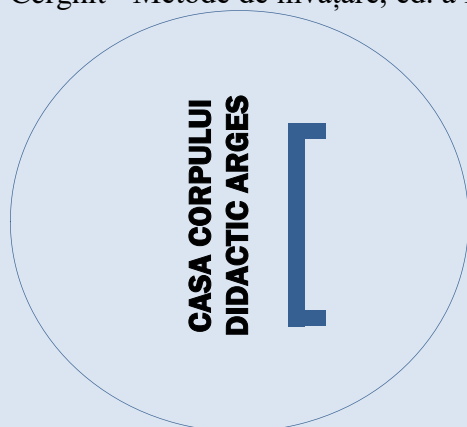
Această metodă este una creativă, ce ține de atenție, perspicacitate, de delicatețe și nu în ultimul timp de comunicare liberă și expresivă. Astfel, copiii timizi pot fi incluși cu succes la activitate, dându-le posibilitatea să plaseze ei siluetele, copiii agili să cearnă făina, iar cei meticuloși să ia cu grijă siluetele pudrate, astfel încât făina să nu fie împrăștiată de pe ele.

Prin intermediul acestei metode sunt valorizate toate procesele psihologice ale copiilor, de la gândire, memorie, memorie vizuală, atenție, limbaj și voință, iar încrederea de sine își face încet, încet prezența, astfel ca cel timid de ieri să devină cel activ de astăzi.

Metodele inovative prezintă atractivitate pentru copii, oferă posibilitatea de a participa activ la activitatea de povestire, repovestire, formează comportamente de comunicare activă, expresivă, de interacțiune, și cooperare între copii și educatoare.

Bibliografie:

- *Curriculum pentru educație timpurie – 2019
- *Suport pentru aplicarea noului curriculum 2019
- *I. Cerghit - Metode de învățare, ed. a III a- EDP București, 1997

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR - METODA PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE

prof. înv. preșcolar Diaconescu Ioana Otilia

prof. înv. preșcolar Lascu Lucica Elena

G.P.P. „Tic-Pitic” Mioveni

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele „clasice”, cât și cele „moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței,

motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Metoda pălăriilor gânditoare, metodă de predare – învățare este un joc în sine. Copiii se împart în șase grupe – pentru șase pălării. Ei pot juca și câte șase într-o singură grupă. Împățirea preșcolarilor depinde de materialul studiat. Pentru succesul acestei metode este important însă ca materialul didactic să fie bogat, iar cele șase pălării să fie frumos colorate, să-i atragă pe copii.

Ca material vor fi folosite 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Bineînțeles că rolurile se pot inversa, participanții fiind liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă. Fiecare culoare reprezintă un rol.

Culoarea pălăriei este cea care definește rolul:

Pălăria albă:

- este obiectivă asupra informațiilor;
- este neutră;

Pălăria roșie:

- lasă liber imaginației și sentimentelor;
- este impulsivă;
- poate însemna și supărare sau furie;
- reprezintă o bogată paletă a stărilor afective;

Pălăria neagră:

- exprimă prudența, grija, avertismentul, judecata;
- oferă o perspectivă întunecoasă, tristă, sumbră asupra situației în discuție;
- reprezintă perspectiva gândirii negative, pesimiste;

Pălăria galbenă:

- oferă o perspectivă pozitivă și constructivă asupra situației;
- culoarea galbenă simbolizează lumina soarelui, strălucirea,
- optimismul;
- este gândirea optimistă, constructivă pe un fundament logic;

Pălăria verde:

- exprimă ideile noi, stimulând gândirea creativă;
- este simbolul fertilității, al producției de idei noi, inovatoare;

Pălăria albastră:

- exprimă controlul procesului de gândire;
- albastru a rece; este culoarea cerului care este deasupra tuturor, atotvăzător și atotcunoscător;
- supraveghează și dirijează bunul mers al activității;
- este preocuparea de a controla și de a organiza;

Se împart cele 6 pălării gânditoare prescolarilor și se oferă cazul supus discuției pentru ca fiecare să-și pregătească ideile. Pălăria poate fi purtată individual sau mai mulți copii pot răspunde

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009;
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup", sursa www.scribd.com.

sub aceeași pălărie, cadrul didactic fiind conștient și explicându-le faptul că:

- pălăria albastră ⇒ clarifică
- pălăria albă ⇒ informează
- pălăria verde ⇒ generează ideile noi
- pălăria galbenă ⇒ aduce beneficii
- pălăria neagră ⇒ identifică greșelile
- pălăria roșie ⇒ spune ce simte despre

Pălăria albastră – este liderul, managerul, conduce jocul. Este pălăria responsabilă cu controlul demersurilor desfășurate.

Pălăria albă – este povestitorul, cel ce redă pe scurt conținutul textului.

Pălăria roșie – este psihologul care își exprimă sentimentele față de personajele întâlnite.

Pălăria neagră – este criticul, este pălăria avertisment, concentrată în special pe aprecierea negativă a lucrurilor.

Pălăria verde – este gânditorul, care oferă soluții alternative.

Pălăria galbenă – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, creează finalul.

Text suport „Ursul pacalit de vulpe”, de Ion Creanga

Pălăria albă

- prezintă povestea “Ursul pacalit de vulpe”, de Ion Creanga

Pălăria roșie

- sunt prezentate sentimente de milă pentru urs și de ciudă pentru vulpe

Pălăria neagră

- critica comportamentul vulpii (șireata) care apelează la minciuna și vicleșug

- critica atitudinea credulă a ursului

Pălăria albastră

- urmărește respectarea regulilor

- ajută acolo unde e nevoie

Pălăria verde

- ofera soluții de rezolvare a problemei:

- ursul să-ți caute singur hrana prin pădure,

să nu încerce o rezolvare simplă

Pălăria galbenă

- prezintă aspectele pozitive ale poveștii: ursul nu va mai avea încredere în șireata vulpe și va ști pe viitor ca apa este înghețată.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. Matache Cristian Ilie
prof. Voicu Luminița
Grădinița cu Program Prelungit „Rază de Soare”, Pitești*

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată - aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Călea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat.

Pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ din grădiniță, trebuie perfecționate metodele tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee educative. Stilul didactic ce trebuie adoptat este în funcție de personalitatea copiilor.

Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară.

Două dintre metodele experimentate de profesori sunt: metoda covorului povestitor și metoda șorțului povestitor.

Utilizând metode inovative, educatoarele își propun o implicare activă și creativă a copiilor pentru stimularea gândirii productive, a gândirii divergente și laterale, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor.

Povestirea este o metodă de învățământ ce poate fi folosită cu foarte mare succes în învățământul preșcolar, care constă în expunerea orală, vie, plastică, sub formă de narațiune sau descriere prin intermediul căreia sunt înfățișate fapte, evenimente, întâmplări îndepărtate în fenomene ale naturii, spațiu și timp, pe care copiii nu le pot înțelege altfel. Activitatea de povestire este una dintre activitățile de educare a limbajului cele mai plăcute copiilor, deoarece satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate, stimulează imaginația și oferă cadrul adecvat de exersare a capacității de comunicare.

Covorul povestitor, covorul cu povești, povestea din covor, sacul cu povești sau trăistuța cu povești, cum mai denumim această manieră de a povesti, este un suport la carte ca și mini-teatrul, păpușile de deget sau păpușile, care îi induce copilului plăcerea de a citi, conștientizând că acea poveste pe care el o ascultă, se găsește între copertile acelei cărți care se află alături de covor. De obicei cartea, covorul și personajele din poveste se găsesc într-un sac, care de această dată este adus de doamna educatoare și nu de Moș Craciun, și este plin cu povești și nu de cadouri. Începutul tradițional al poveștii cu "A fost odată ca niciodată ..." se transformă în "Și când covorul s-a desfăcut, / Povestea a și început!" sau "Covorul se așază / Și povestea demarează", iar finalul "Și am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa" devine "Și când povestea s-a terminat, / Covorul l-am și rulat".

Plecând de la originea termenului de metodă, ne gândim imediat la "drumul sau calea de urmat, de către profesor și elevi pentru ca scopul activității didactice să fie atins", dar ce este foarte surprinzător, este că șorțul ne "vorbește, ne povestește", ceea ce de fapt ar fi putut fi o simplă expunere prin povestirea tradițională.

Da, în cazul de față, șorțul ne va spune poveste, cu ajutorul copiilor.

Ca elemente componente și de nelipsit în această metodă, sunt: un șort, de regulă din material textil, elementele de fetru detașabile, reprezentând personaje, elementele constitutive ale poveștii: căsuță, elemente din natură: nori, soare, plante copaci, etc (care să permită a fi prinse cu ajutorul scaiului), dar și un buzunar atașat, care să permită celui ce face redarea poveștii să descopere și să extragă elementul ce urmează a fi expus pe șorț, în funcție de momentul povestirii.

Povestea care urmează a fi expusă, de regulă va porni de la un element surpriză, element ce face parte din poveste și care să ajute la intuirea poveștii, de către copii: un exemplu de element surpriză în cazul poveștii "Ciuboțelele ogarului" pot fi "ciuboțelele".

Odată intuită povestea cu unul dintre aceste elemente surpriză, educatoarea își va pune șorțul povestitor, intuind cu copiii care sunt elementele de pe el: nori, pădure, drum, casă, etc. și începe povestea propriu-zisă.

Cu fiecare etapă povestită, educatoarea va invita un copil să scoată din buzunarul șorțului un personaj, detașabil, care va putea fi prins pe șorț cu ajutorul scaiului, astfel încât povestea să prindă glas prin șorțul pus pe educatoare.

Cu fiecare element plasat pe șorț, de către copii, povestea se va contura treptat, astfel încât, la final să poată fi reluată de la primul element și să curgă lent, fiecare etapă, astfel încât povestea să fie redată în întregime, cu ușurință de către copii.

Această metodă inovativă, are ca rol:

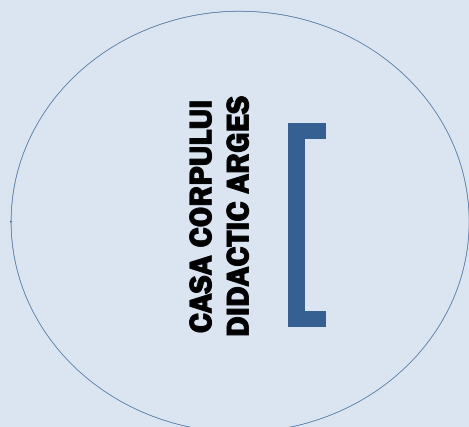
- dezvoltarea atenției distributive a copiilor;
- dezvoltarea simțului creativ;
- dezvoltarea limbajului expresiv, corect și coerent;
- valorificarea potențialului creativ al copilului.

Pentru a fi eficientă este nevoie de un material viu colorat, elementele componente să fie de dimensiuni medii, să poată fi percepute de copii, detașabile, astfel încât să poată fi lipite și dezlipite de pe șorț, cu ușurință.

Metoda "Șorțul povestitor" este o metodă încitantă, care solicită intelectual copiii, îi stimulează și motivează în a fi atenți, îi provoacă la o comunicare orală de calitate, la expunerea evenimentelor unei povești, cu mai mare siguranță și încredere.

Bibliografie:

1. Breben S., Gognea E., Metode interactive de grup, Editura, Arves, 2007;
2. Cerghit I., Metode de învățare, ed a III-a, EDP București, 1997;
3. Crenguța Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2007.

IMPORTANȚA METODELOR ACTIV PARTICIPATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. înv. preșcolar Militaru Valentina
G.P.N "Florile Soarelui", Mioveni*

Metodele interactive de grup sunt modalități activ participative de stimulare a învățării, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare. Prin folosirea acestor metode, preșcolarii depun un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice, de abordare a altor demersuri interdisciplinare prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv, în care își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții.

De asemenea, aceste metode activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconsiderarea relației educatoare-copil. Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare, în sensul formării lor ca

participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

Metodele activ-participative încurajează plasarea copilului în situația de a explora și de a deveni independent. Activitățile de învățare și interacțiunile adultului cu copilul trebuie să corespundă diferențelor individuale în ceea ce privește interesele, abilitățile și capacitățile copilului.

În continuare voi prezenta câteva metode activ participative pe care le-am aplicat la clasă cu preșcolarii mei:

Aplicație Metoda Pălăriilor Gânditoare

Tema: „Fata babei și fata moșneagului”-de Ion Creangă

Domeniul limbă și comunicare: educarea limbajului

Obiectivul urmărit: dezvoltarea limbajului și a creativității prin rezolvarea de 53 exerciții

Material: 6 pălării colorate, plicuri cu sarcinile de rezolvat

Desfășurarea metodei:

Educatorea împarte copiii în 6 grupe, în funcție de culoarea aleasă aceștia vor avea de realizat următoarele sarcini:

Grupa pălăriilor albe- povestesc pe scurt conținutul basmului „Fata babei și fata moșneagului”

Grupa pălăriilor albastre- clarifică situația, de ce a fost mâncată baba cu tot cu fata ei, de către balauri. Subliniază că întotdeauna bunătatea și corectitudinea vor fi recompensate iar răutatea și lăcomia vor fi pedepsite.

Grupa pălăriilor roșii- vor caracteriza pe fata moșului care era frumoasă, bună la suflet și harnică. Pentru că a ajutat toate vietățile care i-au ieșit în cale și a avut grijă și de copiii Sfintei Duminici, aceasta a recompensat-o pe măsura faptelor ei, ajungând acasă cu multe bogății.

Grupa pălăriilor negre- critică greșelile făcute de fata babei, care nu a dorit să ajute nici un personaj din poveste. Sfârșitul basmului fiind pe măsura faptelor sale.

Grupa pălăriilor verzi- oferă soluții noi, care ar fi putut să se întâmple în poveste. Moșul putea să le gonească și pe babă și pe fata ei, rămânând numai cu fata lui bună.

Grupa pălăriilor galbene: copiii crează un alt final. Fata babei putea să ofere ajutor tuturor personajelor cu care s-a întâlnit, astfel făcând numai fapte bune nu mai era mâncată de balauri și de șerpi.

Aplicație metoda Diagrama Venn

Tema : „Du-mă la basmul meu !”

Domeniul limbă și comunicare: educarea limbajului

Obiectivul urmărit: capacitatea de a sesiza asemănările și deosebirile dintre cele două basme studiate împletind activitatea individuală cu cea în perechi și în grup;

Materiale: o coală mare pe care se află două cercuri de aceeași dimensiuni de culoare roșu și verde; siluete cu imagini ale personajele din basmele “Albă ca Zăpada și cei șapte pitici” și “Cenușăreasa”. Lipici

Etapele de desfășurare:

1. **Comunicarea sarcinii de lucru:** Cercul roșu reprezintă basmul „Albă ca Zăpada și cei șapte pitici”, în acesta copiii vor avea ca sarcină să așeze doar siluetele personajelor care fac parte din basmul respectiv. În cercul verde preșcolarii vor așeza doar siluetele personajelor din basmul „Cenușăreasa”, iar în partea comună, de culoare galbenă, copiii vor avea ca sarcină să așeze doar personajele comune, pe care le întâlnim în ambele basme. Timp de lucru 10 minute.

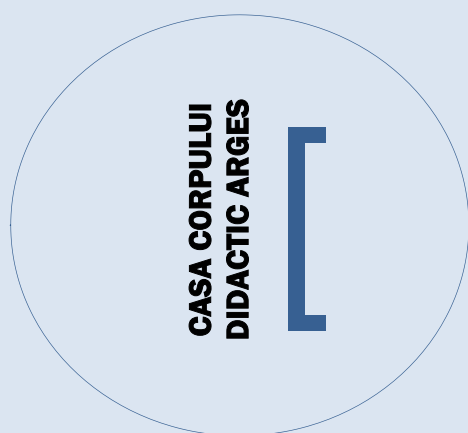
2. **Activitatea în pereche sau în grup:** se completează diagrama individual, oral, apoi se lucrează în perechi iar la final se completează ideile cu întreaga grupă. Între copii au loc schimb de informații, argumente, aprecieri comparative și se definitivează sarcina inițială.

3. **Activitatea frontală:** se pregătește o coală mare și materialele didactice necesare. Se completează diagrama cu ideile fiecărei perechi, astfel copiii vor lipi siluetele personajelor la basmul căruia îi aparțin. Se adresează întrebări legate de personajele și conținutul celor două basme. Care sunt personajele celor două basme? Cum erau acestea? Ce li s-a întâmplat? Care sunt asemănările și deosebirile dintre ele? Cum se sfârșesc fiecare?

Situațiile de învățare rezolvate prin metodele interactive de grup au dezvoltat copiilor gândirea democratică deoarece ei au exersat gândirea critică și au înțeles că atunci când analizează un personaj, comportamentul unui copil, o faptă, o idee, un eveniment critică comportamentul, ideea, fapta, nu critică personajul din poveste sau copilul, adultul. Ei au adus argumente, au găsit soluții, au dat sfaturi din care cu toții au avut ce învăța. Astfel s-au creat situații de învățare optime, structurate din punct de vedere logic, psihologic și pedagogic, determinând experiențe de învățare mai complexe, net superioare celor monodisciplinare.

Bibliografie:

1. Mazilescu, Sorin, *Didactica domeniului limbă și comunicare- învățământ preșcolar*, Editura Sitech, Craiova, (2019)
2. Vlaicu, Claudia, *Literatura pentru copii și metodică predării acesteia*, Editura Pro Universitaria, București, (2012)
3. Albușescu, Ion, Horatiu Catalano, *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar*, Ed. Didactica Publishing House, București, (2019)

ACTIVITĂȚILE DE JOC ȘI METODELE INTERACTIVE DE GRUP

prof. înv. preșcolar Minciună Melania
prof. înv. preșcolar Puiu Florentina
G.P.P. "Razâ de Soare" Pitești

Copilul evoluează continuu de-a lungul existenței sale, iar participarea la procesul de educație este un element cheie pentru asigurarea acestei evoluții.

Conceptul de „dezvoltare globală a copilului” influențează în mod direct modul de organizare a educației din grădiniță, știut fiind că toate experiențele copilului sunt experiențe de învățare care accelerează dezvoltarea în diverse domenii.

Proiectarea didactică este, inevitabil, profund influențată de această concepție. Experiențele de învățare prin intermediul cărora educatorii urmăresc dezvoltarea globală a copilului includ: activități pe domenii experiențiale, alături de jocuri și activități didactice alese, completate de activități de dezvoltare personală precum: rutine, tranziții, activități de după-amiază.

Jocul și procesul de creștere sunt strâns legate între ele, copilul mic are mai multe ocazii de a se juca liber, însă treptat, joaca liberă a copilului este înlocuită cu activități structurate, atât acasă cât și în instituțiile de educație. Jocul reprezintă cea mai importantă sursă de învățare pentru copii, este activitatea care îi ajută cel mai mult și eficient să învețe. Prin joc copiii învață să interacționeze cu ceilalți, să exploreze mediul, să găsească soluții la situațiile problemă, să își exprime emoțiile, să achiziționeze cunoștințe și abilități care îi vor fi necesare pentru adaptarea la cerințele școlii.

Copilul are nevoie nu numai de sprijin și îndrumare, ci și de libertate și inițiativă personală, iar educatorul trebuie să înțeleagă, să accepte și să

încurajeze modalitățile specifice prin care copilul achiziționează cunoștințe: imitare, încercare și eroare, experimentare.

Copiii care se joacă par a fi inepuizabili, pierd măsura timpului, fiind absorbiți cu totul de joc, căci resimt jocul ca ceva interesant, atractiv, frumos. Astfel se poate explica refuzul copiilor de a întrerupe jocul.

Vârsta preșcolară este o perioadă de evoluție spectaculoasă a conduitei ludice. O evoluție cu o asemenea intensitate nu se mai regăsește în nicio perioadă a vieții. Bogăția și impetuoșitatea conduitei ludice este datorată nu numai dezvoltării și maturizării psihofizice, ci și posibilităților de relaționare și a experiențelor acumulate odată cu intrarea copilului în grădiniță.

În concepția lui Jean Piaget expusă în lucrarea

„Psihologia copilului” (1976) jocul are funcția de a realiza adaptarea copilului la realitate. Jocul este formativ și informativ și îndeplinește funcția de socializare.

Spre deosebire de metodele tradiționale, metodele interactive apropie elevul de lumea palpabilă, atât prin efectuarea de experimente, cât și prin descoperirile spontane care pot avea loc instantaneu.

Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile copiilor de a acționa asupra naturii, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Acest tip de interactivitate determină identificarea subiectului cu situația de învățare în care acesta este antrenat, ceea ce duce la transformarea copilului în stăpânul propriei transformări și formări. Vom prezenta câteva metode interactive:

1. METODA “EXPLOZIA STELARĂ”

Explozia stelară este o metodă nouă de dezvoltare a creativității, similară brainstormingului. Începe din centrul conceptului și se împrăștie în afară, cu întrebări, asemeni exploziei stelare.

Cum se procedează: Se scrie ideea sau problema pe o foaie de hârtie și se înșiră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea. Un bun punct de plecare îl constituie cele de tipul: Ce?, Cine?, Unde?, De ce?, Când? Este o modalitate de stimulare a creativității individuale și de grup. Organizată în grup, starbursting facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări, așa cum brainstormingul dezvoltă construcția de idei pe idei.

2. TEHNICA BLAZONULUI

Blazoanele pot fi realizate cu întreaga grupă de copii sau se pot forma grupuri de 4-5 copii. Timpul de lucru variază în funcție de dificultatea sarcinii, de numărul membrilor grupului. Grupurile prezintă blazoanele și le compară în activitatea frontală.

Avantajele tehnicii: favorizează un mediu de învățare interactiv, incitator și dinamic, prin antrenarea copiilor în soluționarea unor probleme de tip divergent; angajează copiii în prelucrarea, organizarea și reorganizarea datelor; asigură dinamismul intelectual și afectiv, permițând respectarea individualității fiecărui copil, adaptarea constructivă la natura copilului. formele de grupare, munca în echipă creează premisa valorificării conținuturilor în direcția stimulării cooperării și comunicării între copii.; poate fi aplicată în activități diverse: educate limbajului, cunoașterea mediului, educația pentru societate, povești, observări.

EXEMPLU: Această tehnică, a fost realizată în cadrul activităților pe sectoare la ALA, cu un singur grup de copii. Copiii participanți au fost de fiecare dată alții, astfel încât fiecare să fie implicat în realizarea unui blazon. Un grup de 5-6 copii, în timp de 15 minute vor realiza blazonul cu tema “România – La mulți ani!” Deoarece copiii grupei sunt prea mici pentru a înțelege semnificația istorică a evenimentului, am realizat blazonul utilizând decupaje aduse de ei cu forme de relief din țara noastră, pe care le-am lipit în locurile corespunzătoare realității geografice: mare, munți, câmpii, ape etc.

3. METODA – DIAGRAMA VENN

Diagrama Venn este o metodă grafică ce poate fi utilizată în activitățile de învățare sau la fixarea cunoștințelor, putând constitui și o modalitate de evaluare. Este eficientă în formarea capacităților copiilor de a compara două evenimente, procese, noțiuni, personalități, – scopul lor este să evidențieze asemănări, deosebiri și elemente comune, în cazul a două concepte, personaje sau evenimente. Preluată cu succes din matematică, metoda permite ca în orice etapă a unei lecții, să fie realizate comparații între personaje, întâmplări, obiecte, evenimente, idei, concepte.

EXEMPLU: Eu am aplicat la clasă această metoda în cadrul activității de învățare despre legumele de toamnă. După ce le-am observat și am discutat despre ele la activitățile din cadrul celor alese – ȘTIINȚĂ (SENZORIAL), am lipit în fiecare diagramă câte o legumă. În cercul din mijloc se specificau în scris de mine asemănările observate de copii și redade de ei prin simboluri și deosebirile în zonele albe din lateral. Grupa a fost împărțită pe 5 echipe și fiecare echipă a avut câte o diagramă.

Valențele formativ-educative care recomandă aceste metode interactive ca practici de succes atât pentru învățare cât și pentru evaluare, sunt următoarele:

- stimulează implicarea activă în sarcină a copiilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă;

- exersează capacitățile de analiză și de luare a deciziilor oportune la momentul potrivit, stimulând inițiativa tuturor copiilor implicați în sarcină;

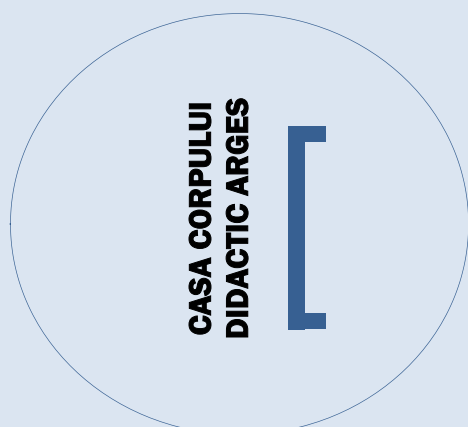
• asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare copil, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia;

Am constatat că învățarea prin cooperare este o modalitate eficientă de stimulare a comunicării și învățării active, facilitând acomodarea firească a copilului la sistemul de relații, norme, valori și comportamente ale grupului din care face parte. În grup, apar idei mai multe și mai bune, copiii învață și unul de la altul, nu doar de la educatoare, este încurajată

Bibliografie

- Breban Silvia, Elena Goncea, Georgeta, Ruiu, Mihaela Fulga, „Metode interactive de grup” edit. Miniped, București, 2006.
- Potolea Dan, Manolescu Marin „Teoria și practica evaluării educaționale” (curs), București, Ed. Credis, 2005;
- Iucu Romiță „Teoria și metodologia instruirii” (curs), Editura Credis, București, 2005.

contribuția personală, intervine aprecierea diversității, se valorifică informațiile colegilor în construirea cunoașterii proprii. Învățând în grup se dezvoltă unele relații interpersonale mai bune: relații colegiale, de solidaritate, de grijă și devotament, de sprijin personal.

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Prof. inv. preșcolar Minculescu Cezarina Cornelia
G.P.P Fantezia, Costești*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. În abordarea muncii cu preșcolarii, importanța majoră constă în alegerea strategiilor de educare intelectuală, morală, civică, conforme cu vârsta copiilor. Educația intelectuală, componentă integrată a dezvoltării armonioase, dobândește în grădiniță o importanță deosebită deoarece acum se produce începutul deschiderii copilului spre cunoaștere, pentru adaptarea la condițiile de viață prin constituirea reacțiilor adecvate la stimulii externi și interni

Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, le stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintesc:

1. Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri. Obiective –formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme

Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. - Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul

steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie printr-un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

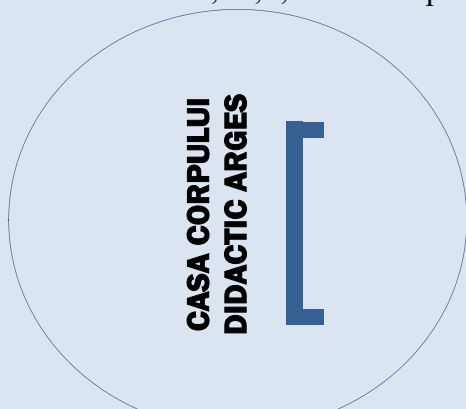
2. Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite, câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte. Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se pune imaginea care denumește subiectul. Exemple: animale-păsări, fructe-legume. În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se adaugă simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior, la dreapta și la stânga termenilor cheie, se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

3. Brainstormingul: metodă cunoscută și sub numele „furtună în creier”, este o metodă folosită pentru stimularea copiilor în găsirea mai multor idei pentru soluționarea unor probleme. Această metodă se poate utiliza și în cadrul activităților: lectură după imagini, convorbire sau joc didactic. Specific acestei metode este dezvoltarea capacității creatoare, a imaginației și expresivității limbajului oral.

Așadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duce în timp la rezultate superioare, respect de sine crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, 2009;
2. Breben, S., Goncea, E., Raiu, G., Fulga, M, Metode interactive de grup - ghid metodic. Editura Arves, 2002;
3. Kolumbus, E.,S, Didactică preșcolară. București: Editura V&I Integral 2008.

METODA PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE

*prof. pnv. preșcolar Miriță Corina-Elena
Școala Gimnazială „Virgil Calotescu” - G.P.P. Bascov*

Metoda „Pălăriilor gânditoare” sau „Șase pălării” a fost propusă și dezvoltată de Edward de Bono (De Bono, 1986) pentru cadrele din economie și producție, ca ghid al gândirii și acțiunii în discuțiile pentru rezolvarea unei probleme/situații (Sellnow, 1997, pp. 40-41). Este o metodă fundamentală de lucru prin care se încearcă, într-un mod simplu și ludic, să se reflecte: conștientizarea diferitelor modele de gândire posibile asupra unei situații/probleme; descrierea problemei din diferite unghiuri de vedere posibile și relevante; evidențierea randamentului diferențiat în abordarea și rezolvarea problemei.

Acest nou tip de metodă de predare – învățare este un joc în sine. Copiii se impart în șase grupe – pentru șase pălării. Ei pot juca și câte șase într-o singură grupă. Împățirea elevilor depinde de materialul studiat. Pentru succesul acestei metode este important însă ca materialul didactic să fie bogat, iar cele șase pălării să fie frumos colorate, să-i atragă pe copii.

Ca material vor fi folosite 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Fiecare, bineînțeles, că rolurile se pot inversa, participanții fiind liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă. Fiecare culoare reprezintă un rol. Metoda se poate aplica în desfășurarea activității clasice, combinând cu metode tradiționale sau cu alte metode moderne. Este o modalitate de a aborda o problemă din șase perspective:

➤ Pălăria albastră – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – clarifică/alege soluția corectă;

➤ Pălăria albă – deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o – informează;

➤ Pălăria roșie – își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică – spune ce simte;

➤ Pălăria neagră – este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative – identifică greșelile;

➤ Pălăria verde – oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative {Ce trebuie făcut?} – generează idei noi;

➤ Pălăria galbenă – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul. – Efortul aduce beneficii.

Participanții trebuie să cunoască foarte bine semnificația fiecărei culori și să-și reprezinte fiecare pălărie, gândind din perspectiva ei. Nu pălăria în sine contează, ci ceea ce semnifică ea, ceea ce induce culoarea fiecăreia.

Cele 6 pălării gânditoare pot fi privite în perechi:

- pălăria albă – pălăria roșie
- pălăria neagră – pălăria galbenă
- pălăria verde – pălăria albastră

Pălăriile îndeplinesc următoarele roluri:

Pălăria albastră ➡ clarifică

Pălăria albă ➡ informează

Pălăria verde ➡ generează ideile noi și efortul

Pălăria galbenă ➡ aduce beneficii creative

Pălăria neagră ➡ identifică greșelile

Pălăria roșie ➡ spune ce simte despre

Exemplu de întrebări posibile în acest joc este:

Pălăria albastră	Pălăria albă	Pălăria verde	Pălăria galbenă	Pălăria neagră	Pălăria roșie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Putem să rezumăm? ➤ Care e următorul pas? ➤ Care sunt ideile principale? ➤ Să nu pierdem timpul și să ne concentrăm asupra..., nu credeți? 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ce informații avem? ➤ Ce informații lipsesc? ➤ Ce informații am vrea să avem? ➤ Cum putem obține informațiile? 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Șansa succesului este dacă... ➤ Cum poate fi altfel atacată problema? ➤ Putem face asta și în alt mod? ➤ Găsim și o altă explicație? 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pe ce se bazează aceste idei? ➤ Care sunt avantajele? ➤ Pe ce drum o luăm? ➤ Dacă începem așa... sigur vom ajunge la rezultatul bun! 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Care sunt erorile? ➤ Ce ne împiedică? ➤ La ce riscuri ne expunem? ➤ Ne permite regulamentul? 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Punându-mi pălăria roșie, uite cum privesc eu lucrurile... ➤ Sentimentul meu e că... ➤ Nu-mi place felul cum s-a procedat...

Metoda pălăriilor gânditoare oferă posibilitatea tuturor participanților la discuții de a fi la un moment dat de aceeași parte a baricadei, purtând aceeași pălărie. Discuția devine astfel constructivă și efectele se văd imediat.

Bibliografie:

- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup", sursa www.scribd.com;
- Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – *Activități bazate pe inteligență multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;

Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice* București, 2001.

METODE INTERACTIVE DE GRUP UTILIZATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. inv. preșcolar Mitu Ana Luisa
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni*

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențiale, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare. Prin folosirea acestor metode, preșcolarii depun un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice, de abordare a altor demersuri interdisciplinare prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv, în care își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții.

Metodele interactive activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconstituirea relației educatoare-copil.

Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

Metode moderne pe care le-am folosit în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate:

Bula dublă - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebiriile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se

specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile.

Exemplu. La activitatea DLC - convorbire „Ce știm despre anotimpuri?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc.

Schimbă perechea este o altă metodă interactivă pe care am folosit-o în activitățile cu preșcolarii. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în pereche. Metoda „Schimbă perechea”, am folosit-o în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc.

Exemplu. La activitatea de observare cu tema „Fructe de toamnă ”, am urmărit ca prin lucru în pereche, copiii să descopere cât mai multe caracteristici ale fructelor care se coc în anotimpul toamna. Am organizat copiii în două cercuri concentrice după ecusoanele pe care le aveau în piept, în interior copiii cu frunze galbene, în exterior copiii cu frunze verzi. La îndemnul educatoarei, copiii au luat din coș un fruct la alegere pe care l-au observat, l-au analizat pentru a spune totul despre el. Perechea a analizat fructul timp de 3-5 minute. La comanda educatoarei „Schimbă perechea” copiii din interior s-au deplasat și au format o nouă pereche. Copiii din cercul exterior au făcut o sinteză a observațiilor anterioare și au continuat analiza cu noua pereche pentru descoperirea caracteristicilor fructului prin câți mai mulți analizatori. Perechile s-au schimbat atunci când s-au epuizat toate ideile copiilor și când fiecare copil a făcut pereche cu toți membrii grupei.

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier, sau „asalt de idei”, este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltare a limbajului pentru a da frâu

liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare. Cu rezultate bune am folosit brainstormingul în cadrul povestirilor create după un tablou, sau un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri și jocuri didactice.

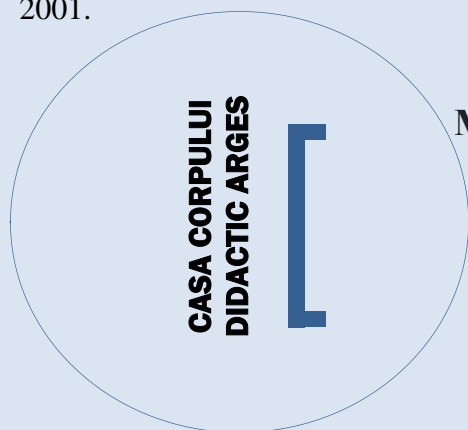
Exemplu. În activitatea DLC-convorbire cu tema „De ce îmi place anotimpul vara?” la începutul activității copiii au stabilit împreună caracteristicile anotimpului vara pornind de la întrebarea „Ce știți despre anotimpul vara?”. Fiecare copil a răspuns printr-un enunț scurt în ordinea stabilită fără a repeta ideile colegilor. Ideile emise sunt direct proporționale cu numărul membrilor grupului. După enunțarea ideilor, copiii au fost rugați să reflecteze asupra lor și să se pronunțe care sunt cele mai aproape de adevăr.

Au fost subliniate ideile care se încadrau în sarcina didactică și care conturau ideea finală. Aceste caracteristici sunt împărțite în 3 categorii:

- Caracteristici care țin de evoluția naturii;
- Caracteristici care țin de relația omului cu mediul în anotimpul vara;
- Caracteristici care nu se încadrează în nici o categorie și care vor fi eliminate.

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

METODE INTERACTIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Mogoș Vasilica – G.P.N. Burdea
 Dragomir Daniela – G.P.N. Surdulești

Învățământul preșcolar a evoluat destul de mult în ultima perioadă, de aceea este nevoie de aprofundarea cunoștințelor metodico-pedagogice ale cadrelor didactice, și de utilizarea la grupă a unor tehnici și metode activ-participative, interactive, inovative, care să atragă copilul în procesul de învățare.

”Metodele active sunt metode pedagogice prin care se urmărește ca elevul să devină artizanul propriei cunoașteri, adică să descopere el însuși cunoașterea, în loc să îi fie impusă.” (Suport pentru aplicarea noului curriculum, p.5)

Aceste noi metode, moderne, pun în prim plan copilul, urmărind să –I dezvolte capacități și aptitudini, el fiind pus în situația de a explora. Totodată, ele încurajează însușirea unor tehnici de muncă independentă

inițiativă în activități și munca în grup, prin cooperare. Accentul cade pe ceea ce face copilul concret: acțiunea desfășurată de acesta, prin efort propriu, explorarea și descoperirea unor noi informații despre ceea ce îl interesează, căutarea și găsirea de noi soluții pentru diverse situații-problemă. Metodele interactive stimulează creativitatea, autocontrolul, cooperarea și întrajutorarea, crearea de experimente prin care cel mic să învețe cu plăcere.

În cele de mai jos, am ales să prezentăm o metodă inovativă, utilizată în activitățile instructive-educative din grădiniță și anume explozia stelară (starbursting) ce conduce spre dezvoltarea creativității, aceasta fiind asemănătoare brainstorming-ului (asaltului de idei).

Etapetele acestei metode – starbursting sunt:

- Propunerea unei probleme
- Organizarea colectivului în grupuri preferențiale
- Munca în echipă pentru a elabora o listă cu cât mai multe întrebări diverse
- Comunicarea rezultatelor muncii de grup
- Evidențierea celor mai interesante întrebări și aprecierea muncii în cooperare

Modul de realizare a exploziei stelare începe din centrul problemei, scriindu-se titlu pe o foaie de hârtie în forma de stea, apoi se înșiră cât mai multe întrebări legate de conceptul dezbătut. Scopul metodei este de a obține cât mai multe întrebări, de tipul: ”Ce?”; ”Cine?”; ”Unde?”; ”De ce?”; ”Când?”; dar și obținerea unor întrebări total neașteptate.

Această metodă nouă am utilizat-o în cadrul temei săptămânale „Cufărul cu povești”, la o activitate de evaluarea cunoștințelor, realizată prin joc didactic.

Preșcolarii au fost așezați în semicerc, având în mijloc diverse steluțe colorate, iar în centru o stea mai mare pe care a fost scris titlul activității. Copiilor li s-au prezentat steluțele colorate și întrebările aferente fiecăreia, astfel: culoarea roșie a corespuns întrebării ”ce?”; steluța de culoare galbenă a avut scrisă întrebarea ”cine?”; cea albastră pentru întrebarea ”unde?”; steluța verde corespunzătoare întrebării ”când?”, iar pe steluța portocalie era scrisă întrebarea ”de ce?”. Educatorea alege 5 copii (leader), care la rândul lor își aleg câte o steluță și încă 4 colegi cu care să formeze echipă. Educatorea le citește întrebarea de pe steluță, iar membrii echipei, prin consultare, trebuie să ghicească răspunsul corect. Câștigătoare va fi echipa care oferă prima răspunsurile la cele mai multe întrebări.

În concluzie, această metodă reprezintă o principală modalitate de a stimula creativitatea copiilor, facilitând participarea tuturor, și care se poate utiliza frecvent la aproape toate tipurile de activități, dar în special la cele de evaluare de cunoștințe.

Utilizarea metodelor interactive de grup oferă trăiri deosebite și satisfacții profesionale în timpul lucrului cu copiii, făcându-i mai responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare.

Bibliografie:

*** Metode interactive de grup - Ghid metodic, Editura Arves, 2002;

Badea Ana, Crivac Georgeta Mihaela, Răduț Daniela ”Metode activ-participative în educație centrate pe nevoile elevilor”, Editura Ars Libri, Buzoiești, 2019;

David Ana Cristina ”25 de scenarii didactice pentru activități integrate de o zi”, Deva, 2020;

Toma Georgeta, Ristoiu Măruța, Anghel Magdalena, Petre Daniela, ”Suport pentru aplicarea noului curriculum pentru învățământul preșcolar”.

METODE ALTERNATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE

*Prof. inv. preșcolar Muraru Andreea Cătălina
G.P.P. "TIC-PITIC" – Mioveni*

În metodologia modernă, se discută din ce în ce mai mult despre contribuția experiențelor personale în dezvoltarea capacității de învățare, despre rolul important pe care profesorul îl are în facilitarea proceselor de învățare, despre valorizarea și dezvoltarea potențialului fiecărui copil într-un ritm unic ce respectă stilul său cognitiv propriu.

De-a lungul timpului, s-a pus accentul din ce în ce mai mult pe utilizarea metodelor interactive de grup, metode prin intermediul cărora copiii pot asimila și exersa noile concepte și deprinderi. Rolul acestora este dezvoltarea interactivității în clasa de elevi/grupă de preșcolari, dezvoltarea creativității, implicarea activă a elevilor/copiilor în activitatea de învățare.

În România, activitatea actului educațional este centrată pe elev, de aceea și metodologia s-a modernizat, educatorii recurgând la metode eficiente care provoacă o învățare activă bazată pe implicarea elevului în actul de predare-învățare-evaluare. Se evidențiază în special metodologia centrată pe grup.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele "clasice", cât și cele "moderne"; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc.

Jocul didactic este una dintre cele mai accesibile forme de activitate datorită originalității sale specific; împletirea strânsă a jocului cu activitatea; îmbinarea elementelor de joc cu sarcina didactică. Jocul didactic este un important mijloc de educație care pune în valoare și antrenează capacitățile creatoare ale școlarului. Rolul și

importanța jocului constă în faptul că el facilitează procesul de asimilare, fixare și consolidare a cunoștințelor. Datorită caracterului său formative, jocul influențează dezvoltarea personalității copilului. Eduard Claparide spunea că principală trebuință a copilului este jocul, fiind activitatea ce-i permite acestuia să se manifeste conform naturii sale, să treacă pe nesimțite la munca serioasă.

Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării.

Una dintre metodele interactive utilizate în ciclul preșcolar și primar este "explozia stelară" (starbursting), aceasta reprezentând o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi discuții.

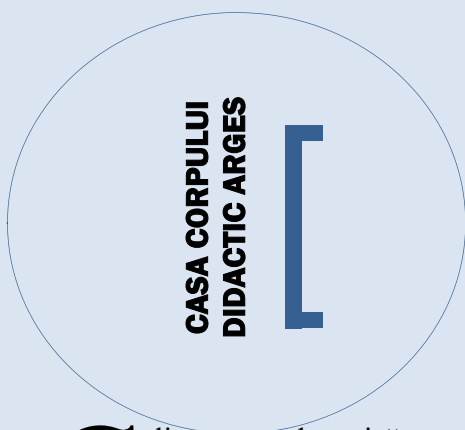
Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și

spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. - Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup", sursa www.scribd.com
3. Vărășmaș, E., Educația copilului preșcolar, București, Editura ProHumanitas, 2009

În concluzie, utilizarea metodelor moderne nu trebuie făcută în lipsa unor combinații și armonizări cu metodele așa-numite tradiționale deoarece avantajele și dezavantajele lor sunt complementare.

METODE INOVATIVE DE PREDARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

prof. inv. preșcolar Neacșu Maria
prof. inv. preșcolar Dicu Alina
G.P.P. Tic Pitic Mioveni

Calitatea pedagogică a metodei didactice presupune transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaștere propusă de profesor într-o cale de învățare realizată efectiv de preșcolar, elev, student, în cadrul instruirii formale și nonformale, cu deschideri spre educația permanentă.

Învățarea activă dezvoltă gândirea critică, creativă și responsabilitatea. Cadrul necesar învățării active trebuie să fie stimulativ, bazat pe încredere și respect între educator și educat. Trebuie acceptată diversitatea de idei, promovată gândirea și stimulată implicarea activă a tuturor copiilor.. Caracteristic *metodelor interactive de grup* este faptul că „*ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente*”.

Metodele interactive de grup antrenează creativitatea, comunicarea, prin implicarea tuturor copiilor și formarea de competente ca: spiritul critic constructiv, independența în gândire și acțiune, găsirea unor idei creative, îndrăznețe de rezolvare a sarcinilor de învățare. Această formă de interactivitate le provoacă copiilor identificarea situațiilor de învățare în care sunt antrenați, ceea ce conduce la transformarea acestora în proprii stăpâni ai formării

Clasificarea metodelor interactive de grup

- **Metode de predare- învățare:** *Predarea-învățarea reciprocă, Mozaic, Tehnica Lotus, Bula dublă, Cubul, Schimbă perechea, Acvariul*
- **Metode de fixare, consolidare și evaluare:** *Piramida și diamantul, Ciorchinele, Diagrama Venn, Metoda piramidei (metoda*

bulgăreului de zăpadă), Cvintetul, Metode de creativitate: Tehnica 6/3/5, Metoda Philips 6/6, Tehnica viselor

• **Metode de rezolvare de probleme:** *Metoda Pălăriuțelor gânditoare, Studiu de caz, Interviu, Explozia stelară*

• **Metode de cercetare în grup:** *Proiectul, Reportajul, Investigația în grup, Experimentul;*

Dintre metodele interactive frecvent utilizate în activitățile de Educarea limbajului voi enumera câteva pe care le-am aplicat în cercetare

CIORCHINELE

Este o metoda care exersează gândirea liberă a copiilor asupra unei teme și conduce spre realizarea unor conexiuni între idei, oferind căi de acces și actualizând cunoștințele anterioare. Aceasta metoda încurajează realizarea

unor asociații noi de idei și implică cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă și integrarea informațiilor dobândite pe parcursul învățării în ciorchinele realizat inițial și completarea acestuia cu noi informații..

METODA PĂLĂRIUȚELOR GÂNDITOARE presupune stimularea creativității și se axează pe interpretarea de roluri prin care prescolarii își exprimă liber gândirea, dar în acord cu semnificația culorii pălăriuțelor care definesc rolul. **Etape:** Se formează un grup de 6 copii.; Se împart pălăriuțele gânditoare; Se prezintă de către educatoare o situație cât mai clar formulată pentru a fi accesibilă copiilor. Copiii analizează situația/ cazul prezentat ținând cont de culoarea pălăriei care definește rolul. **Semnificația culorilor- Pălăria albă** – este povestitorul, cel ce povestește pe scurt conținutul textului, așa cum s-a desfasurat acțiunea; se concentrează pe fapte obiective și pe imagini clare: este neutru – **informează**; **Pălăria roșie** – își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite (oferă o perspectivă emoțională asupra evenimentelor), nu se justifică – **spune ce simte**; **Pălăria neagră** – este criticul, prezintă aspectele negative ale întâmplărilor, exprimă doar judecăți negative (exprimă prudența, grija, avertismentul etc.) – **identifică greșelile**; **Pălăria verde** – este gânditorul, cel care găsește soluții alternative, idei noi, variante apelează la imaginație (*Ce trebuie făcut?*) – **generează idei noi**; **Pălăria galbenă** – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul – **nu caută soluții noi, ci caută beneficii**; **Pălăria albastră** – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – **clarifică**. Copiii, prin intermediul acestei metode, învață să **comunică** ce simt fără reținere; să comunice liber gândurile, dar din perspectiva semnificației culorii; să-și exteriorizeze emoțiile, sentimentele; să evite greșelile; să ia decizii; să cunoască semnificația fiecărei culori; să-și schimbe modul de a gândi, experimentând un altul.

SCHIMBĂ PERECHEA! - Este o metodă de predare- învățare interactivă de grup care constă în rezolvarea sarcinii de lucru în pereche. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucrul în pereche..

PIRAMIDA ȘI DIAMANTUL Acestea sunt niște metode prin care se sintetizează principalele probleme, informații, idei ale unei teme date sau ale unui text literar. Au ca și cerințe respectarea regulilor construirii piramidei sau a diamantului și formularea unor definiții, ghicitori, descrieri, interpretarea unor roluri; Piramida se construiește după îndrumările verbale: se începe de sus, așezând primul pătrat, apoi sub acesta două patrate de altă culoare, continuând sub cele două cu 3 pătrate, până la

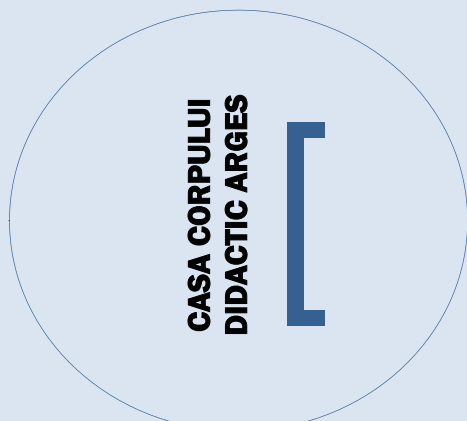
Bibliografie

- S. Breben, E. Gongea, G. Ruiu, M. Fulga- "Metode interactive de grup"- ghid metodic, Ed.Arves, 2002
- Cerghit I., 2006, Metode de învățământ, Iași, Editura Polirom.
- Cristea, S., 1998, Dicționar de termeni pedagogici, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Cristina Vasile, Denisa Ene, 2015, Metodica și evaluarea pentru examenele de titularizare și definitivare în învățământ, Bacău, Editura Rovimed Publishers.
- Cucoș C., 2014, Pedagogie, Iași, Editura Polirom.

5 pătrate se poate merge la baza piramidei. Este bine ca fiecare etaj al piramidei să se numereze cu cifra corespunzătoare : 1 - etajul superior, cu un pătrat; 2 – cel de sub el, cu două pătrate ș.a.m.d.

CUBUL - Este metoda folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective. Se oferă astfel posibilitatea de a se dezvolta competențele necesare unei abordări complexe. **Etapele metodei:** Se realizează un cub pe ale cărei fețe se notează cuvintele: *descrie* (culori, forme, semne, mărimi), *compară* (stabilind asemănări și deosebiri dintre subiectul în discuție și altele familiare), *asociază* (amintiri provocate de subiectul pus în discuție și altele familiare), *analizează* (să spună care sunt părțile componente), *aplică* (precizarea utilității ideii puse în discuție sau a fenomenului descris), *argumentează* (pro sau contra); Se anunță tema sau subiectul pus în discuție; Se împarte grupul în 6 subgrupuri, fiecare subgrup urmând să analizeze tema aleasă din

perspectiva cerinței de pe una din fețele cubului, prin brainstorming; participanții pot identifica idei noi; Forma finală a scrierii este împărțită întregului grup.

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

prof. inv. preșcolar Balcă Floriana

prof. inv. preșcolar Neculae Iuliana

Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. **Explozia stelară** - steluța mare și 5 steluțe mici

Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri. Are ca obiective formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme.

2. **Lotus**- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare

Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme. Obiective – stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și în grupe, teme din domeniul diferite.

3. **Bula dublă**-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de

culori diferite, săgeți lungi și scurte.

Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebiriile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul

Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume

4. **Predarea/învățarea reciprocă** - palete colorate cu întrebări, ecusoane, coronițe.

Este o strategie de învățare prin studiu pe text/imagine sau imagine/text pentru dezvoltarea comunicării copil-copil și experimentarea rolului educatoarei. Se poate aplica atât în jocurile libere cât

și în activitatea frontală (povestire, lectura după imagini, memorizare, etc.)

5. **Ciorchinele**-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți

Aceasta metoda stimulează realizarea unor asociații noi de idei și permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă.

6. **Cubul**-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predați, 6 plăcuțe cu descrie,

compară, analizează, argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii.

Este o strategie de predare-învățare ce urmărește un algoritm ce vizează descrierea, comparația, asocierea, analizarea, aplicarea, argumentarea atunci când se dorește explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogățit cu noi cunoștințe sau a unei situații privite din mai multe perspective.

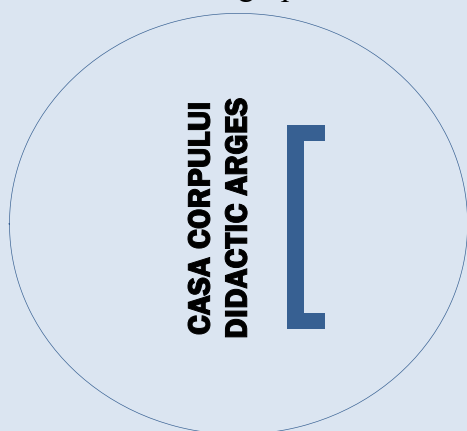
7. **Pălăriuțe gânditoare**-albă, roșie, galbenă, verde, albastră neagră

8. **Piramida și diamantul** –suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite

Obiectivul principal fiind dezvoltarea capacității de a sintetiza principalele probleme, informații, idei, ale unei teme date sau unui text literar.

Bibliografie:

- Bocoș Mușata, Avram Ifinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup", sursa www.scribd.com

METODA PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE- METODA CUBULUI

*prof. Iordan Nicoleta
prof. Nicolescu Carmen Georgeta
G.P.N. Campionii Mioveni*

Într-o abordare modernă, profesorul/ învățătorul se preocupă de crearea de ocazii de învățare pentru elevii săi. În acest context, metodele pe care le va folosi sunt mijloacele prin care sunt configurate activitățile de învățare ale elevilor. În absența unui inventar metodologic interiorizat (adică bine învățat, mobil, în situație de a fi aplicat și transferat în situații noi), activitățile elevilor nu pot fi anticipate interactiv, și, cu atât mai puțin declanșate pe parcursul orelor.

Metodele interactive sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe

Metodele interactive stimulează creativitatea, comunicarea, activează toți copiii și formează capacități: spiritul critic constructiv, independența în gândire și acțiune, găsirea unor idei creative, îndrăznețe de rezolvare a sarcinilor de învățare.

Noul, necunoscutul, căutarea de idei prin metodele interactive conferă activității "mister didactic", se constituie ca o "aventură a cunoașterii" în care copilul e participant activ pentru că el întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil, dar în grup, prin analize, dezbate, descoperă răspunsurile la toate întrebările, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și mulțumit la finalul activității.

I. METODA "PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE"

Definiție: Tehnica interactivă de stimulare a creativității are la baza interpretarea de roluri prin care copiii își exprimă liber gândirea, dar în acord cu semnificația culorii pălăriuțelor care definesc rolul.

Etape:

- Se formează un grup de 6 copii;
- Se împart pălăriuțele gânditoare;
- Se prezintă de către profesor o situație cât mai concis formulată pentru a fi înțeleasă de copii;
- Copiii dezbate situația/ cazul expus ținând cont de culoarea pălăriei care definește rolul.

Semnificația culorilor

• **Pălăria albastră** – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – **clarifică**

• **Pălăria albă** – este povestitorul, cel ce redă pe scurt conținutul textului, exact cum s-a întâmplat acțiunea, este neutru – **informează**

• **Pălăria roșie** – își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică – **spune ce simte**

• **Pălăria neagră** – este criticul, prezintă aspectele negative a întâmplărilor, exprimă doar judecăți negative – **identifică greșelile**

• **Pălăria verde** – este gânditorul, care oferă soluții alternative, idei noi, dă frâu imaginației {Ce trebuie făcut?} – **generează idei noi**

• **Pălăria galbenă** – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, crează finalul – **efortul aduce beneficii**

Copiii învață:

- Să **comunică** ce simt fără reținere;
- Să comunice liber gândurile, dar din perspectiva semnificației culorii;
- Să-și exteriorizeze emoțiile, sentimentele;
- Să evite greșelile;
- Să ia decizii;
- Să cunoască semnificația fiecărei culori;
- Să-și schimbe modul de a gândi experimentând un altul.

La grădiniță, metoda poate fi integrată în diferite momente ale activităților:

- povestirea,
- memorizarea,
- convorbirea,
- lectura după imagini

II. METODA CUBULUI

Definiție: Metoda cubului este o metoda interactivă de predare care se folosește atunci când se dorește exploatarea unui subiect din mai multe perspective.

Etape:

- Se realizează în cub ale cărui fețe pot fi acoperite cu hârtie de culori diferite;
- Pe fiecare față a cubului se scrie câte una dintre următoarele instrucțiuni: **DESCRIE, COMPARĂ, ANALIZEAZĂ, ASOCIAZĂ, APLICĂ, ARGUMENTEAZĂ;**
- Se poate lucra în perechi sau în grupuri restrânse;

➤ Este recomandabil ca fețele cubului să fie parcurse în ordinea prezentată urmând pașii de la simplu la complex.

➤ Fiecare grup examinează toate particularitățile unui aspect surprins pe una dintre fețele cubului (faceți un exercițiu de scriere liberă timp de câteva minute pentru subiectul ales - 10 – 15 minute) Este bine ca răspunsurile să fie originale și se poate folosi imaginația pentru cazurile în care nu exista un corespondent în realitate.

- Realizați descrierea din puncte diferite de vedere;
- Comparați cu alte noțiuni asemănătoare sau diferite;
- Asociați noțiunile: *La ce vă îndeamnă să vă gândiți?*
- Analizați conceptul: *Din ce este făcut, din ce se compune el?*
- Aplicați: *Ce puteți face cu el? Cum poate fi folosit?*
- Argumentați pro sau contra. *Luați atitudine și notați o serie de motive care vin în sprijinul afirmațiilor voastre.*

➤ După rezolvarea sarcinii de lucru, elevii vor folosi noțiunile înscrise pentru a demonstra sistematizarea cunoștințelor.

➤ Prin brainstorming, participanții identifică idei novatoare pe care le includ într-o fișă a grupei. Prin acest exercițiu se încurajează participarea fiecărui elev și a lucrului în echipe.

➤ Forma finală a conținuturilor realizate de fiecare grupă este împărtășită întregii clase (6 minute – câte un minut pentru fiecare față a cubului).

➤ Lucrarea în forma finală poate fi desfășurată pe tablă.

După cum am vazut, atât **metoda pălărilor gânditoare** cât și **metoda cubului** sunt două metode interactive de predare.

Avantajele acestor metode sunt acelea că stimulează atenția și gândirea, oferă posibilitatea elevilor de a-și dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare, lucrul individual, în echipe sau participarea întregii clase la realizarea cerințelor *cubului* și *pălărilor gânditoare* este o provocare și determină o întrecere în a demonstra asimilarea corectă și completă a cunoștințelor.

Metodele activ-participative au însă și **dezavantaje**: necesită o pregătire mai riguroasă și mai îndelungată, nu pot fi folosite în cadrul oricărei lecții, bagajul informațional este mai mic, necesită atenția sporită a elevilor dar și capacitatea lor de a face conexiuni și de a descoperi singuri răspunsurile.

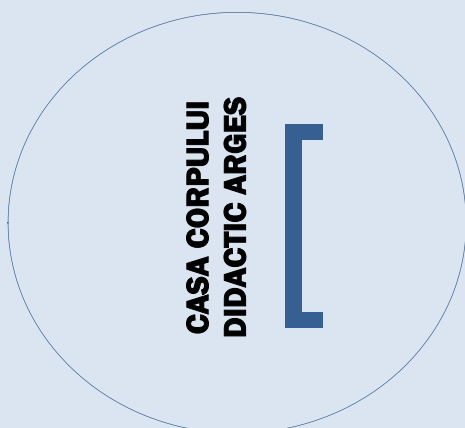
Învățarea creativă presupune existența unui potențial creativ al elevului, manifestat în receptivitatea față de nou, curiozitatea științifică, nonconformism, originalitate, capacitate de elaborare, fluentă și divergența gândirii, imaginație creatoare, inventivitate.

Atât metodele tradiționale, cât și cele alternative de predare- învățare sunt fundamentale pentru buna desfășurare a activității didactice.

Profesorului îi revine sarcina de a selecta atât metodele moderne cât și cele tradiționale ce pot fi folosite eficient în lecțiile de dobândire de noi cunoștințe și în lecțiile de evaluare a cunoștințelor și abilităților.

Bibliografie:

1. Cerghit, I., Metode de învățământ, ed. a III-a, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1997;
2. Pintilie, Mariana, Metode moderne de învățare-evaluare, Editura Eurodidact, Cluj-Napoca, 2003;
3. Silvia Breben, Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga (s.a.)
"Metode interactive de grup". Ghid metodic pentru învățământul preșcolar, Editura Arves, Craiova.

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. inv. preșcolar Nuță Diana-Florinela
G.P.P. Tic-Pitic Mioveni*

Motto: "Mai mult decat a preda, tehnica didactică înseamnă a învăța pentru sine și a facilita învățarea altora." Bernat S.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele "clasice", cât și cele "moderne"; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Folosirea metodelor inovative de grup în activitatea cu preșcolarii a sporit eficiența activității instructiv-educative din grădiniță, prin directă implicare a preșcolarului și mobilizarea efortului său cognitiv. Adevărata învățare este aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi. Lucrul în echipă a oferit copiilor posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile, iar timpul de soluționare al problemelor a fost de cele mai multe ori mai scurt.

Așadar, metodele inovative determină solicitarea mecanismelor gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile copiilor, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

În învățământul preșcolar sunt utilizate metode moderne dintre care amintim:

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup".

Cubul-este o metoda activă aplicată unei grupe de copii împărțiți în 6 perechi. Fiecare grupă are o sarcină de lucru diferit ca grad de dificultate față de celelalte 5 grupe. Copiii dau cu zarul. Fiecărei fețe a cubului, educatoarea îi asociază o cerință, care trebuie neapărat să înceapă cu cuvintele descrie, compară, asociază, analizează, argumentează, aplică.

Etapele aplicării:

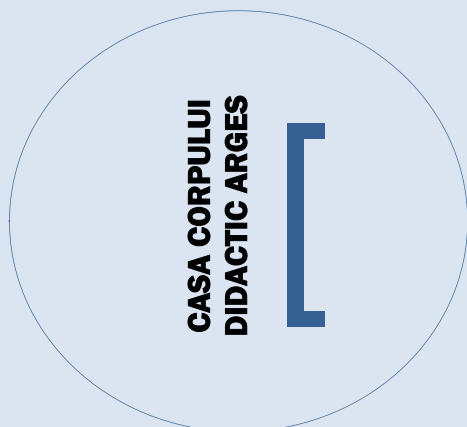
- se confecționează un cub cu fețe colorate diferit, fiecărei fețe îi corespunde un verb;
- se formează grupe de 4-5 copii și se alege un lider care va prezenta rezultatul activității;
- se anunță sarcina;
- se prezintă răspunsul grupului pe care copiii îl analizează;

Avantaje:

- dezvoltarea capacității de analiză, argumentare, transfer, sinteză, aplicare;
- formarea unei imagini globale asupra problemei abordate;
- motivarea elevilor pentru participarea la activitate;
- activizarea elevilor;
- dezvoltarea abilităților de comunicare.

Dezavantaje:

- având în vedere că fiecare grupă are de abordat o altă perspectivitate posibilă tratarea superficială a celorlalte perspective propuse;
- consum mare de timp;
- neimplicarea tuturor elevilor în rezolvarea sarcinilor din cadrul fiecărui grup.

VALENȚE EDUCATIVE ALE METODELOR INTERACTIVE

*prof. înv. primar Oancea Marina Adelina
Școala Gimnazială „I. C. Lăzărescu” – Țițești*

Instruirea interactivă reprezintă un tip superior de instruire, care se bazează pe activizarea subiecților instruirii, pe implicarea și participarea lor activă și deplină în procesul propriei formări, precum și pe instaurarea de interacțiuni, schimburi intelectuale și verbale, schimburi de idei, confruntare de opinii, argumente etc. între aceștia.

Modernizarea continuă a procesului instructiv-educativ, impune ca strategiile aplicate să fie cât mai riguros selectate și într-o formă accesibilă, inovatoare. Prin folosirea diversificată a metodelor, educatoarea urmărește eludarea monotoniei, plictisului, rutinei, deschizând în sufletul copilului dorința de învățare într-un mod eficient și creativ. Învățarea activă are la bază implicarea copilului în procesul de învățământ, transformându-l într-un coparticipant la propria instruire și educare. Prin accentuarea caracterului formativ educativ a tuturor strategiilor, se contribuie la dezvoltarea potențialului individual, a capacității de a opera cu informațiile asimilate, de a le aplica în practică, la dezvoltarea capacității de a investiga de a căuta soluții situațiilor problemă.

Activismul elevului, implicat de strategiile folosite de către cadrul didactic în desfășurarea activității de predare-învățare, se constituie ca un imperativ al orientării postmoderniste în educație. Școala postmodernistă trebuie să știe cum să motiveze pe elev să învețe și cum să faciliteze procesul învățării, organizând și dezvoltând strategii de lucru interactive, punând accentul pe utilitatea cunoștințelor și pe necesitatea însușirii lor pentru a se descurca în viață.

Activizarea reprezintă un proces complex, sistematic și dinamic, care angajează întregul potențial psiho-fizic al subiecților cunoașterii. Prin activizare se urmărește realizarea unei învățări și formări active și interactive, în care cel care învață să se implice efectiv, intens, profund și deplin, cu toate dimensiunile personalității sale: intelectuală, fizică și afectiv-volițională. Procesul de activizare trebuie perceput ca un efort de transformare a posturii pe care o deține elevul în procesul de învățământ – din obiect al educației (așa cum era în învățământul tradițional), el devine obiect și subiect al educației, participant activ la propria formare și devenire.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențiale, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Prin metodele interactive de grup, copiii își exersează capacitatea de a selecta, combina, învăța lucruri de care vor avea nevoie în viața de școlar și de adult. Efortul copiilor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale interdisciplinare decât cele clasice, prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv în care copiii își asumă responsabilitatea, formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, intergrup, individual, în perechi. Toate metodele interactive de grup stimulează creativitatea, comunicarea, activizarea tuturor copiilor și formarea de capacități ca: spiritul critic constructiv, independență în gândire și acțiune, găsirea unor idei creative de rezolvarea a sarcinilor de

învățare. Fiind prezentate ca niște jocuri de învățare, de cooperare, distractive, nu de concentrare, metodele interactive învață copiii să rezolve probleme cu care se confruntă, să ia decizii în grup și să aplaneze conflictele.

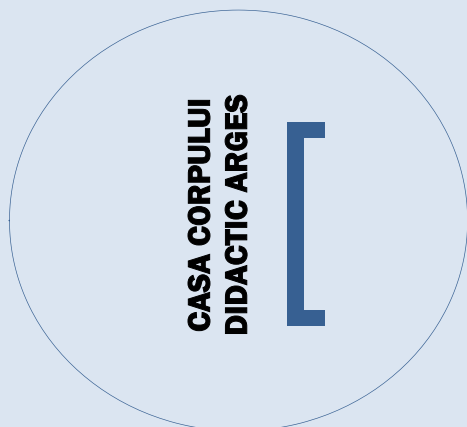
Situațiile de învățare, rezolvate prin metode interactive de grup dezvoltă copiii gândirea democratică, deoarece ei exersează gândirea critică și înțeleg că atunci când analizează un personaj, comportamentul unui copil, o faptă, o idee, un eveniment, ei critică comportamentul, ideea, fapta și nu critică personajul din poveste sau copilul, adultul. Metodele învață copiii, că un comportament întâlnit în viața de zi cu zi poate fi criticat pentru a învăța cum să-l evităm. Ei aduc argumente, găsesc soluții, dau sfaturi din care cu toții învață. Este însă importantă alegerea momentului din lecție, dintr-o zi, personajul copil și fapta lui, deoarece ele reprezintă punctul cheie în reușita aplicării metodei și nu trebuie să afecteze copilul. Tocmai acesta este punctul forte al metodelor care introduc în dezbatere comportamentele reale, cotidiene. Prin metodele interactive copilul intră în necunoscut, într-o aventură a descoperirii de noi cunoștințe și deprinderi, el fiind participant activ. Metodele interactive îl motivează pe copil, îi oferă o încărcătură afectivă deosebită. După fiecare metodă aplicată, se pot obține performanțe pe care copiii le percep și-i fac responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare. Interactivitatea presupune atât cooperarea, cât și competiția care este o „activitate orientată social, în cadrul căreia individul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun” (Ausubel). Ele nu se sunt antitetice; ambele implică un anumit grad de interacțiune, în opoziție cu comportamentul individual. În condițiile îndeplinirii unor sarcini simple, activitatea de grup este stimulativă, generând un comportament contagios și o strădanie competitivă; în rezolvarea sarcinilor complexe, rezolvarea de probleme, obținerea soluției corecte e facilitată de emiterea de ipoteze multiple și variate. Interacțiunea stimulează efortul și productivitatea individului și este importantă pentru autodescoperirea propriilor capacități și limite, pentru autoevaluare. Se dezvoltă capacitățile elevilor de a lucra împreună ce se constituie într-o componentă importantă pentru viață și pentru activitatea lor profesională viitoare.

Utilizând metode active de predare-învățare, educatoarea trebuie să aibă în vedere că învățarea prin cooperare nu este un scop în sine, ci un mijloc de atingere a obiectivelor prin fiecare membru al grupului în parte. Trebuie să se orienteze când și cum anume aplică strategia învățării prin cooperare: frontal, considerând toată grupa o echipă, sau împărțind-o în grupuri mici și adaptând sarcinile de instruire la caracteristicile individuale și de afinitate ale membrilor, raportându-se atât la timp, cât și la conținut. Construirea diferențiată a sarcinilor de învățare trebuie să fie realizată cu maximum de profesionalism, astfel încât să faciliteze succesul atât al sarcinii în sine, cât și al fiecărui copil. După fiecare metodă aplicată se pot obține performanțe pe care copiii le percep și-i fac responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare.

Valențele formativ-educative care recomandă aceste metode interactive ca practici de succes atât pentru învățare cât și pentru evaluare, sunt următoarele: stimulează implicarea activă în sarcină a copiilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă; exersează capacitățile de analiză și de luare a deciziilor oportune la momentul potrivit, stimulând inițiativa tuturor copiilor implicați în sarcină; asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în variate contexte și situații; asigură o mai bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară a cunoștințelor asimilate în sistemul noțional, devenind astfel operaționale; unele dintre ele, cum ar fi portofoliul, oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității copilului pe o perioadă mai lungă de timp; asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.

Bibliografie

- Breban, S., Goncea, E., Ruiu, G., Fulga, M., *Metode interactive de grup*, Ghid metodic, Editura ARVES, București, 2022;
- Ciolan, L., *Învățarea integrată - Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iași, 2008.

ACTIVITĂȚILE DE TIP OUTDOOR ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR PE DOMENII EXPERENȚIALE

Prof. Alina-Mihaela Oncioiu
G.P.P. „Pui de Lei” Pitești

Scopul activităților outdoor este dat de dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea preșcolarilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale (de exemplu), oferirea de suport pentru reușita școlară, valorificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

O mare contribuție în dezvoltarea copilului o au activitățile outdoor care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa. Astfel, fără a se nega importanța educației de tip curricular, devine tot mai evident faptul că educația de tip outdoor, adică cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor. Accentul educației în societatea contemporană trece de la informativ la formativ. Un curriculum unitar nu mai poate răspunde singur diversității și intereselor preșcolarilor.

Consider că în plan aplicativ, activitățile de tip outdoor contribuie la descoperirea și stimularea

talentelor și aptitudinilor copiilor, la cultivarea interesului și a unui stil de viață civilizat, precum și la stimularea unui comportament creativ în diferite domenii. În cadrul acestor activități, copilul explorează, reconstruiește, redescoperă, ajunge la generalizarea și asimilarea adevărilor prin eforturi proprii iar implicarea lui presupune și asumarea responsabilităților. Activitățile de tip outdoor reprezintă un proces integrat ce are în vedere achiziția de cunoștințe, capacități, valori și atitudini care îi transformă pe preșcolari în populație activă în comunitatea din care fac parte, crescând astfel gradul de participare la sistemul formal de educație.

În plan aplicativ, activitățile de tip outdoor prezintă unele particularități ce se referă la participarea preșcolarilor, la conținutul și durata lor, la formele de organizare și metodele folosite.

Exemple de activități outdoor

1. Căsuțe magice

Exercițiul se poate folosi la matematică (orientare în grafice și tabele), comunicare, cunoașterea mediului. Materiale necesare: cretă colorată, hârtie colorată, diverse jucării și jetoane.

Se lucrează în echipe de 5-6 copii. În curtea grădiniței se trasează mai multe pătrate mari (grile cu coordonate) care se vor folosi la joc. Putem desfășura activitatea sub forma de concurs cu mai multe probe sau fiecare echipa va executa cerințele impuse de coordonator (profesor sau lider de echipă). Ce putem propune: Poziționare în căsuța cerută de coordonată, din poziția respectiva prin săritura în altă căsuța solicitată (Ex. Din D7 în D9 prin săritură cu spatelul). În diferite poziții se pot așeza diverse jucării (mașinuțe, animăluțe de pluș). Se pot extrage coordonatele de pe cartonașe iar elevii vor identifica jucăria. Se pot solicita aici câteva caracteristici sau imitarea de sunete. Se pot folosi și jetoane cu personaje din povești. Se pot ascunde litere în diferite poziții. După coordonate date copiii vor forma cuvinte. Acestea sunt doar câteva propuneri pentru această activitate antrenantă.

2. Creioanele naturii

Exercițiul se poate folosi la arte și la științe. Locație: curtea grădiniței, parc.

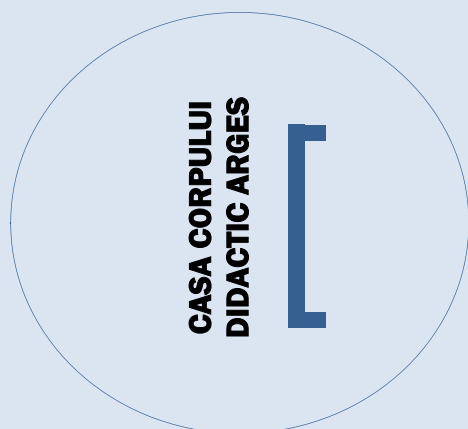
Elevii vor aduna frunze, castane, pietre bețe, bucati de caramida etc. Vor freca aceste obiecte pe bucati de hartie pentru a determina ce culoare are creionul lor natural. Elevii vor face asocieri cu nuanțele de

culoare cunoscute de ei. Se poate solicita realizarea unui desen folosind creioanele

naturii. Activitatea se poate dezvolta utilizând obiectele pentru un traseu sau pentru o anumită construcție. Lecția poate continua indoor discutând efectele nocive ale coloranților artificiali în alimentație.

Bibliografie

1. Anghel D., *Educația outdoor: o necesitate sau o provocare pentru actualul sistem de învățământ?*, Tribuna învățământului. Cluj – Napoca 2014;
2. Barnes, P. Debate and cliché: A philosophy of outdoor education? In P. Barnes & B. Sharp (Eds.), *The RHP companion to outdoor education*, (pp. 8-13). Lyme Regis, UK: Russell House Publishing 2004;
3. Brookes, A., A critique of neo-Hahnian outdoor education theory. Part one: Challenges to the concept of "character building." *Journal of Adventure Education and Outd, or Learning*, 3(1), 49-62, 2003a.

APLICAREA METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMANTUL PREȘCOLAR

prof. înv. preșcolar Burcea Diana
prof. înv. preșcolar Oprea Ramona
Grădinița „Căsuța Povestilor” – Pitești

Pentru îmbunătățirea eficienței activității didactice, un rol deosebit îl au metodele de învățământ ce reprezintă căile folosite de către cadrul didactic pentru a-i sprijini pe preșcolari să descopere noul. Calitatea metodei didactice constă în transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaștere într-o modalitate de autoinstruire, cu deschidere spre educația permanentă. Un deziderat al educației moderne îl reprezintă sporirea caracterului activ-participativ al metodelor de învățământ.

Metodele interactive de grup promovează interacțiunea dintre modul de gândire al participanților, dintre personalitățile lor, conducând la o învățare activă.

Metoda R.A.I. „Răspunde-Aruncă- Interoghează” este o metodă de fixare și sistematizare a cunoștințelor, dar și de verificare. Are la bază stimularea și dezvoltarea capacităților copiilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce au învățat. Urmărește realizarea feed-back-ului printr-un joc de aruncare a unei mingi ușoare. Copilul care aruncă mingea trebuie să formuleze o întrebare din cunoștințele însușite, copilului care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Copilul care nu știe răspunsul iese din joc, la fel ca și cel care este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare.

Cadrul didactic supraveghează desfășurarea jocului și în final lămurește problemele la care nu s-au găsit soluții. Preșcolarii sunt încântați de această metodă – joc de constatare reciprocă a rezultatelor obținute, modalitate care se constituie în același timp și ca o strategie de învățare ce îmbină cooperarea cu competiția. Este o metodă de a realiza un feed-back rapid, într-un mod plăcut, energizant și mai puțin stresant

decât metodele clasice de evaluare. Se desfășoară în scopuri constatativ – ameliorative.

Antrenați în acest joc cu mingea, chiar și cei mai timizi preșcolari se simt încurajați, comunică cu ușurință și participă cu plăcere la o activitate care are în vedere atât învățarea cât și evaluarea. Există și un oarecare suspans care întreține interesul pentru metoda R.A.I. Tensiunea este dată de faptul că nu știi la ce întrebări să te aștepți din partea colegilor tăi și din faptul că nu știi dacă mingea îți va fi sau nu adresată. Această metodă este și un exercițiu de promptitudine, atenția participanților trebuind să rămână permanent trează și distributivă.

Ciorchinele este o metodă grafică de organizare și integrare a informației în cursul învățării. Poate fi folosit la

începutul lecției numindu-se „ciorchinele inițial” sau după lectura textului, numindu-se „ciorchine revăzut”. Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei, presupunând următoarele etape:

- se scrie un cuvânt sau temă care urmează a fi cercetat în mijlocul tablei;
- se notează toate ideile care vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;
- pe măsură ce se scriu cuvinte se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;
- activitatea se oprește când se epuizează toate ideile; încurajează preșcolarii să gândească liber și deschis;

Este o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe pentru a înțelege un anumit conținut.

Bula dublă - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile.

Exemplu. La activitatea DLC-convorbire „Ce știm despre anotimpuri?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc.

Schimbă perechea este o altă metodă interactivă pe care am folosit-o în activitățile cu preșcolarii. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în pereche. Metoda „Schimbă perechea” am folosit-o în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc.

Exemplu. La activitatea de observare cu tema „Fructe de toamnă”, am urmărit ca prin lucru în pereche, copiii să descopere cât mai multe caracteristici ale fructelor care se coc în anotimpul toamna. Am organizat copiii în două cercuri concentrice după ecusoanele pe care le aveau în piept, în interior copiii cu frunze galbene, în exterior copiii cu frunze verzi. La îndemnul educatoarei, copiii au luat din coș un fruct la alegere pe care l-au observat, l-au analizat pentru a spune totul despre el. Perechea a analizat fructul timp de 3-5 minute. La comanda educatoarei „Schimbă perechea” copiii din interior s-au deplasat și au format o nouă pereche. Copiii din cercul exterior au făcut o sinteză a observațiilor anterioare și au continuat analiza cu noua pereche pentru descoperirea caracteristicilor fructului prin câți mai mulți analizatori. Perechile s-au schimbat atunci când s-au epuizat toate ideile copiilor și când fiecare copil a făcut pereche cu toți membrii grupei.

Brainstormingul, în traducere directă „furtuna în creier, sau „asalt de idei”, este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltare a limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare. Cu rezultate bune am folosit brainstormingul în cadrul povestirilor create după un tablou, sau un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri și jocuri didactice.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire cu tema „De ce îmi place anotimpul vara?” la începutul activității copiii au stabilit împreună caracteristicile anotimpului vara pornind de la întrebarea „Ce știți despre anotimpul vara?”. Fiecare copil a răspuns printr-un enunț scurt în ordinea stabilită fără a repeta ideile colegilor. Ideile emise sunt direct proporționale cu numărul membrilor grupului. După enunțarea ideilor, copiii au fost rugați să reflecteze asupra lor și să se pronunțe care sunt cele mai aproape de adevăr.

Au fost subliniate ideile care se încadrau în sarcina didactică și care conturau ideea finală.

Explozia stelară este o altă metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv-educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această

metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci steluțe mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE?, DE CE ?, CÂND ?.

Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

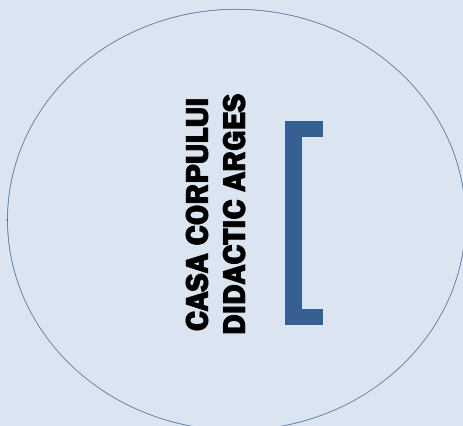
Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc.. Diagrama Venn este formată din două cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit această metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.

Bibliografie:

1. Alois, Gherguț, *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom, 2016;
2. Alios, Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom, 2001;
3. Oprea Crenguta, *Strategii didactice interactive – repere teoretice și practice*, Editura Didactică și Pedagogică, 2006.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire „Totul despre păsări”, preșcolarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între păsările de curte și păsările sălbatice.

Din multitudinea de metode interactive, am prezentat pe scurt doar câteva pe care le-am aplicat la grupă, metode prin care noul și căutarea de idei conferă activității ”un mister didactic” în care copilul e participant activ la propria formare.

ÎNVĂȚAREA INTERACTIV-CREATIVĂ

*prof. inv. preșcolar Panainte Costinela-Elena,
Liceul Tehnologic I.C. Petrescu Stâlpeni, GPN Rădești*

Poziția cadrului didactic în fața problemelor pe care le ridică educația și instruirea în societatea postmodernă trebuie reorientată în acord cu cerințele prezentului și mai ales ale viitorului. Profesorul viitorului este chemat să-și redimensioneze continuu rolurile și ipostazele, manifestând un comportament deschis și o atitudine pozitivă, activizantă și reflexivă, promovând o învățare interactivă și stimulând potențialul creator al copiilor săi.

Învățarea interactive - creativă este un proces evolutiv, care are la bază receptivitatea față de experiențele noi, căutate și rezolvate prin explorare, deducție, analiză, sinteză, generalizare, abstractizare, concretizare/operaționalizare, punând accentul pe realizarea conexiunilor dintre sensuri și solicitând o profundă implicare intelectuală, psihomotorie, afectivă și volițională.

În cadrul învățării interactiv-creative, copilul descoperă, imaginează, construiește și redefiniște sensurile, filtrându-le prin prisma propriei

personalități, solicitând procesele psihice superioare de gândire și creație. Ea apare ca urmare a eforturilor individuale și colective. Este rezultatul superior al interacțiunii educatului cu ceilalți, bazându-se pe schimburile sociale angajate și reorientate continuu în căutarea și în dobândirea noului.

Individul care învață activ este "propriul initiator și organizator" al experiențelor de învățare, capabil să-și reorganizeze și să-și restructureze în permanență achizițiile proprii. Dezvoltând acest tip de învățare, cadrele didactice stimulează elevii să devină capabili să elaboreze proiecte personalizate de învățare, să-și asume responsabilitatea desfășurării învățării, conștientizând, aplicând, (auto)evaluând, gestionând și dobândind progresiv autonomie în propria formare.

Multe studii demonstrează faptul că învățarea este mai eficientă atunci când preșcolarii sunt implicați în acest proces. Strategiile de instruire care angajează elevii în procesul de învățare, stimulează gândirea critică, sporesc gradul de conștientizare și de responsabilitate din partea acestora.

Interactivitatea are la bază relațiile reciproce și se referă la procesul de învățare activă, în cadrul căreia, cel care învață acționează asupra informației pentru a o transforma într-una nouă, personală și interiorizată. În sens constructivist, cel ce învață reconstruiește sensuri prin explorarea mediului înconjurător-educativ, rezolvând probleme și/sau aplicând informația dobândită în situații noi.

Principiile care stau la baza construirii

strategiilor didactice interactive sunt:

- Preșcolarii își construiesc propriile înțelegeri și interpretări ale instruirii.
- Scopurile instruirii sunt discutate, negociate, nu impuse.
- Sunt promovate alternativele metodologice de predare –învățare-evaluare.
- Sarcinile de învățare vor solicita informații transdisciplinare și analize multidimensionale ale realității.
- Evaluarea va fi mai puțin criterială și mai mult reflexivă, integrând metode alternative de evaluare.
- Sunt promovate învățarea prin descoperire și rezolvarea de probleme.
- Stimularea activismului și a creativității în procesul didactic
- Stimularea activismului și a creativității în școală, în general, în procesul didactic, în special,

presupune favorizarea unui mediu de învățare interactiv, incitator și dinamic. Învățarea prin cooperare asigură dezvoltarea unui câmp de relații optime manifestării creatoare și active a elevului în clasă.

Condițiile și situațiile specifice care pot duce la dezvoltarea spiritului investigativ, a gândirii divergente, a atitudinii creative și active în școală pot fi considerate următoarele:

- Încurajarea elevilor să pună cât mai multe întrebări.
- Limitarea constrângerilor și a factorilor care produc frustrare.
- Stimularea comunicării prin organizarea de discuții și dezbateri între copii, între profesori și copii.
- Activizarea elevilor prin solicitarea lor de a opera cu idei, concepte, obiecte în vederea reconsiderării acestora și a emiterii de noi variante.
- Cultivarea independenței cognitive, a spontaneității și a autonomiei în învățare.
- Stimularea spiritului critic constructiv, a capacității de argumentare și de căutare a alternativelor.
- Favorizarea accesului la cunoaștere prin forțe proprii, stimulând atitudinea reflexivă asupra propriilor demersuri de învățare.
- Posibilitatea de a contesta "lămuritul" și „nelămuritul” în lucruri și fapte.

Profesorul este cel care trebuie să găsească cele mai eficiente modalități prin care să stimuleze potențialul activ, interactiv și, mai ales creativ al fiecărui preșcolar în parte. Lecția concepută în sens curricular, cu scop general de predare-învățare-evaluare, devine astfel "o aventură a cunoașterii" în care copilul participă activ, după puterile proprii, întâlnind probleme și situații dificile, examinându-le și descoperind soluții plauzibile. Rolul asumat de profesor este mai mult cel de stimulare și dirijare, iar motivația activității reiese din participarea entuziastă a cadrului didactic. Atmosfera creată în clasă de către profesor constituie un factor care influențează comportamentul de învățare al elevului. Instaurarea unui climat favorabil unei conlucrări fructuoase între profesor și elevi, a unui climat caracterizat printr-o tonalitate afectivă, pozitivă, de exigență și înțelegere, de responsabilitate asumată, reprezintă o condiție principală ce trebuie realizată în lecție.

Profesorul creativ oferă posibilitatea elevilor de a-și spune părerea într-o atmosferă neautoritară,

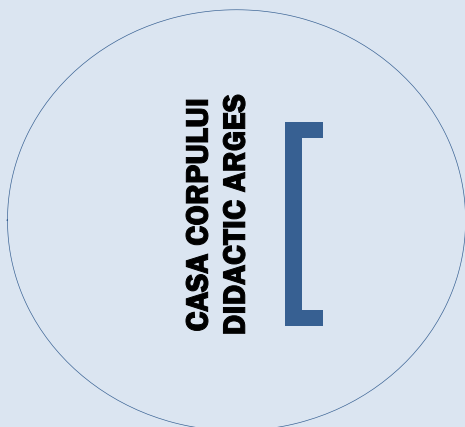
promovând o atitudine deschisă, prietenoasă, elastică, pozitivă și receptivă, apreciind ideile bune și neridiculizând nereușitele sau exagerările. El îngăduie elevului să-și manifeste curiozitatea, indecizia, interesul pentru schimbul de informații. Climatul sporadic de lucru este facilitat de faptul că profesorul tratează de fiecare dată întrebările elevilor cu interes, respectă opiniile celorlalți, întărește constant convingerea elevilor că pot emite idei valoroase, antrenându-i în procesul de evaluare,

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri strategii*, București, Editura Aramis, 2002
2. Roco, Mihaela, *Creativitate și inteligență emoțională*. Iasi, Polirom, 2004

comunicându-le criteriile de evaluare și oferindu-le timpul necesar exersării propriilor capacități.

Obiectivul fundamental al învățământului "supra-industrial"-precizează Alvin Toffler- "trebuie să fie acela de a spori capacitatea de adaptare a individului, pentru ca acesta să se poata adapta repede și ușor la noutatea permanentă. Și cu cât ritmul schimbărilor e mai rapid, cu atât se cere mai multă atenție pentru a discerne tipul de evenimente ce vor surveni." (Alvin Toffler, 1973, p.390)

JOCUL DIDACTIC ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR MATEMATICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. Șain Ionela Daniela
Grădinița Nr 1 Bughea de Sus
prof. Panțuroiu Mihaela
Grădinița Nr 1 Hârtiești*

Jocul didactic este o formă specifică de organizare a activității care permite realizarea obiectivelor importante prevăzute la domeniul Știință. El are o contribuție largă în verificarea cunoștințelor, exersarea deprinderilor și priceperilor dobândite de copii în procesul de predare -învățare și totodată, stimulează acțiunile de evaluare din partea educatoarei. Jocul didactic matematic, ca modalitate de instruire și educare intelectuală a preșcolarilor realizează o îmbinare deplină între obiectivele urmărite, conținutul activității și particularitățile psihice ale vârstei preșcolare, prin transpunerea sarcinilor de învățare în joc. El se fundamentează pe cunoștințele matematice și pe elementele de limbaj matematic, iar în organizarea lui este recomandat ca educatoarele să pună accent pe metode active care stimulează spiritul de inițiativă, independență în gândire, păstrând totuși caracteristicile jocului didactic.

Jocul didactic are drept note definitorii conținut, sarcină didactică, elemente și regulile de joc. Astfel jocul didactic matematic îmbină aspectul

instructiv educativ cu cel distractiv. Prin intermediul lui cadrul didactic precizează, verifică, îmbogățește și consolidează cunoștințele matematice ale copiilor. Rolul formativ al jocului didactic matematic constă în:

- exersarea și perfecționarea senzațiilor și percepțiilor,
- precizarea reprezentărilor,
- antrenarea memoriei,
- dezvoltarea gândirii logice,
- exersarea limbajului matematic,
- dezvoltarea atenției,
- exersarea voinței,
- dezvoltarea personalității.

Sunt acceptate două forme de conducere: conducere directă unde cadrul didactic are rol de conducător și conducere indirectă unde cadrul didactic transferă rolul de conducător unui copil. În funcție de conținut, jocurile didactice prezentate se pot clasifica -în jocuri didactice pentru constituirea de grupe,

-jocuri didactice pentru numerație,

-jocuri didactice pentru cunoașterea formelor geometrice.

La grupa mică se pot folosi jocurile „Spune ce sunt?” pentru formarea deprinderii de a constitui grupe de obiecte, „Caută o grupă de jucării”, pentru familiarizarea copiilor cu diferite obiecte de grupă și pentru formarea deprinderii de a percepe global o cantitate, jocul „Mare sau mic” pentru formarea reprezentării corecte despre noțiunile de mare-mic, „Găsește-i pe frații mei” pentru compararea a două grupe de obiecte și aprecierea globală a cantității multe-puține. „Ne jucăm cu stegulețele” pentru fixarea numărului în limitele 1-3 „Ne jucăm cu cercurile/ pătratele” pentru familiarizarea copiilor cu figura geometrică cerc, respectiv pătrat. La grupa mijlocie se aleg jocuri puțin mai complexe față de cele la grupa mică, care au și o altă variantă. Exemple „Cine are același număr?” „Spune unde sunt mai multe?”, pentru formarea capacității de a compara două grupe de obiecte și perceperea diferenței cantitative dintre ele, „Ce știi să spui despre mine?” pentru deprinderea de a constitui grupe cu 1-5 obiecte după criterii diferite și deprinderea de a le așeza crescător și descrescător. „Arată jetonul potrivit” pentru verificarea numărului în limitele 1-5, „Spune a câta jucărie lipsește?” pentru formarea deprinderii de a utiliza numeralul ordinal și dezvoltarea spiritului de observație, etc. La grupele mare și pregătitoare se poate folosi jocul „Trăistuța Veronicăi” pentru consolidarea cunoștințelor copiilor despre atributele pieselor geometrice, formă, culoare, mărime. Pentru a fi jocul mai atractiv copiii sunt solicitați de educatoare să participe la joc prin versuri proprii sau prin alte versuri:

„Să vină acum la mine,
Un copil ce știe bine,
Atingând o piesă doar
Forma să o spună clar.”

Copilul chemat este legat la ochi. El introduce mâna în săculeț alege o piesă, o pipăie și precizează forma și mărimea piesei geometrice. Piesa va fi arătată copiilor care vor aprecia corectitudinea răspunsului. În final, copilul va preciza și culoarea

Bibliografie:

1. Chateau, J.- Copilul și jocul, E.D.P. București, (f.a.), cap. Rolul pedagogic al jocului.
2. Șchiopu, U. (coordonator - Probleme psihologice ale jocului și distracțiilor, E.D.P. București, 1970
3. www.didactic.ro
4. <http://revistainvatamantuluibuzoian.blogspot.com>

piesei. Se poate complica jocul printr-o variantă. Pe masa cadrului sunt și alte piese geometrice. Copii vor alege o piesă, o recunosc și alt copil va forma o grupă de același fel.

Un alt joc didactic este „Cine are un număr mai mare?” pentru consolidarea numărului în limitele stabilite de joc, dar și pentru educarea atenției. Alte jocuri: „Caută vecinii” pentru formarea reprezentării corecte despre șirul numerelor naturale, „Cea mai bună echipă” pentru consolidarea deprinderii de a efectua operații de adunare și scădere cu una și două unități în limitele 1-10, jocul „Să adăugăm - să luăm” pentru consolidarea deprinderii de a efectua operații de adunare și scădere. Un joc foarte important este „Biblioteca”. Acest joc se realizează pentru exersarea numărului în limitele 1-10, dar și pentru formarea capacității de a compune și descompune un număr dat. La acest joc copii au ca sarcină didactică compunerea și descompunerea unui număr. Regulile jocului sunt de a așeza pe raft cărți, câte 7 sau 8. Dacă așează corect ei primesc o recompensă. În partea a doua a jocului ei trebuie să așeze un număr de 7, 8, 9 cărți pe două rafturi găsind mai multe variante. Se motivează așezarea. Rolul de bibliotecar va fi primit de acei copii care răspund la o întrebare sau o ghicitoare. O altă variantă este: fiecare copil primește câte șapte jetoane reprezentând cărți și o foaie pe care este desenată o bibliotecă cu rafturi. Ei au sarcina de a așeza cărțile pe cele două rafturi, apoi să spună cum le-a așezat. Exemplu:

Eu am așezat cele șapte cărți astfel cinci pe primul raft și două pe al doilea raft. Se verifică prin numărare. Vor fi solicitați mai mulți copii să spună cum au așezat cărțile.

Activitățile matematice devin mult mai accesibile pentru copil dacă se desfășoară sub formă de joc. Copilul este puternic motivat, iar participarea sa directă la rezolvarea sarcinii. Cadrul didactic alege jocuri accesibile. Forma plăcută a desfășurării jocului favorizează învingerea dificultăților intelectuale și participarea activă, conștientă și motivată a copiilor la activitățile matematice

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

ICE-BREAKING, ABORDARE INOVATIVĂ ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Profesor învățământ preșcolar Păun Mihaela,
G. P. P. "Dumbrava Minunată" Pitești, Jud. Argeș

*"Îmi plac copiii – orice copil e un mic Picasso, sunt bulgări de creativitate."
(Francis Ford Coppola)*

Educația timpurie se bazează pe potențialul creativ al copilului dar trebuie să aibă în vedere și stimularea acestui potențial printr-un mediu propice învățării, prin folosirea unor metode și procedee variate în actul didactic, prin încurajarea acestui proces și desființarea limitelor.

O modalitate atractivă de exersare și cultivare a creativității este reprezentată de jocurile de spargere a gheții (ice-breaking) sau jocurile de energizare.

Această denumire este atribuită unui evantai de tehnici care au drept scop principal diminuarea barierelor inhibitorii privind contribuția fiecărui copil la o activitate de grup, având drept țintă realizarea unui climat de lucru relaxant și reconfortant.

Majoritatea jocurilor energizante presupun mișcare și bună dispoziție, ceea ce pune în funcțiune mecanismul de relaxare psihologică și fizică. Acestea încearcă să elimine competitivitatea dintre copii prin integrarea tuturor și dezvoltarea spiritului de echipă.

Folosirea acestor tipuri de jocuri în grădiniță în procesul de învățământ face ca micuțul să învețe cu plăcere, să devină interesat de activitatea în care se implică; îi stimulează pe cei timizi să devină mai volubili, mai activi, mai curajoși, să capete mai multă încredere în capacitatea lor, mai multă siguranță și tenacitate în răspunsuri.

Sub sintagma de exerciții (sau jocuri) de spargere a gheții regăsim, extrem de multe și de variate modalități practice. În cele ce urmează, am ales să prezint câteva exerciții de ice-breaking care solicită creativitatea copiilor, îi dinamizează și îi relaxează, facilitând procesul învățării active.

"Curierul expres": Grupa este împărțită în grupuri mici (fiecare grup trebuie să aibă același număr de persoane). Toate grupurile sunt pe aceeași linie la început. Grupurile se întrec în a vedea ai cui curieri sunt mai rapizi. Fiecare grup își trimite superiorii să îndeplinească sarcina într-un anumit timp. Educatoarea dă sarcina de îndeplinit: „Adu-mi ceva galben!” și ei trebuie să găsească ceva galben și să-l aducă. Liderul vede care este cel mai rapid curier. Alte sarcini pot fi: „Adu-mi ceva umed!”, „Adu-mi ceva de mâncare!”, „Adu-mi ceva vechi!”, „Adu-mi ceva care miroase!”, „Adu-mi ceva care are viață!”, „Adu-mi o jucărie colorată!” , „Adu-mi un obiect sub formă de pătrat!” etc. Când toți curierii și-au îndeplinit sarcina, educatoarea decide care grup a avut cei mai rapizi curieri.

"Oglinda": Este un exercițiu care poate fi realizat în perechi. Fiecare membru al perechii își arată reciproc, folosind pantomima, ce fac ei de obicei dimineața în fața oglinzii folosind cât mai multe mișcări și expresii faciale. Joculețul poate fi adaptat cu diferite sarcini familiare universului preșcolarilor.

"Uaaaau!": Educatoarea sau un copil rostește un cuvânt sau o propoziție. Fiecare copil sau grup (în cazul în care numărul participanților este mare) îl va rosti astfel încât să exprime starea sufletească indicată de educatoarea sau de copilul ales.

Exemplu: Uaaaau! – mirat; Uaaaau! – bucuros; Uaaaau! – supărat; Uaaaau! – dezamăgit; Uuuuu!-trist; Uuuuu!-fericit.

"Strada cu surprize": Copiii sînt rugați să-și imagineze că se plimbă pe o stradă, pe care au loc tot felul de evenimente, sau au parte de tot felul de obstacole. Sarcina lor este de a-și adapta mersul și ținuta la situația indicată.

Exemplu: e frig..., plouă..., iese soarele..., o baltă..., ne latră un câțel..., ne-am rătăcit..., cineva ne întrebă de..., trece o mătușă..., bate vântul..., ne strigă cineva...etc.

"Ghemul": Grupul de copii se aranjează în cerc. Educatoarea începe jocul, aruncând ghemul fără a se mișca din loc și făcându-i copilului căruia îi aruncă ghemul un compliment. Cel ce prinde ghemul, apucă de fir și aruncă ghemul mai departe. Procedura se repetă pînă se termină firul. Important este să nu se rupă ața. Participanții repetă de mai multe ori mișcarea parcă ar țese o pînză.

"Floricele de porumb": Toți copiii își imaginează că ar fi niște floricele de porumb, care sar continuu într-o tigaie, cu mâinile lipite de corp (copiii sar prin încăpere). Dacă se vor atinge de un coleg sau de mai mulți, mai departe vor sări împreună, ținându-se de mână. Jocul se termină atunci când aglomerația creată nu mai permite continuarea acestuia.

"Puii și cloșca": Se va adresa copiilor următoarea întrebare: Când se simt puișorii mici bine și de ce? Se alege cloșca – un doritor, care își găsește un loc în sală după ce puii au închis ochii. Instrucțiune: Puii sunt mici, se mișcă prin încăpere cu ochii închiși și piuie, căutînd-o pe mama. Cloșca tace. Mișcându-se prin sală, dacă întîlnesc un pui, aceștia trebuie să piuie, dacă întîlnesc cloșca – ea trebuie să tacă în continuare. Trebuie să tacă și puii care se opresc lângă cloșcă. Când toți puii s-au adunat în jurul mamei, propuneți-le copiilor să deschidă ochii.

"Soarele strălucește peste...": Copiii se așază pe scaune, aranjate sub formă de cerc, iar educatoarea – în centru, strigînd: Soarele strălucește peste... și numește o culoare sau un articol vestimentar pe care o/îl au unii membri ai grupului. De exemplu, "Soarele strălucește peste toți cei care poartă maiouri roșii; Soarele strălucește peste toți cei care poartă cercei; Soarele strălucește peste toți cei care au ochi albaștri." Participanții care posedă acel "atribut" trebuie să facă schimb de locuri. În timp ce aceștia se deplasează, persoana din centrul cercului trebuie să ocupe unul din locurile rămase libere, astfel încît o altă persoană va rămîne fără scaun. Participantul care a ocupat locul din centrul cercului spune: "Soarele strălucește peste..." și numește o altă culoare sau un alt tip de îmbrăcăminte și jocul continuă.

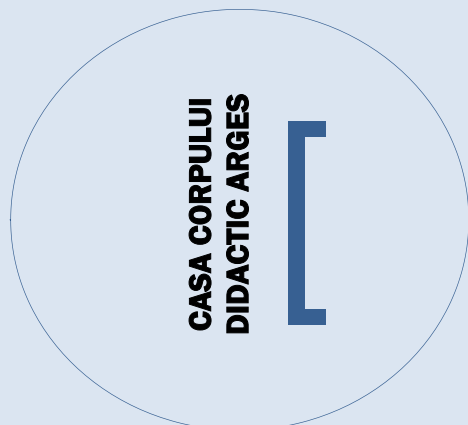
"Ai prefera?": Reprezintă un mod amuzant de a iniția o conversație. Este necesară pregătirea unei liste de întrebări cu două variante de răspuns. Partea nostimă este că preșcolarii li se vor oferi două variante la fel de absurde, iar ei trebuie să aleagă. Vor fi anunțați dinainte că li se va pune o întrebare, iar ei vor ridica un deget dacă optează pentru varianta 1 sau două degete, pentru varianta 2.

Câteva exemple de întrebări care pot fi folosite la grupă: Ai prefera să ai ca animal de companie un porc sau un arici?; Ai prefera să bei lapte sau suc pentru tot restul vieții?; Ai prefera să cunoști gândurile oamenilor sau să te poți teleporta?; Ai prefera să vezi totul în roșu sau în albastru?; Ai prefera să fie mereu vară sau mereu iarnă?; Ai prefera să fii mereu obosit sau mereu flămînd?; Ai prefera să mănînci mereu pizza sau spaghete?; Ai prefera să ai o pisică vorbitoare sau un câine zburător?; Ai prefera să trăiești pentru o zi viața unui elefant sau viața unei furnici?; Ai prefera să rămîi mereu mic sau să fii mereu mare?; Ai prefera să fii o acadea sau o prăjitură cu ciocolată? etc.

"Spune a treia!": Unul dintre participanți la joc este ales lider. El se adresează unui alt participant cu propunerea: "Spune a treia!" Și numește trei plante, animale, păsări, insecte, , nume de copii, culori, mașini, orașe etc. Participantul căruia i se adresează trebuie să rostească a treia denumire îndată ce liderul va sfârși, fără a repeta ce a spus el.

Bibliografie:

- Baranov Maria, Botnaru Valentina, Vrînceanu Maria, *Ghidul cadrelor didactice pentru educația timpurie și preșcolară*, Ministerul Educației și Tineretului-UNICEF. Chișinău, 2008,
- Cojocariu, Venera-Mihaela, *Educație pentru schimbare și creativitate*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2003;
- Dobridor, I.N., *Știința învățării*, Editura Polirom, București, 2005,
- Dumitrana, M., *Jocuri și jucării pentru preșcolari*, Ed. Compania, 2005;
- Maria Vrînceanu Maria (coord. șt.), Terzi-Barbaroșie Daniela, Turchină Tatiana, *1001 idei pentru educație timpurie de calitate- Ghid pentru educatori*, Centrul Educațional "Pro Didactica", 2010.

METODE INOVATIVE UTILIZATE ÎN GRĂDINIȚĂ

*prof. Petrescu Florentina-Minodora
prof. Manoloaia Simona Ionela
Școala Gimnazială Bălilești, G.P.P. Bălilești*

„Pentru a fi educatori perfecți, ar trebui să fim într-una conștienți nu numai de ceea ce se petrece înăuntrul nostru, dar și de ceea ce simt acei cărora ne adresăm.”

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată-aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul dorit.

Tehnologia didactică include într-un tot unitar toate componentele procesului de învățământ, insistând asupra interdependenței dintre conținut și toate celelalte aspecte, cum ar fi: organizarea, metodele, procedeele folosite etc.

Una dintre metodele inovative cu cea mai largă utilizare, în cadrul Domeniului Limbă și Comunicare, este Șorțul povestitor. Plecând de la originea termenului de metodă ,m-am gândit imediat la „drumul sau calea de urmat ,de către profesor și copii pentru ca scopul activității didactice să fie atins,dar ce este surprinzător ,este că șorțul ne „vorbește ,ne povestește”,ceea ce de fapt ar fi putut fi o simplă expunere prin povestirea tradițională. Ca elemente componente și de nelipsit în această metodă sunt: un șorț, de regulă din material textil, elementele de fetru detașabile, reprezentând personaje, elementele constitutive ale poveștii: căsuță, elemente din natură: nori, soare, plante, copaci etc, dar și un buzunar atașat care să permită celui ce afce redarea poveștii să descopere și să extragă elementul ce urmează a fi expus pe șorț, în funcție de momentul povestirii.

Această metodă inovativă are ca rol:

- dezvoltarea atenției distributive a copiilor;
- dezvoltarea simțului creativ;
- dezvoltarea limbajului expresiv, corect și coerent;
- valorificarea potențialului creativ al copilului.

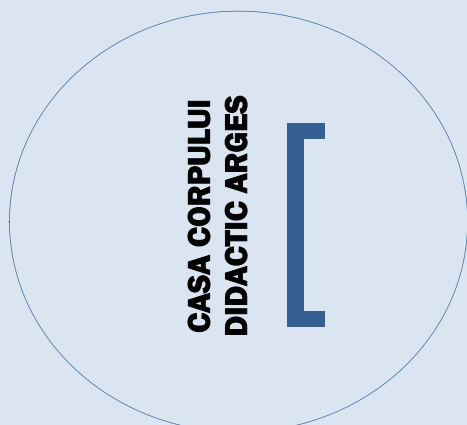
Metoda „Șorțul povestitor” este o metodă incitantă ,care solicită intelectual copiii ,îi stimulează și motivează pentru a fi atenți ,îi provoacă la o comunicare orală de calitate ,la expunerea evenimentelor unei povești ,cu mai mare siguranță și încredere.

Metodele inovative prezintă atractivitate pentru copii, oferă posibilitatea de a participa activ la activitatea de povestire, repovestire, formează comportamente de comunicare activă, expresivă, de interacțiune și cooperare între copii și educatoare.

Noi știm că rezultatele unei învățări eficiente țin foarte mult de metodele folosite la grupă, astfel încât, prin utilizarea metodelor inovative, ne propunem o implicare activă și mai ales creativă a copiilor, pentru a le stimula gândirea productivă, divergentă, de exprimare a cunoștințelor, ideilor, cu mare precizie.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru educație timpurie-2019;
2. Suport pentru aplicarea noului curriculum 2019;
3. I.Cerghit-Metode de învățare, ed. a III-a –EDP București,1997.

METODA „SORȚULETUL POVESTITOR”

*prof. înv. preșcolar Popescu Dalia,
prof. înv. preșcolar Dumitrescu-Ioana Cristina,
G.P.P. „Primii Pași”, Pitești*

Domeniul „Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii”, domeniul care implică copilul în tot ceea ce înseamnă exprimare orală și scrisă, abilitatea de a înțelege comunicarea verbală și scrisă. Se apreciază că prin ascultare și exprimare în situații de grup, preșcolarii devin capabili să exploreze și alte persoane și să-și extindă astfel repertoriul de experiențe semnificative. Se urmărește prin acest domeniu, ca preșcolarii să vorbească și să se exprime corect, cu încredere, cu dezinvoltură. Astfel că noi, educatorii, căutăm cele mai eficiente metode care să-i motiveze și să-i incite la comunicare la jocul de cuvinte, la imaginație creatoare exprimată prin cuvinte, lăsându-le imaginația și inteligența să dea frâu liber dorinței de a cunoaște cât mai mult, de a se exprima cât mai frumos, mai melodios.

Una dintre metodele inovative cu cea mai largă utilizare în învățământul preșcolar, în cadrul Domeniului „Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii”, este ”Șorțul povestitor”. Plecând de la originea termenului de metodă, ne gândim imediat la ”drumul sau calea de urmat, de către profesor și elevi pentru ca scopul activității didactice să fie atins”, dar ce este foarte surprinzător, este că șorțul ne ”vorbește, ne povestește”, ceea ce de fapt ar fi putut fi o simplă expunere prin povestirea tradițională.

Da, în cazul de față, șorțul ne va spune poveste, cu ajutorul copiilor. Ca elemente componente și de nelipsit în această metodă, sunt: un șort, de regulă din material textil, elementele de fetru detașabile, reprezentând personaje, elementele constitutive ale poveștii: casuță, elemente din natură: nori, soare, plante copaci, etc (care să permită a fi prinse cu ajutorul scaiului), dar și un buzunar atașat, care să permită celui ce face redarea poveștii să

descoperi și să extragă elementul ce urmează a fi expus pe șort, în funcție de momentul povestirii.

Povestea care urmează a fi expusă, de regulă va porni de la un element surpriză, element ce face parte din poveste și care să ajute la intuirea poveștii, de către copii: în cazul poveștii ”Ciuboșelele ogarului” - pornind de la de la prezentarea elementului surpriză ”ciuboșelele”, etc.

Odată intuită povestea cu unul dintre aceste elemente surpriză, educatoarea-și va pune șorțul povestitor, intuind cu copiii care sunt elementele de pe el: nori, pădure, drum, casă, etc și începe povestea propriu-zisă.

Cu fiecare etapă povestită, educatoarea va invita un copil să scoată din buzunarul șorțului un personaj, detașabil, care va putea fi prins pe șort cu ajutorul scaiului, astfel încât povestea să prindă glas prin șorțul pus pe educatoare.

Cu fiecare element plasat pe șort, de către copii, povestea se va contura treptat, astfel încât, la final să poată fi reluată de la primul element și să curgă lent, fiecare etapă, astfel încât povestea să fie redată în întregime, cu ușurință de către copii.

Această metodă inovativă, are ca rol:

- dezvoltarea atenției distributive a copiilor
- dezvoltarea simțului creativ
- dezvoltarea limbajului expresiv, corect și coerent
- valorificarea potențialului creativ al copilului

Pentru a fi eficientă este nevoie de un material viu colorat, elementele componente să fie de dimensiuni medii, să poată fi percepute de copii, detașabile, astfel încât să poată fi lipite și dezlipite de pe șort, cu ușurință. Metoda ”Șorțul povestitor” este o metodă încitantă, care solicită intelectual copiii, îi stimulează și motivează în a fi atenți, îi provoacă la o comunicare orală de calitate, la expunerea

evenimentelor unei povești, cu mai mare siguranță și încredere. Metodele inovative prezintă atractivitate pentru copii, oferă posibilitatea de a participa activ la activitatea de povestire, repovestire, formează comportamente de comunicare activă, expresiv, de interacțiune, și cooperare între copii și educatoare.

Am folosit această metoda în activitatea cu preșcolarii la „Domeniul limbă și comunicare”, realizând povestirea educatoarei „Povestea celor 3 fluturași”. Am povestit textul, susținându-l cu siluete/personaje din poveste, cu ajutorul „Șorțului povestitor”.

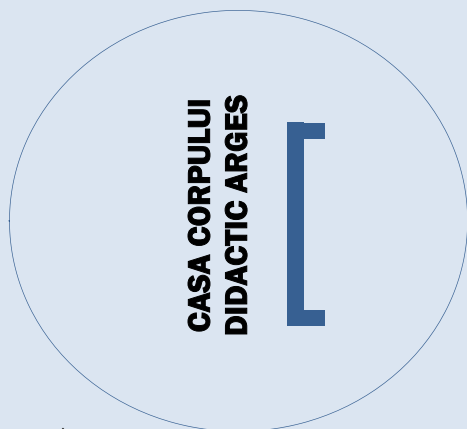
Am povestit copiilor în mod clar, accesibil și expresiv pentru a-i emoționa și a le asigura motivația învățării: modularea vocii, schimbarea ritmului

vorbirii pe parcursul expunerii, accentuări și scăderi ale intensității vocii, mimică și gestică. Apoi am rugat copiii să spună povestea, folosindu-se de siluetele de pe șorț. Aceștia au fost foarte curioși și încântați.

Rezultatele unei învățări eficiente, țin foarte mult de metodele folosite la grupă. Astfel că prin utilizarea metodelor inovative, ne propunem o implicare activă și mai ales creativă a copiilor, pentru a le stimula gândirea productivă, divergentă, de exprimare a cunoștințelor, ideilor, sentimentelor, cu mai mare precizie. Copiii sunt foarte încântați de metoda ”șorțul povestitor”, se simt valorizați și solicitați, nu este doar o simplă poveste, statică, plictisitoare, fără sens.

Bibliografie

1. Marc, B., Metode în pedagogie, Editura Grafoart. 2007;
2. Oprea, C.L., Strategii Didactice Interactive, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2006;
3. Pintilie, M., Metode moderne de învățare- evaluare. Editura Eurodidactic, Cluj-Napoca. 2002.

METODELE INTERACTIVE ȘI ACTIV-PARTICIPATIVE

*prof. inv. preșcolar Radu Loredana
G.P.P. „Campionii” - Mioveni*

Argument

Metodele activ-participative, metode inovatoare de predare și învățare în cadrul sistemului de învățământ primar și preprimar sunt importante pentru dezvoltarea optimă a copiilor.

Metodele interactive de predare-învățare- prezentare generală

Metodologia procesului de învățământ nu a constituit o categorie închisă, fără flexibilitate. Ioan Cerghid, în cartea sa „Metode de învățământ” (2006), preciza faptul că, în decursul timpului, fiecare metodă, în istoria învățământului, a suferit transformări, atât sub aspectul formei, cât și al conținutului acestora.

Metodele „reinventate”, au încercat să se adapteze „noilor orientări ale sistemelor de instruire, nivelului de cunoștințe atins ale științele explicative ale ființei umane, de progresele teoriei și practicii pedagogice.” (Cerghid, 2006).

Noua metodologie s-a axat spre o dezvoltare pluridirecțională, mult mai favorabilă, cu suficiente deschideri spre aspectele **cantitative**: multiplicarea și diversificarea instrumentarului metodologic, dar și **calitative**: modificarea metodelor clasice, promovarea metodologiei centrată pe elev, extensia metodologiei centrate pe grup (metodele interactive), atracția învățării prin descoperire, impactul noilor tehnologii informaționale și de comunicare.

În grădiniță, **interactivitatea** reprezintă o importantă componentă a actului educațional și presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, generând „brainstorming”, opinii și argumente. Dorința de cooperare a copiilor și implicarea lor directă este esențială fiecărui cadru didactic preșcolar, iar metodele interactive, atât

cât și cele activ-participative se definesc prin ele.

O alta caracteristică a acestor metode este interacțiunea socială, atât de importantă în mediul grădiniței. Prin utilizarea acestora, copiii sunt stimulați să se ajute, să coopereze pentru a rezolva o problemă cu care se confruntă.

Metode activ-participative și interactive în grădiniță: Piramida și diamantul, Explozia stelară, Ciorchinele, Lotus, Diagrama Venn, Cubul, Turul Galeriei, Pălăriuțele Gânditoare, Tehnica blazonului, Bula dublă, Posterul etc.

În cadrul învățământului preșcolar, **metodele interactive** se aplică cu succes la nivelul II, grupa mare, iar pentru nivelul I, grupele mici și mijlocii, utilizează mai frecvent, metodele active participative în activități, precum observarea, povestirea, jocul didactic sau convorbirea. Fiindcă aplicăm această metodă la o grupă mică, am ales o activitate realizată printr-un joc didactic.

Metoda Diagramei Venn este eficientă în formarea capacităților copiilor de a compara două evenimente, procese, noțiuni, personalități, scopul acesteia fiind să evidențieze asemănări, deosebiri și elemente comune a două concepte, personaje sau evenimente.

Copiii pot gândi, comunica și completa diagrama, observând doua cercuri (sugestiv numite „căsuța băiatului și a fetiței”) în care se află obiecte cu însușiri diferite. După plasarea lor pe diagramă, copiii enumeră obiectele și le caracterizează la cerința educatoarei. Elementele comune, plasate în spațiul unde cele două cercuri se intersectează („dulapul cu hainele amândurora”), constituie obiectele comune temei jocului.

Etapetele parcurse au fost următoarele:

- ◆ Descoperirea materialelor de lucru: „Oare ce avem noi aici?”
- ◆ Anunțarea temei jocului nostru: „Dă-i hăinuțele fetiței/ băiatului!”
- ◆ Comunicarea sarcinii de lucru: „Azi, ne vom juca din nou cu fetița și băiatul nostru, care așteaptă ca voi să-i îmbrăcați!”
- ◆ Comunicarea regulilor de joc: „fiecare copil va veni pe rând, când va fi chemat, dându-i o hăinuță băiatului sau fetiței; fiecare își va aștepta rândul, ascultând și observând în liniște; vom îmbrăca copiii din căsuțe, iar apoi, în căsuța goală, vom pune hainele pe care le poartă amândoi.”
- ◆ Activitatea frontală proprii-zisă.
- ◆ Realizarea conexiunii inverse și aprecierea copiilor.

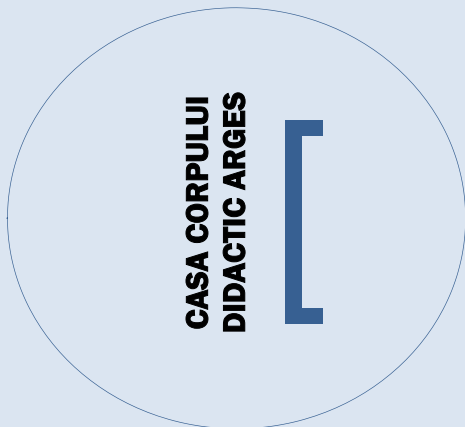
CONCLUZII

Câteva dintre beneficiile metodelor interactive în grădiniță:

- * Sunt potrivite în cadrul unui proiect tematic pentru reactualizarea și sintetizarea cunoștințelor copiilor despre un subiect, precum și o ordonare a informațiilor.
- * Permit completarea cunoștințelor cu altele noi despre o anumită temă.
- * Copiii gândesc, răspund la întrebări, cooperează, comunică, fac asocieri, fac conexiuni, argumentează, completează.
- * Stimulează învățarea în perechi, activizând întreg colectivul.
- * Educă toleranța și înțelegerea față de opinia celuilalt.
- * Dezvoltă gândirea și operațiile ei, limbajul, atenția.

Bibliografie:

- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela „Metode interactive de grup-ghid metodic”, Editura Arves, 2002;
- Cerghiț, Ioan, „Metode de Învățământ”, Ed IV, Ed. Polirom, 2006;
- Cucoș, Constantin „Pedagogie”, (Editia a II-a, revazuta si adaugita), Polirom, 2006;
- http://www.didactic.ro/materiale/121379_modern-in-abordarea-metodelor-interactive-la-grupa-mica;
- [isj.hd.edu.ro/ccd/vechi/documente/metode_interactive_de_grup.ppt](http://www.isj.hd.edu.ro/ccd/vechi/documente/metode_interactive_de_grup.ppt)
- <http://www.scribd.com/doc/58875187/lucrare-licenta>;
- http://www.didactic.ro/materiale/122949_utilizarea-metodelor-interactive-in-gradinita.

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

prof. învă. preșcolar Răduț Elena Mihaela
G.P.P. „Pui De Lei” Pitești

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim: **Explozia stelară** - steluța mare și 5 steluțe mici; **Lotus**- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare; **Bula dublă**-două cercuri mari de culori diferite, câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte; **Ciorchinele**-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți; **Cubul**-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predăm, 6 plăcuțe cu descrie, compară, analizează, argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii; **Pălăriuțe gânditoare**-albă, roșie, galbenă, verde, albastră neagră; **Piramida și diamantul** –suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite; **Mozaicul** –fișa expert, ecusoane, chestionar

de evaluare-ilustrat; **Diagrama Venn** – fișe de lucru, ecusoane; **Turul galeriei**

Explozia stelară – Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri.

Obiective –formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme.

Descrierea metodei: copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE?, CINE?, UNDE?, DE CE?, CÂND?, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

Cubul- Strategie de predare –învățare ce urmărește un algoritm ce vizează descrierea, comparația, asocierea, analizarea, aplicarea, argumentarea atunci când se dorește explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogățit cu noi cunoștințe sau a unei situații privite din mai multe perspective.

ETAPE se formează grupuri de 4-5 copii. Fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită. Copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat. Prezintă pe rând răspunsul formulat.

Pălăriuțele gânditoare

Pălăria albastră – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – clarifică/alege soluția corectă.

Pălăria albă – deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o – informează.

Pălăria roșie – își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică – spune ce simte

Pălăria neagră – este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative – identifică greșelile

Pălăria verde – oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative (Ce trebuie făcut?) – generează idei noi

Pălăria galbenă – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul. – Efortul aduce beneficii

Turul galeriei

Este o metodă de învățare prin colaborare care încurajează exprimarea propriilor idei și opinii, dar și a părerilor cu privire la soluțiile de rezolvare a unei

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Ifinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009;
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup", sursa www.scribd.com

probleme sau efectuare a unor sarcini de către colegii lor, membri ai celorlalte grupuri.

Și această metodă presupune următoarele etape: copiii în grupuri de 3-4 îndeplinesc o sarcină de învățare care poate avea mai multe perspective de abordare; produsele activității pot fi exprimate într-o schemă, un poster care să reprezinte un inventar de probleme, idei judecări de valoare, soluții imagini; posterele se depun pe pereții sălii de grupă ca într-o expoziție; fiecare din membrii grupurilor, la semnalul cadrului didactic, va examina „producțiile colegilor”, iar observațiile vor fi trecute direct pe pereții galeriei sau chiar pe desene prin diferite simboluri dinainte stabilite; după „turul galeriei” fiecare grup va face o analiză comparativă a propriei munci, discutându-se observațiile și comentariile notate de colegi pe propriul lor poster;

Se vor pune în discuție produsele activității, nu realizatorii lor și se va încuraja productivitatea ideilor de grup și individuale.

Evaluarea va avea loc având puse la dispoziție anumite criterii. Punctele de vedere diferite, controversate, divergențele, antagonismul părerilor chiar, neînsemnând și netrebuind să fie un impediment în apreciere.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGES

PĂLĂRIILE GÂNDITOARE – metodă inovativă în învățământul preșcolar

prof. inv. preșcolar Răileanu Elena Alina
prof. inv. preșcolar Tudor Cristina Elena
G.P.N. „Campionii” – Mioveni

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează

interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

O metodă inovativă des întâlnită în învățământul preșcolar este metoda **Pălăriile gânditoare**. Șase pălării de culori diferite:

Pălăria albastră – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – **clarifică/alege soluția corectă**.

Pălăria albă – deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o – **informează**.

Pălăria roșie – își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea față de personajele întâlnite, nu se justifică – **spune ce simte**.

Pălăria neagră – este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative – **identifică greșelile**.

Pălăria verde – oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative (Ce trebuie făcut?) – **generează idei noi**.

Pălăria galbenă – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul - **efortul aduce beneficii**.

Exemplu: „Scufita Roșie” – povestirea copiilor

Pălăria albă – povestește pe scurt textul poveștii.

Pălăria albastră – o caracterizează pe Scufița Roșie în contradicție cu lupul: veselă, prietenoasă, bună la suflet, gata să sară în ajutor, dar neascultătoare, în timp ce lupul este rău, lacom, șiret, preocupat să pară sensibil la situație; arată ce se întâmplă când un copil nu ascultă sfaturile părinților.

Pălăria roșie – arată cum Scufița își iubea mama și bunica pe care le-a ascultat întotdeauna, iubea mult florile, animalele, îi plăcea să se joace în natură, își exprima compasiunea față de bunica, bucuria pentru vânător și supărarea față de lup.

Pălăria neagră – critică atitudinea Scufiței care trebuia să asculte sfaturile mamei, trebuia să ajungă repede la bunica bolnavă. Considera că nu trebuia să aiba încredere în animale, nu trebuia să dea informații despre intențiile ei. Este supărată pe vicleșugul lupului.

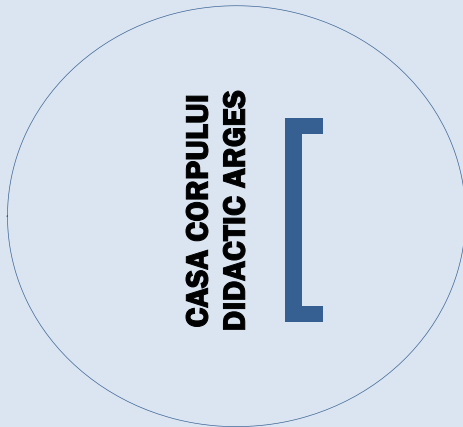
Pălăria verde – acorda variante Scufiței: dacă dorea să ofere flori bunicii, trebuia să-i ceară mamei să-i cumpere un buchet de flori; dacă dorea să culeagă flori, trebuia să ceară mamei să o însoțească în pădure; lupul o putea ajuta să culeagă mai repede flori sau ciuperci pentru bunica etc.

Pălăria galbenă – găsește alt final textului: Scufița putea să refuze să meargă la bunica știind că trece prin pădure; Scufița nu asculta de lup; lupul îi arăta Scufiței drumul cel mai scurt spre bunica; lupul o ajuta să culeagă flori bunicii aflând că aceasta este bolnavă; animalele din pădure o sfătuiesc pe Scufița să nu asculte de lup etc.

Metodele de învățare constituie instrumente de prim rang în mâna educatorului, căi eficiente de organizare și conducere a învățării. Când sunt aplicate cu regularitate, metodelor inovative duc la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite.

Bibliografie:

- Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, „Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009;
- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, „Metode și tehnici interactive de grup”, sursa www.scribd.com și vdocuments.mx.

EXEMPLE DE METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. inv. preșcolar Retevoescu Marta
Școala Gimnazială Nr. 1 Micești, G.P.N. Micești*

Termenul „metodă” derivă din cuvintele grcești „metha” (către, spre) și „odos” (cale, drum) care conduce la atingerea obiectivelor educaționale, cale parcursă de profesor pentru a le înlesni elevilor descoperirea unor instrumente de lucru proprii.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecasnismele gândirii, ale

inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

G. Vaideanu identifica următoarele caracteristici ale metodei de învățământ:

- este *selecționată de cadrul didactic* și pusă în aplicare în activitățile didactice și extradidactice cu ajutorul elevilor și în beneficiul acestora;

- presupune *comunicare între profesor și elevi*, participarea acestora din urma la identificarea problemelor și la găsirea soluțiilor;

- este pusă în practică sub forma de *variante și/sau procedee* selectate și structurate în funcție de nivelul pregătirii elevilor, în funcție de aptitudinile, de aspirațiile și interesele acestora;

- permite profesorului să-și pună în valoare *competența didactică* în procesul desfășurării activităților și al transmiterii conținuturilor.

Metoda are un caracter polifuncțional, în sensul că nu există o specializare strictă a unei metode în raport cu o anumită categorie de obiective; o metodă poate fi adaptată și pusă în practică astfel încât să contribuie la realizarea unei game largi și diverse de obiective educaționale. Trebuie, de asemenea, precizat că o metodă nu asigură prin ea însăși reușita activității didactice; nu există metoda bună și metoda rea, chiar dacă anumite metode sunt recomandate ca fiind mai eficiente decât altele. Eficiența unei metode depinde în mod fundamental de calitățile celui care o pune în aplicare.

Când se alege o metodă, se ține cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de particularitățile de vârstă și de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor școlare, de natura mijloacelor de învățământ, de experiența și competența cadrului didactic.

Copilul preșcolar este prin natură să fie creativ datorită imensei sale curiozități, a freamântului permanent pentru a cunoaște tot ceea ce se petrece în jurul său. În perioada preșcolară imaginația se exprimă viu prin tot ceea ce face copilul la grădiniță. Stimularea potențialului creativ al preșcolarilor impune utilizarea unor strategii euristice care implică preșcolarul în activitatea de descoperire, de rezolvare de probleme, de investigare a realității și strategiile creative care pun accentul pe gândire laterală, spontaneitate, originalitate.

Bula dublă - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile.

Exemplu. La activitatea DLC-convorbire „Ce știm despre anotimpuri?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc. O altă activitate la care am folosit

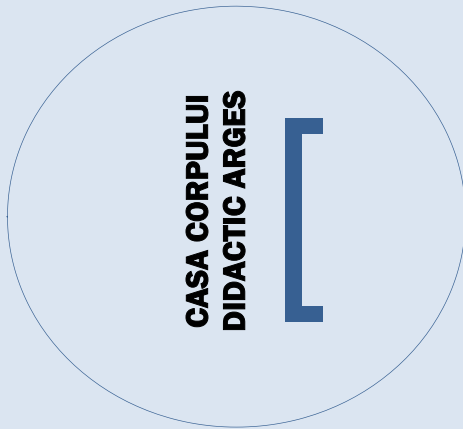
metoda Bula dublă a fost o activitate DLC-joc didactic „În curând voi fi școlar” În acest joc în cele două cercuri mari am așezat imagini cu preșcolari și școlari, iar copiii au completat cercurile mici din mijloc cu asemănările existente între preșcolari și școlari (sunt copii, se hrănesc și cresc), iar în cercurile exterioare au completat cu caracteristicile acestora (preșcolarii se joacă, merg la grădiniță, școlarii merg la școală, învață).

Povestirea este o metodă de învățământ ce poate fi folosită cu foarte mare succes în învățământul preșcolar, care constă în expunerea orală, vie, plastică, sub formă de narațiune sau descriere prin intermediul căreia sunt înfățișate fapte, evenimente, întâmplări îndepărtate în fenomene ale naturii, spațiu și timp, etc. pe care copiii nu le pot înțelege altfel. Activitatea de povestire este una dintre activitățile de educare a limbajului cele mai plăcute copiilor, deoarece satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate, stimulează imaginația și oferă cadrul adecvat de exersare a capacității de comunicare. Covorul povestitor, covorul cu povești, povestea din covor, sacul cu povești sau trăistuța cu povești, cum mai denumim această manieră de a povesti, este un suport la carte ca și mini-teatrul, păpușile de deget sau păpușile, care îi induce copilului plăcerea de a citi, conștientizându-l că acea poveste pe care el o ascultă, se găsește între copertile acelei cărți care se află alături de covor. De obicei cartea, covorul și personajele din poveste se găsesc într-un sac, care de această dată este adus de doamna educatoare și nu de Moș Craciun, și este plin cu povești și nu de cadouri. Începutul tradițional al poveștii cu "A fost odată ca niciodată ..." se transformă în "Și când covorul s-a desfăcut, / Povestea a și început!" sau "Covorul se derulează / Și povestea demarează", iar finalul "Și am încălecat pe-o șă și v-am spus povestea așa" devine "Și când povestea s-a terminat, / Covorul l-am și rulat".

Utilizând metode inovative, educatoarele își propun o implicare activă și creativă a copiilor pentru stimularea gândirii productive, a gândirii divergente și laterale, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor.

Bibliografie

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Crenguța-Lăcrămioara Oprea – *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universitatea București, 2003.
3. Crenguța Lăcrămioara Oprea, *Strategii didactice interactive*, Editura didactică și pedagogică, București, 2007

METODA „DIAGRAMA VENN”

prof. învă. preșcolar Roșu Adriana
G.P.N. Căsuța cu povești

„Apropie-l pe copil de probleme și lasă-l să răspundă singur, să-și întemeieze ceea ce știe, nu pe ceea ce i-ai spus tu, ci pe ceea ce a înțeles el; să nu învețe știința, ci să o gândească. Să-i menținem trează curiozitatea, condițiile de a-l apropia de lumea științei. Să-l stârnim pe copil să observe, să cerceteze și să descopere.” Jean-Jacques Rousseau

Metodele interactive de grup reprezintă mijloace moderne de predare, fixare, consolidare, sau evaluare a cunoștințelor preșcolărilor, promovând interacțiunea și cooperarea acestora, având ca finalitate o învățare activă, stimulativă.

„Diagrama Venn” este o metodă interactivă de grup care se aplică în activitățile de observare, jocuri didactice, povestiri sau convorbiri. La preșcolari diagramele conțin în special ilustrații.

Am aplicat metoda „Diagrama Venn” în desfășurarea activității de educare a limbajului, având ca tema „Trenulețul poveștilor”, iar ca obiectiv: dezvoltarea gândirii și a limbajului preșcolărilor.

Material necesar în desfășurarea activității: tablă magnetică, cartonașe cu imagini din povești, magneți, cercuri de platic.

Desfășurarea activității:

1. Comunicarea sarcinii de lucru

Educatorea comunică tema „Trenulețul poveștilor” și prezintă cerințele sub formă de joc.

2. Activitate în grup:

Se lucrează în perechi, apoi se completează diagrama individual. Se lipesc pe tabla magnetică două cercuri care se suprapun parțial, iar copiii așază imagini specific temei comunicate din poveștile: „Capra cu trei iezi” și „Scufița Roșie”.

3. Activitatea frontală:

Pe o tablă magnetică au fost lipite două cercuri, iar în interiorul lor au fost lipite asemănările dintre cele două povești. În cercul din dreapta au fost puse elemente specifice doar poveștii „Scufița Roșie”, iar în cel din stânga doar cele specifice poveștii „Capra cu trei iezi”.

4. Analiza rezultatelor:

Copiii au interpretat răspunsurile date de colegi și au fost apreciați pentru munca depusă.

Bibilografie:

- ✓ Breben Silvia, Elena G., Georgeta R., M., *Metode Interactive de grup - Ghid Metodic - 60 metode și 200 aplicații practice pentru învățământul preșcolar*, Craiova, Editura Arves, 2002;
- ✓ Cerghit Ioan, *Metode de învățământ*, Iași, Editura Polirom, 2006.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

ADAPTAREA MATERIALELOR DE LUCRU ÎN ACTIVITATEA CU COPII C.E.S

*prof. inv. preșcolar Ruja Iuliana
Grădinița Specială "Sfânta Elena"*

„Tony zâmbeste! Știi cu toții de ce zâmbesc copiii, zâmbesc atunci când sunt fericiți, iar Toni zâmbeste în fiecare zi când intră în clasă. Eu, eu o altă poveste.... aștept să intre fiecare copil în clasă, le studiez chipurile miciute și gingașe, privirile blânde și luminoase care inundă clasă de armonie, iar atunci, hmm, (chicotind) zâmbesc! Dar știți deja de ce... „

Munca într-o grădiniță de copii cu C.E.S aduce noi și noi provocări prin faptul că ceea ce îi deosebește pe toți copiii atipici este caracterul unic al dizabilității. Particularitățile fiecărei dizabilități te obligă într-un mod plăcut și firesc în a adapta tot ceea ce ține de acest amplu proces educativ – recuperativ - compensatoriu, care în final poate duce la o integrare optimă.

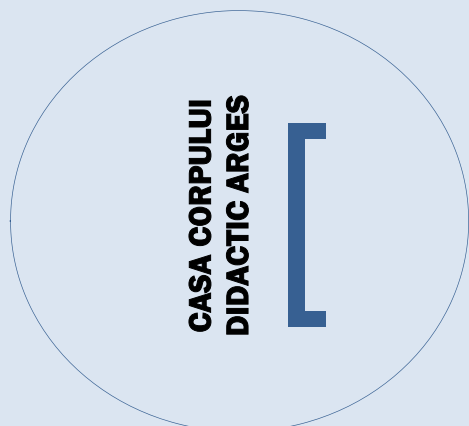
Dintre materialele pe care le-am realizat pentru acești copii cu scopul de a le ușura manipularea materialelor de lucru și de ai determina să participe cât mai activ și independent la activitate, au fost și tablourile tematice, specifice fiecărui anotimp. M-am gândit la acest material deoarece la copiii atipici, de multe ori se evidențiază probleme de motricitate grosieră și fină pe diferite niveluri. Astfel, figurine clare, care concordă cu realitatea și respectă proporțiile (aspect esențial în activitatea cu copii atipici) realizate din carton buretos pe spatele cărora am lipit banda „scai” pe care copilul le atașează în tablou pentru a compune/realiza imaginea anotimpului. Tabloul de dimensiuni generoase, a fost realizat din minetă (vatelină siliconată) pe care se poate picta un fond sau indicii și a avut o ramă dintr-un material ușor. Figurinele mai sus menționate se pot prinde destul de ușor și se pot și desprinde pentru ca tabloul să fie refăcut și de alți copii.

Toate acestea, la nivel curricular sunt concretizate în PIP- uri (Planuri de Intervenție Personalizate) la care lucrează toate cadrele didactice care intră în contact cu copilul - echipa multidisciplinară. Fiecare corectează, explică, ajută, îndrumă, apreciază până când obiectivele noastre sunt îndeplinite, iar competențele copiilor sunt formate, consolidate, automatizate, iar satisfacția reușitei nu poate fi cuprinsă în cuvinte.

Adaptarea în permanență a materialelor de lucru, pentru a asigura reușita acțiunilor pe care copilul trebuie să le îndeplinească a devenit pentru noi cei care lucrăm cu copii cu Cerințe Educaționale Speciale, parte integrantă a activității didactice zilnice.

Permanentă este numai adaptarea!

INOVAȚIE ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚĂ

prof. Uleanu Mihaela-Iuliana
prof. Sămărescu Oana-Irina
Școala Gimnazială „Virgil Calotescu” Bascov

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

Pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ din grădiniță, trebuie perfecționate metodele tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee educative. Stilul didactic ce trebuie adoptat este în funcție de personalitatea copiilor. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară. Două dintre metodele experimentate de profesori sunt: metoda covorului povestitor și metoda șorțului povestitor.

Utilizând metode inovative, educatoarele își propun o implicare activă și creativă a copiilor pentru stimularea gândirii productive, a gândirii divergente și laterale, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor.

Povestirea este o metodă de învățământ ce poate fi folosită cu foarte mare succes în învățământul preșcolar, care constă în expunerea orală, vie, plastică, sub formă de narațiune sau descriere prin intermediul căreia sunt înfățișate fapte, evenimente, întâmplări îndepărtate în fenomene ale naturii, spațiu și timp, etc. pe care copiii nu le pot înțelege altfel.

Activitatea de povestire este una dintre activitățile de educare a limbajului cele mai plăcute copiilor, deoarece satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate, stimulează imaginația și oferă cadrul adecvat de exersare a capacității de comunicare.

Covorul povestitor, covorul cu povești, povestea din covor, sacul cu povești sau trăistuța cu

povești, cum mai denumim această manieră de a povesti, este un suport la carte ca și mini-teatrul, păpușile de deget sau păpușile, care îi induce copilului plăcerea de a citi, conștientizându-l că acea poveste pe care el o ascultă, se găsește între coperțile acelei cărți care se află alături de covor. De obicei cartea, covorul și personajele din poveste se găsesc într-un sac, care de această dată este adus de doamna educatoare și nu de Moș Craciun, și este plin cu povești și nu de cadouri.

Începutul tradițional al poveștii cu "A fost odată ca niciodată ..." se transformă în "Și când covorul s-a desfăcut, / Povestea a și început!" sau "Covorul se derulează / Și povestea demarează", iar finalul "Și am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa" devine "Și când povestea s-a terminat, / Covorul l-am și rulat".

Șorțul povestitor este o metodă inovativă de predare folosită în grădinițe, prin care copiii sunt implicați activ și creativ în povesti. Șorțul este confecționat din material textil, iar toate elementele și personajele sunt din fetru, personalizate pentru fiecare poveste în parte, cu detalii specifice acțiunii din acea poveste; elementele fixe sunt cusute, iar personajele sunt marionete de degete. În societatea actuală, are loc un proces dinamic care obligă toate categoriile sociale să țină pasul cu evoluția societății și implicit a educației. Și în învățământ au loc transformări rapide. Educatoarea apelează la o serie întreagă de instrumente pentru a ușura și accelera asimilarea și aplicabilitatea informațiilor.

Bibliografie:

- Crenguța Oprea, *Strategii didactice interactive*, Editura didactică și pedagogică, București, 2007;
- Breben S., Gognea E., *Metode interactive de grup*, Editura, Arves, 2007.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIALE LA PREȘCOLARI PRIN METODE INTERACTIVE DE GRUP

*prof. inv. preșcolar Spirea Loredana Petruța
G.P.P. Pui De Lei Pitești*

A bilitățile sociale reprezintă manifestarea unor comportamente adecvate și acceptate din punct de vedere social, care au consecințe pozitive asupra persoanelor implicate și permit atingerea unor scopuri. (Ștefan, Kallay, 2007). Când copilul merge la școală are nevoie, mai mult decât decât de cunoștințe, de câteva abilități pentru a avea performanțe în acord cu potențialul precum: abilitatea de auto-control comportamental, abilitățile de cooperare, negociere și rezolvare de probleme și gestionarea emoțiilor, competența de a iniția și menține relații și capacitatea de integrare într-un grup. Pentru a învăța aceste abilități copilul trebuie sprijinit, ele se învață cu ajutorul adulților din viața lui, părinții și profesorii. Specialiștii spun că există șapte elemente cheie care stau la baza succesului pe care copiii îl vor avea în școală: încrederea, curiozitatea, intenția, controlul de sine, raportarea, comunicarea, cooperarea. (Daniel Goleman, 2001).

Metodele interactive de grup contribuie la dobândirea acestor calități iar dacă un copil vine sau nu vine în prima zi de școală cu ele depinde în mare măsură și de educatorii care au o mare responsabilitate în formarea unitară a personalității lui. Primele sarcini de învățare în grup trebuie înțelese ca activități de dificultăți reduse al căror avantaj e că sunt realizate prin participarea celor mai mulți membri ai echipei, adică să învețe să fie și să lucreze împreună. Noțiunea de echipă e delicată în preșcolaritate deoarece presupune ca interesul grupului să primeze asupra celui individual, ceea ce nu poate fi obținut la această vârstă. Grădinița poate cel mult facilita producerea unor procese pregătitoare cu mare semnificație socială. (Păiși-Lăzărescu, Ezechil, 2011). Evident că pentru a transforma grupul, ca întreg, într-un mijloc de schimbare este necesară utilizarea „metodelor de grup” care vizează asimilarea educatorului în grup, astfel încât acesta să nu fie perceput de elevi ca străin sau exterior grupului, ci ca participant activ, interesat de problemele și destinul grupului.

Dezvoltarea abilităților sociale are implicații majore în asigurarea performanței școlare, asigurând sănătatea emoțională a persoanei și favorizând o bună integrare ulterioară a individului în societate. Competențele sociale de bază, precum inițierea și menținerea unei relații și integrarea într-un grup (Botiș, 2007), sunt dezvoltate în cadrul jocului, ca formă de organizare, metodă și procedeu în activitatea instructiv educativă din grădiniță. Utilizarea metodelor interactive de grup ca un joc cu reguli, joc de învățare, de cooperare, distractiv aduce beneficii reale pentru preșcolari, aceștia parcurgând sub formă de joc, conținuturile propuse. În cadrul lor predomină învățarea prin cooperare, valorificând potențialul fiecăruia, formând copiilor capacitatea de a relaționa și de a fi un membru activ în cadrul grupului. Valorile metodelor interactive de grup sunt: cooperarea, creativitatea, susținerea, respectul, non-discriminarea, responsabilitatea și autoresponsabilizarea. Interacțiunea din cadrul metodelor interactive dezvoltă capacitatea de a lucra împreună, componentă importantă pentru viață și pentru activitatea profesională viitoare, dovedit fiind faptul că subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând mai temeinic decât în cazul lucrului individual. Silvia Breben, (2008), vorbind despre eficiența grupurilor în cadrul metodelor interactive, subliniază importanța cunoașterii strategiilor de funcționare a grupului/ grupurilor ca fiind necesară pentru a desfășura activități eficiente în beneficiul fiecărui copil. Implicarea activă a copiilor în grup este determinată de responsabilitatea pe care o are ca parte a grupului. Dacă într-un grup un copil este marginalizat, nu primește nici un rol, activitatea de grup nu este eficientă.

Pentru succesul interacțiunii în grup, este necesară dezvoltarea unor abilități, precum: capacitatea de a ajunge la un consens, de a trimite și a primi feed-back-uri, capacitatea de a asculta activ, de a fi receptiv și tolerant la părerile celorlalți, de a susține și de a accepta diferențele de opinie, de a reflecta asupra celor discutate, de a se concentra asupra priorităților precum și capacitatea de a oferi și de a primi ajutor din partea colegilor și de a nu prelua controlul grupului. Un aspect important în inițierea și menținerea unei interacțiuni cu covârșnicia este acela că prin utilizarea metodelor interactive de grup se reduce la minim fenomenul blocajului emoțional, grupul oferind un sentiment de încredere, de siguranță, ce duce la dispariția fricii de eșec și curajul de a-și asuma riscul. Copiii timizi reacționează foarte bine la lucrul în grupuri mici, sunt stimulați să vorbească, să-și exprime ideile.

Grupul le stimulează și dezvoltă curajul, încrederea în sine și în partenerul/partenerii de grup, stăpânirea de sine, declanșează buna dispoziție. Având o sarcină în grup este pus în situația de a fi frecvent în fața grupului și de a susține un punct de vedere. Constatând că stăpânește treptat situația, își va învinge timiditatea și va deveni un element activ, înclinat să lucreze colectiv cu un plus de încredere în sine. Metodele de predare-învățare (Metoda predării/învățării reciproce, Mozaicul, tehnica Lotus, Comunicarea rotativă, Învățarea în cerc, Schimbă perechea, Puzzle, Bula dublă, Cubul, Acvariul, Mica publicitate, Partenerul de sprijin, Piramida etc) dezvoltă interrelaționarea în grup în cadrul învățării și obișnuiește copiii cu munca în grup. Astfel vor manifesta încredere și respect în comunicarea cu adulții și copiii, sporește interesul pentru tema pusă în discuție. Copiii împărtășesc și celorlalți ceea ce descoperă/știu despre o anumită temă, completează sprijiniți de educatoare, ajutând nu doar la schimbul de idei între grupuri de prieteni ci cu întreaga grupă de preșcolari incluzând astfel copiii ce în alte situații ar putea fi marginalizați. E necesar să creem condiții necesare pentru promovarea învățării interactive, să acordăm timp suficient pentru ca preșcolarii să-și exprime ideile și pentru a primi feedback constructiv. Copiii sunt încurajați să-și exprime ideile și părerile proprii, fără teama de a fi ridiculizați, să-și dezvolte încrederea în forțele proprii și să înțeleagă valoarea propriilor idei și opinii. Sub forma unor jocuri, metodele de fixare, consolidare și evaluare (Piramida, Diamantul, Ciorchinele, Ghicitorile, Benzi desenate, Posterul, Trierea aserțiunilor, Tehnica blazonului, Diagrama Venn, Jurnalul grafic, Turul galeriei, Harta conceptuală etc) ajută la fixarea cunoștințelor și oferă copiilor posibilitatea de a demonstra ce și cât au asimilat, departe de contextul evaluării clasice ce poate inhiba copiii. Organizate în grupuri mici, aceste metode pot îmbrăca forma unor competiții între grupuri, stimulând comunicarea și expunerea a cât mai multe informații despre tema respectivă, în vederea câștigării atenției celorlalți. Se stimulează și autoevaluarea și evaluarea răspunsului celorlalți, prin completarea cu informații noi.

Unii copii au dificultăți de comunicare, de ascultare activă și întrerup conversația celorlalți. Prin metode precum Creioanele la mijloc, R. A. I., Explozia stelară, Cubul etc, prezentate ca jocuri cu reguli, preșcolarii sunt obligați să-și aștepte rândul pentru a vorbi, să stabilească contact vizual atunci când vorbesc, să-i asculte pe ceilalți, manifestând abilități de ascultare activă așteptând ca celălalt să termine solicitarea după care oferă răspuns, menținând contactul vizual. Preșcolarii ajung până la performanța de a pune întrebări atunci când i se povestește ceva, de a zâmbi, a da din cap în semn de aprobare sau dezaprobare. Spre exemplu, strategia mozaicului este focalizată pe dezvoltarea capacităților de ascultare, vorbire, cooperare, reflectare, gândire creativă și rezolvare de probleme.

Astfel, copiii trebuie să asculte activ comunicările colegilor, să fie capabili să expună ceea ce au învățat, să coopereze în realizarea sarcinilor, să găsească cea mai potrivită cale pentru a-i învăța și pe ceilalți ceea ce au studiat. Metoda R. A. I. are și ea la bază stimularea și dezvoltarea capacității copiilor de a comunica prin întrebări și răspunsuri ceea ce au învățat. Metodele interactive de grup oferă copiilor ocazia de a împărți obiectele și a-și împărtăși experiențe. Metodele de fixare, consolidare și evaluare precum Blazonul, Posterul, Jurnalul grafic, Benzi desenate, Ciorchinele, pun copiii în situația de a împărți materialele comune primite pentru realizarea sarcinii, formulând în mod adecvat o cerere, utilizând formule de adresare politicoasă. În plus, învață să manifeste, cu sau fără ajutor din partea adultului, modalități adecvate de răspuns dacă nu primesc imediat obiectul. Aceste metode urmăresc activitatea preșcolarului în cadrul grupei, modul în care interacționează cu colegii, dacă împarte materialele cu alți colegi și cât este dispus să se joace cu alți copii. De asemenea, lucrând în echipă, li se oferă posibilitatea de a-și împărtăși părerile, ideile, experiența, strategiile personale de lucru,

informațiile, capătând încredere în ei și devenind responsabili pentru ideile și acțiunile lor. Ascultând părerile celorlalți învață să privească critic mediul social în care trăiesc, să se descurce în situații reale de viață, își exersează capacitatea de autoevaluare, de a evalua alternative și a lua decizii, de a testa ipoteze. Se obișnuiesc să negocieze soluțiile, ideile, să rezolve o sarcină alături și împreună cu alți copii, comportându-se cu toleranță, afectivitate, sensibilitate și corectitudine cu cei din jur. Pentru inițierea și menținerea unei relații, importante sunt și oferirea și primirea de complimente.

Metodele ce pot fi folosite pentru interevaluarea produselor unei activități de grup precum Turul galeriei, Cercul complimentelor, Pânza de păianjen, pun copiii în situația de a formula și de a răspunde la complimentele primite. Copiii identifică lucrurile care le plac la persoana lor, la ceilalți copii sau la produsele activității acestora, își manifestă afecțiunea prin gesturi, descoperă activitățile, interesele comune, asemănările și deosebirile dintre ei. De asemenea, fiind împărțiți pe grupe de către educatoare nu vor fi în grup doar copiii prieteni facilitând astfel integrarea copiilor marginalizați și crescând coeziunea grupei. Eficiența grupurilor eterogene este cunoscută, studiile demonstrând că într-un grup omogen cu copii dotați, de același nivel cognitiv, psihic și social apare indisciplina, fiecare fiind dornic să-și prezinte cunoștințele, să rezolve sarcina, încalcând deseori regulile și manifestând nerăbdare.

Aprecierile pozitive, lauda, încurajarea, specifice metodelor interactive de stimulare a creativității, înlătură tendința de a critica sau necăji, stimulează formarea unor atitudini și capacități precum toleranța față de ceilalți, spiritul critic, curajul de a comunica ideile proprii. Utilizate pentru a-i ajuta pe copii să emită cât mai repede cât mai multe idei, fără ca, inițial, să se considere valoarea acestora, copiii învață să respecte ideile fiecărui membru al grupului, creând un climat pozitiv de lucru, și se dezvoltă abilitățile necesare muncii în grup.

Munca în grup presupune apariția conflictelor între membri, mai ales la această vârstă. Prin utilizarea metodelor interactive se stimulează rezolvarea eficientă a conflictelor, procesele negociative, dialogul. Preșcolarii sunt puși în situația de a utiliza strategii de rezolvare a conflictelor precum ignorarea, distragerea atenției, negocierea, compromisul cu ajutor minim din partea adultului. Copiii trebuie să negocieze pentru obținerea unui rol sau obiect, să renunțe în favoarea altui copil pentru a evita o ceartă și a realiza scopul comun al grupului, să accepte roluri, păreri și situații altfel decât ar fi vrut, crescând toleranța la frustrare, totul pentru binele grupului. În evaluare, indiferent de prestația individuală în grup, toți vor fi apreciați la nivelul rezultatelor comune. Copiii sesizează diferența dintre grupuri, conștientizează dacă au pierdut timp cu rezolvarea unor conflicte și uneori își reproșează, aduc argumente, suferă, chiar dacă grupurile nu sunt în competiție, observându-se la această vârstă dorința de perfecțiune, de succes, de câștig. Învață să-și exprime nevoile și dorințele fără a folosi un ton poruncitor, negociind în cadrul grupurilor mici mult mai bine decât ar fi făcut-o cu întreaga grupă. Prezentate sub forma unor jocuri cu reguli, membrii grupului devin conștienți de necesitatea autoimplicării active în activitățile de grup, de necesitatea cooperării în interiorul grupului precum și de necesitatea respectării regulilor aferente unei situații sociale în vederea atingerii finalităților propuse. Regulile trebuie să asigure susținerea reciprocă în cadrul grupului, respectul față de fiecare persoană, față de întregul grup considerat ca grup social și față de sine. Se exclude inechitatea socială, culturală, economică și de gen asigurând șanse egale de implicare și activitate în grup, tuturor, indiferent de gen, etnie, religie. Metodele interactive de grup educă răbdarea în respectarea regulilor impuse de joc sau de rezolvarea sarcinilor dar și așteptarea rândului într-o activitate. Vizează nivelul de răbdare al preșcolarului, dacă își poate stăpâni ideile și dorința de a vorbi, dorința de a fi mereu primul. De exemplu, tehnica de învățare prin colaborare Creioanele la mijloc dă posibilitatea de a vorbi liber tuturor copiilor, îi încurajează să vorbească deschis, le dezvoltă gândirea critică. Însă o dată ce un copil și-a expus punctul de vedere, nu mai are dreptul să vorbească până când toate creioanele se află jos, semn că fiecare a avut prilejul să spună ceva. Tehnica demonstrează copiilor că toți membrii sunt egali și nimeni nu are voie să domine, disciplinându-i. Le formează și consolidează deprinderea de ascultare activă și le dezvoltă capacitatea de a-și aștepta rândul să-și spună ideile. Dezvoltă totodată și competențele de relaționare și de comunicare, participarea activă, implicând toți copiii în realizarea sarcinilor propuse. Este demonstrat faptul că în cadrul metodelor interactive de grup predomină învățarea prin cooperare, membrii grupului cooperând cu alți copii în scopul atingerii finalităților comune, de a accepta ideile, sugestiile

altor copii în cadrul jocului, de a corela acțiunile și interesele personale cu ale altor copii din grup, acceptând propuneri diferite. Au ocazia de a participa la activități de grup manifestând stabilitate și perseverență în joc.

Avantajele metodelor Philips 6/6, Braistorming-ul sau Tehnica 6/3/5 de a obține într-un timp scurt numeroase idei prin stimularea imaginației tuturor participanților, permit întărirea coeziunii grupului și angajează copiii în (auto)evaluare. Cooperarea din interiorul echipei se îmbină cu competiția dintre grupuri. Împărțiți în mai multe grupe, sunt puși în situația de a demonstra compasiune față de alți copii din grupă, înțelegând că nu întotdeauna poți să ieși învingător. Sunt puși în situația de a se apropia și sprijini pe cei care au o neplăcere, de a se bucura de succesele colegilor și a-i felicita. Prin utilizarea metodelor de cercetare în grup (Reportajul, Investigația de grup, Tema/ Proiectul de cercetare în grup, Portofoliul de grup etc.) se stimulează atitudinea pozitivă față de munca în echipă sau grup descurajând negativismul și egoismul, se încurajează învățarea reciprocă, cooperarea, spiritul de echipă, competiția constructivă. Cooperarea cu alți copii se realizează prin împărțirea materialelor, disponibilitatea de a face ceea ce ți se cere, coordonarea acțiunilor pentru atingerea scopurilor, acceptarea ideilor membrilor grupului, negocierea și compromisul în cadrul grupului. În cadrul utilizării metodelor interactive de grup copilul poate fi investit cu atribuții în grup, aceasta însemnând recunoașterea unor calități, a unei valori, dar și obligația de a-și onora statutul atribuit sau dobândit.

În cadrul unor metode copiii devin "parteneri de sprijin" atât ai colegilor dar și ai educatoarei, înlesnind activitatea de recuperare, dezvoltând încrederea în forțele proprii, cooperarea și lucrul în pereche și determinând "cunoașterea de sine" și a colegilor. Beneficiile unor metode precum Comunicarea rotativă, Schimbă perechea, Benzi desenate, metoda Bulgărelui de Zăpadă sunt că stimulează comunicarea, având uneori posibilitatea de a lucra cu fiecare dintre membrii colectivului. Stimulează cooperarea, ajutorul reciproc, înțelegerea și toleranța față de opinia celuilalt, copiii au posibilitatea să se bucure de finalitatea activității lor. Aceste metode pun copiii, ca membri ai aceluiași grup cu scop comun, în situația de a oferi și a cere ajutorul de la membrii grupului, dezvoltându-le aceste abilități. Copiii care socializează ușor sau se integrează foarte repede într-un grup îi ajută de regulă pe noii veniți și le explică regulile grupei, sau ale jocului la care urmează să participe. În concluzie, utilizând metodele interactive de grup, copiii își dezvoltă capacitatea de a interacționa pozitiv și cu încredere cu copiii de vârstă apropiată și cu adulții cunoscuți, inițiind și menținând relații cu aceștia. Stimulându-le curiozitatea, copiii își formează deprinderea de a găsi singuri informații, de a aplica cunoștințele în diferite situații de viață, de a conștientiza stilurile de învățare pe care le preferă.

Metodele interactive de grup încurajează autonomia copilului și promovarea învățământului prin cooperare. Favorizează dezvoltarea la preșcolari a abilității de a recunoaște și respecta asemănările și deosebirile dintre oameni, a capacității de a respecta regulile și de a înțelege efectele acestora, a capacității de a-și asuma responsabilități, de a negocia și participa la luarea deciziilor și de a coopera cu ceilalți favorizând integrarea preșcolarilor în grup și societate.

Bibliografie:

1. Bocoș, M., *Instruirea interactivă*, Editura Polirom, Iași 2013;
 2. Botiș, A., Mihalca, L., *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până în 7 ani, - Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar*, 2007;
 3. Breben S., Gongea E., Ruiu G., Fulga M., *Metode interactive de grup*, Editura Arves, București, 2002;
 4. Breben Silvia, *Valoarea formativă și beneficiile metodelor interactive de grup, în Învățământul preșcolar în mileniul III*, MECT, Editura Reprograph, Craiova, 2008;
 5. Dulamă, M. E., *Metodologii didactice activizante, teorie și practică*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2008;
 6. Ezechil, L.; Păiși-Lăzărescu M., *Laborator preșcolar*, Ed. V&Integral, București, 2011; Goleman, D., *Inteligența emoțională*, Editura Curtea veche, București, 2001;
 7. Kallay, E., Ștefan, C., *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari- Ghid practic pentru educatori*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2007;
- *** PRET, Gata pentru școală, București 2008;
- ***M. E. C. T., Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6/7ani, București, 2009.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODA CUBULUI ȘI APLICAREA ACESTEIA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. învă. preșcolar Neculae Elena-Larisa
prof. învă. preșcolar Stanciu Alina Andreea
Școala Gimnazială „Virgil Calotescu” Bascov*

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârste timpurii. Sunt instrumente didactice care favorizează schimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe asigurând optimizarea demersului educațional.

Metodele de învățare constituie instrumente de prim rang în mâna educatorului. Metoda este calea eficientă de organizare și conducere a învățării, un mod comun de a proceda care reunește într-un tot familiar eforturile cadrului didactic și ale copiilor. Atunci când se folosesc metodele de învățare activă, toți copiii asimilează la un nivel mai profund, rețin ideile mai mult timp, sunt motivați și le place grădinița, dar pot și corela ceea ce au învățat în grădiniță cu viața reală.

În procesul predării interactive rolul educatoarei se schimbă: ea formulează probleme, ascultă părerile copiilor, sugerează rezolvări, lucrează împreună cu copiii, corectează greșelile acestora, dar niciodată nu impune autoritar un punct de vedere.

Învățarea activă dezvoltă gândirea critică, creativă și responsabilitatea.

O metodă interactivă pe care noi o folosim des în activitatea noastră didactică este Metoda Cubului. Aceasta urmărește un algoritm cu șase cerințe: descrierea, comparația, asocierea, analizarea, aplicarea și argumentarea, atunci când dorim să explorăm un subiect nou sau unul deja cunoscut, cu scopul de a-l îmbogăți cu noi cunoștințe.

Metoda Cubului este încadrată în categoria celor mai utilizate metode pentru dezvoltarea gândirii critice și are ca scop explorarea unui subiect de discuție din mai multe puncte de vedere.

Sarcinile lansate copiilor sunt notate pe fețele unui cub confecționat din carton. Aceste sarcini sunt: descrie (Ce formă are? Ce mărime?); compară (Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc?...); asociază (La ce te face să te gândești?); analizează (Din ce este alcătuit); aplică (Ce se poate face cu?...); argumentează (Se solicită argumentarea pro sau contra etc.).

La grădiniță, cubul poate avea pe fețele sale imagini, care să stimuleze copiii să vorbească, să descrie, să compare ceea ce știu cu ceea ce văd în imaginea respectivă. Deși este o metodă care se folosește cu precădere în lucrul pe echipe, metoda se poate aplica și cu întreaga grupă, educatoarea lansând tuturor copiilor fiecare sarcină în parte, pentru a fi dezbătută sau rezolvată.

În grupa noastră am folosit cu succes metoda cubului în activitățile de lectură după imagini și ori de câte ori a fost necesară observarea unui animal, obiect, plantă, fruct, legumă, fenomen etc. din mai multe perspective, sau ca mijloc de fixare a unor informații deja prezentate.

Printre avantajele utilizării acestei metode se numără: dezvoltarea capacităților de analiză, sinteză, aplicare, transfer, argumentare ale copiilor, o mai bună înțelegere a problemei abordate, având în vedere cele șase perspective, motivarea copiilor pentru participarea la activitate, dezvoltarea capacităților de comunicare ș.a.

În continuare vom prezenta o activitate de observare, în care am introdus Metoda Cubului. Pentru tema săptămânală „Carnavalul Fructelor- Mărul”, am procedat astfel:

1. Am anunțat tema zilei - „Vom observa un fruct de toamnă delicios”. Am împărțit tuturor copiilor mere;

2. Am împărțit grupa de copii în 6 subgrupe, atribuind fiecărei grupe o denumire a unui fruct (Echipa Nucilor, Echipa Perelor, Echipa Gutuilor etc);

3. Am realizat un cub pe ale cărui fețe am scris cifrele de la 1 la 6, precizând că fiecare număr reprezintă o cerință adresată unui anumit grup:

- Numărul 1 înseamnă „Describe!”, unde copii au avut sarcina de a spune culoarea, mărimea, forma fructului observat;

- Numărul 2 - „Compară!”, copii au avut sarcina de a evidenția

Bibliografie:

1. Cerghit Ioan, Neacșu Ion, „Prelegeri pedagogice”, Editura Polirom, Iași, 2001;
2. Păiși-Lăzărescu Mihaela, Ezechil Liliana, „Laborator Preșcolar” - ghid metodologic, Editura V&I Integral, București, 2015.

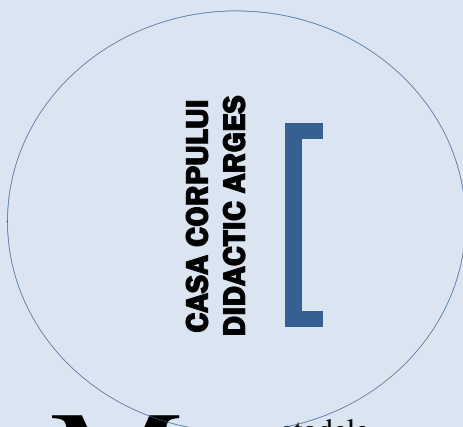
asemănările și deosebirile față un alt fruct (la alegere);

- Numărul 3 - „Asociază!”: „Cu ce se aseamănă mărul?”;
- Numărul 4 - „Analizează!”: „Care sunt părțile componente ale mărului?”;

- Numărul 5 - „Aplică!”: „Cum trebuie consumate merele?”;
- Numărul 6 - „Argumentează!” „De ce este important să consumăm multe fructe?”

4. După ce am constatat că toți copiii au înțeles sarcinile impuse, am continuat cu rezolvarea acestora. Am încurajat toți preșcolarii dintr-o grupă să își exprime propriile idei, pentru ca toți să participe activ și pentru a completa fișa comună. Lucrarea în forma finală am desfășurat-o pe o tablă. La finalul exercițiului, am comentat cu toții și am completat întreaga structură cu informațiile și explicațiile de care a mai fost nevoie.

Există o mulțime de modalități și activități în care metoda cubului poate fi folosită, alături de toate celelalte metode moderne, acestea oferind copiilor prilejul de a coopera, de a găsi soluții diverse pentru o problemă, de a gândi critic, de a învăța și altfel. Depinde doar de imaginație!

METODE MODERNE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

*Prof. Oprea Rodica
Prof. Șfichi Diana*

Metodele moderne de predare sunt modalități de stimulare a învățării bazată pe experiențe, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Aceste metode promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare. Prin folosirea acestor metode, preșcolarii depun un

efort intelectual, de exersare a proceselor psihice.

De asemenea, aceste metode activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate.

Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care direcționează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția stabilită, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, îi implică afectiv în ceea ce fac.

Acest lucru este posibil datorită punerii accentului pe procesele de cunoaștere și nu pe produsele cunoașterii; metodele ajută copiii să caute, să descopere, să gasească singuri soluții ale problemelor apărute, valorificând tendința naturală a gândirii de a avansa prin organizarea și reorganizarea progresivă a cunoștințelor.

Învățarea prin descoperire, explorarea, exercițiul, jocul, problematizarea, sunt o parte din metodele activ – participative

utilizate în grădinițe, în scopul stimulării curiozității copiilor, a setei de cunoaștere.

Sfera de cunoaștere se mărește prin atragerea preșcolarii în *explorarea* mediului ambiant în

scopul *descoperirii* răspunsurilor pe care și le pun în legătura cu evoluția speciilor, cu circuitul în natură, succesiunea anotimpurilor.

În cadrul activității matematice, putem folosi *problematizarea*, ca metoda activă ce presupune implicare și efort mental din partea copiilor. În momentul găsirii soluțiilor la problemele propuse, ei vor fi capabili să rezolve și alte probleme asemănătoare.

Bibliografie

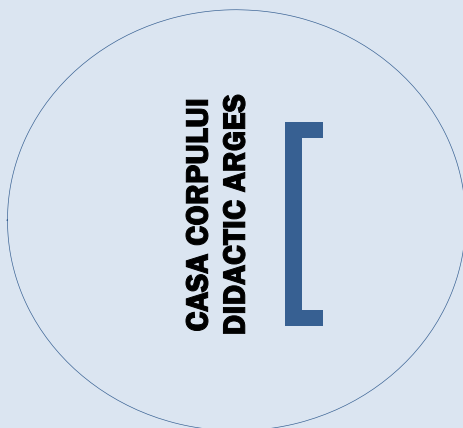
1. Crenguța-Lăcrămioara Oprea, *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universitatea București, 2003
2. Cerghit, I, *Metode de învățământ*, 1976, E.D.P., București
3. Tomșa, Gh., (coordonator), *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, 2005, București
4. Schiopu, Ursula, Verza, E., *Psihologia vârstelor*, 1991, E.D.P., București

Jocul, activitatea predominantă a copilului preșcolar, poate fi o metodă activ-participativă foarte eficientă în cadrul activităților din grădiniță. Pentru a exersa unele deprinderi dobândite (de numărare, socotit, de selectat obiectele după formă, mărime, culoare; de exprimare corectă, de formulare de propoziții, de comparare a unor cunoștințe, etc.) se poate utiliza jocul, ca metodă ce atrage preșcolarii, convingându-i să participe la activități din proprie inițiativă.

Munca în echipă, colaborarea în realizarea activităților artistico-plastice sau practic-aplicative sunt foarte importante în formarea de comportamente la preșcolari, în dezvoltarea creativității, a simțului practic, estetic, în stimularea motivației și a dorinței de a finaliza o lucrare.

Jocurile și activitățile alese, în special jocul de rol, dau posibilitatea de manifestare și exprimare liberă copiilor, contribuind în mare măsură la formarea de comportamente, la sprijinirea acestora în propria dezvoltare.

În concluzie, activitățile din grădiniță, prin metodele activ – participative utilizate, contribuie la dezvoltarea sferei de cunoaștere, a capacităților de exprimare ale copilului, a semanticii și nuanțării limbajului prin folosirea unor cuvinte, expresii, legate de aspectul, forma, culoarea obiectelor cunoscute de copil dar și la dezvoltarea de comportamente adecvate vârstei și formarea personalității (prin stimularea motivației intrinsece, a voinței, a dorinței de a obține rezultate satisfăcătoare prin efort propriu).

ROLUL ȘI IMPORTANȚA METODELOR INTERACTIVE

*prof. înv. preșcolar Ștefan Diana Elena
G.P.P. „Tic-Pitic” Mioveni*
*prof. înv. preșcolar Măndescu Mihaela
G.P.P. „Tic-Pitic” Mioveni*

„Calitatea pedagogică a metodei didactice presupune transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaștere propusă de profesor într-o cale de învățare realizată efectiv de preșcolar, elev, student, în cadrul instruirii formale și nonformale, cu deschideri spre educația permanentă.” - Sorin Cristea

- M**etodele tradiționale se caracterizează prin:
- Centrare pe profesor (sursa de informații)
 - Comunicarea unidirecțională
 - Transmitere de cunoștințe
 - Evaluare = reproducere
 - Pasivitatea copiilor

- Autoritatea cadrului didactic.

În cazul predării tradiționale, profesorii obligă elevii să gândească ca ei, să adopte modul lor de a gândi. Profesorii decurg prea des la explicații și demonstrații de genul „hai-să-ți-arăt-acum-și-hai-să-vedem-ce-se-întâmplă-dacă”. Prezentarea/ demonstrația poate fi foarte bună și să impresioneze pe moment elevul, dar dacă nu are o memorie excepțională elevul reține puține informații. Elevii trebuie să-și organizeze ceea ce au auzit sau au văzut. În cazul în care elevilor nu li se oferă ocazia discuției, a investigației și a acțiunii, învățarea nu are loc. Învățarea presupune înțelegerea, iar asta înseamnă mai mult decât cunoașterea faptelor.

Învățarea este o activitate prin care se obțin achiziții, progrese în adaptare, care vizează cunoștințe, operații ale gândirii și trăsături de personalitate, achiziții ce apar la nivelul individului ca „bunuri” personale, obținându-se predominant pe bază de exercițiu.

Învățarea eficientă presupune preluarea de către elevi a controlului asupra propriei învățări; elevul este stăpânul propriei transformări și formări.

Este adevărat că acela care învață trebuie să-și construiască cunoașterea prin intermediul propriei înțelegeri și că nimeni nu poate face acest lucru în locul său. Construcție personală este favorizată de interacțiunea cu cei care la rândul lor învață. Dacă elevii își construiesc cunoașterea proprie, ei nu o fac singuri. Adevărata învățare este aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi. Nu e doar simplă activă, individual-activă, ci interactivă. Reciprocitatea este un stimulent al învățării, și este bine să se lucreze în echipă/ grup.

Metodele interactive se caracterizează prin:

- Centrare pe elevi și pe activitate
- Comunicare multidirecțională
- Accent pe dezvoltarea gândirii, formare de aptitudini, deprinderi
- Evaluare formativă
- Încurajează participarea elevilor, inițiativa, creativitatea
- Îmbunătățirea relației cadru didactic / elev.

În cazul învățării interactive, elevii:

- învață cum să învețe
- să se exprime liber
- să experimenteze
- să se ajute unii pe alții să învețe
- să-și împărtășească ideile

Elevii trebuie să fie capabili: să asigure conducerea grupului, să coordoneze comunicarea, să poată lua decizii, să asigure un climat de încredere, să medieze conflicte, să fie motivați, să poată lucra conform cerințelor profesorului.

„Metodele interactive urmăresc optimizarea comunicării, observând tendințele inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului.” -Ion-Ovidiu Pânișoară

Avantajele învățării interactive sunt:

- stimularea efortului și a productivității individului,
- formarea capacității de a sintetiza și de a folosi cunoștințele dobândite;
- dezvoltarea capacității elevilor de a lucra în echipă;
- dezvoltarea inteligențelor multiple;
- stimularea dezvoltării capacității cognitive complexe;
- împărțirea sarcinilor de lucru în părți egale în cadrul muncii în grup / echipă;
- reducerea timpului de soluționare a problemelor;
- reducerea la minim a fenomenului de blocaj emoțional;

Interacțiunea colectivă are ca efect și “educarea stăpânirii de sine și a unui comportament tolerant față de opiniile celorlalți, înfrângerea subiectivismului și acceptarea gândirii colective”. -Crenguța Oprea

„Pedagogia modernă nu caută să impună nici un fel de rețetar rigid, dimpotrivă, consideră că fixitatea metodelor, conservatorismul educatorilor, rutina excesivă, indiferența etc. aduc mari prejudicii efortului actual

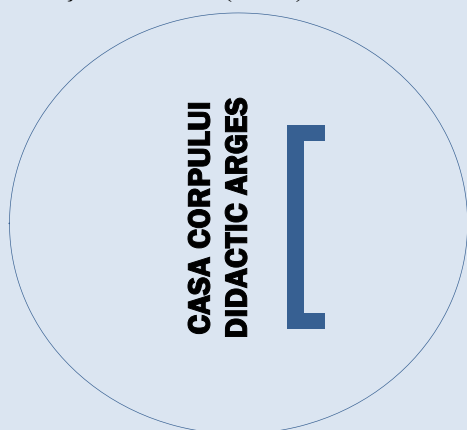
de ridicare a învățământului pe noi trepte; ea nu se opune în nici un fel inițiativei și originalității individuale sau colective de regândire și reconsiderare în spirit creator a oricăror aspecte care privesc perfecționarea și modernizarea metodologiei învățământului de toate gradele. În fond creația, în materie de metodologie, înseamnă o neconținută căutare, reinnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituțiile școlare.” -Ioan Cerghit

Metoda de predare-învățare reciprocă este o strategie instrucțională de învățare a tehnicilor de studiere a unui text. După ce sunt familiarizați cu metoda, elevii interpretează rolul profesorului, instruindu-și colegii. Are loc o dezvoltare a dialogului elev – elev. Se poate desfășura pe grupuri / echipe sau toată clasa. Metoda învățării reciproce este folosită de oricine care face un studiu de text pe teme sociale, științifice sau un text narativ. Strategiile sunt: rezumarea, punerea de întrebări, clarificarea datelor, precizarea. Etapele de lucru sunt: explicarea scopului și descrierea metodei și a celor patru strategii, împărțirea rolurilor elevilor, organizarea pe grupe, lucru pe text, realizarea învățării reciproce, aprecieri, completări, comentarii.

Eficacitatea metodelor interactive în învățământul românesc și nu numai este dovedită de utilizarea acestora atât la nivelul învățământului primar, gimnazial, cât și la nivelul învățământului liceal. Elevul nu este un simplu actant sau participant al demersului didactic, ci devine propriul formator.

Bibliografie:

- Cristea, Sorin, „Sociologia Educației”, ed. Hardiscom, Pitești, 1998.
- Pânișoară, Ion-Ovidiu, „Comunicarea eficientă-metode de interacțiuni educaționale”, ed. Polirom, Iași, 2003.
- Oprea L., Crenguța, „Metoda activ-participativă de stimulare și dezvoltare a creativității în educația adulților”, în revista „Paideia”, nr. 1-2/2000.
- Cerghit, Ioan, „Metoda de învățământ”, E. D. P., București 1997.
- Zlate, Camelia și Zlate, Mielu, „Cunoașterea și activarea grupurilor sociale”, Ed. Politică, București, 1982.
- Neacșu, Ioan, (1999), Instruire și învățare, Editura Didactică și pedagogică R.A., București

METODELE INTERACTIVE DE GRUP

*prof. înv. preșcolar Tanase Ioana Liliana
G.P.P. Fantezia Costești*

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențiale, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare. Prin folosirea acestor metode, preșcolarii depun un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice, de abordare a altor demersuri interdisciplinare prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv, în care își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții.

METODA “DIAGRAMA VENN” APLICAȚIE - NIVEL I. DOMENIUL ȘTIINȚĂ, CUNOȘTEREA MEDIULUI: JOC DIDACTIC: “DĂ-I HĂINUȚELE FETIȚEI/ BĂIATULUI”

În cadrul învățământului preșcolar, metodele interactive se aplică cu succes la nivelul II, grupa mare, iar pentru nivelul I, grupele mici și mijlocii, utilizează mai frecvent, metodele active participative în activități, precum observarea, povestirea, jocul didactic sau convorbirea. Fiindcă aplicăm această metodă la o grupă mică, am ales o activitate realizată printr-un joc didactic. Metoda Diagramei Venn este eficientă în formarea capacităților copiilor de a compara două evenimente, procese, noțiuni, personalități, scopul acesteia fiind să

evidențiază asemănări, deosebiri și elemente comune, a două concepte, personaje sau evenimente. Copiii pot gândi, comunica și completa diagrama, observând două cercuri (sugestiv numite „căsuța băiatului și a fetei”) în care se află obiecte cu însușiri diferite (în cazul nostru hainele băiatului sau ale fetei). După plasarea lor pe diagramă, copiii enumeră obiectele și le caracterizează la cerința educatoarei. Elementele comune, plasate în spațiul unde cele două cercuri se intersectează („dulapul cu hainele amândurora”), constituie obiectele comune temei jocului.

Etapele parcurse au fost următoarele:

- ◆ Descoperirea materialelor de lucru: „Oare ce avem noi aici?”
- ◆ Anunțarea temei jocului nostru: “Dă-i hăinuțele fetei/ băiatului”
- ◆ Comunicarea sarcinii de lucru: „Azi ne vom juca din nou cu fetea și băiatul nostru, care așteaptă ca voi să-i îmbrăcați!”
- ◆ Comunicarea regulilor de joc: fiecare copil va veni pe rând, când va fi chemat dându-i o hăiniță băiatului sau fetei; fiecare își va aștepta rândul, ascultând și observând în liniște; vom îmbrăca copiii din căsuțe, iar apoi, în căsuța goală vom pune hainele pe care le poartă amândoi;
- ◆ Activitatea frontală proprii-zisă;
- ◆ Realizarea conexiunii inverse și aprecierea copiilor

Metoda ”**Bula dublă**”

DLC-convorbire „Ce știm despre anotimpuri?”

Este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile. În cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc

METODA „Schimbă perechea”

DS ”Fructe de toamnă” observare

Este o altă metodă interactivă pe care am folosit-o în activitățile cu preșcolarii. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în pereche. Metoda „Schimbă perechea,, am folosit-o în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc. Am urmărit ca prin lucru în pereche, copiii să descopere cât mai multe caracteristici ale fructelor care se coc în anotimpul toamna. Am organizat copiii în două cercuri concentrice după ecusoanele pe care le aveau în piept, în interior copiii cu frunze galbene, în exterior copiii cu frunze verzi. La îndemnul educatoarei, copiii au luat din coș un fruct la alegere pe care l-au observat, l-au analizat pentru a spune totul despre el. Perechea a analizat fructul timp de 3-5 minute. La comanda educatoarei „Schimbă perechea” copiii din interior s-au deplasat și au format o nouă pereche. Copiii din cercul exterior au făcut o sinteză a observațiilor anterioare și au continuat analiza cu noua pereche pentru descoperirea caracteristicilor fructului prin câți mai mulți analizatori. Perechile s-au schimbat atunci când s-au epuizat toate ideile copiilor și când fiecare copil a făcut pereche cu toți membrii grupei.

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Goncea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

CASA CORPULUI
DIDACTIC ARGEȘ

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVAȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

prof. înv. preșcolar Toma Cristina Constantina
prof. înv. preșcolar Drăgușin Elena Diana
Grădinița cu Program Prelungit „Tic-Pitic”, Mioveni

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate la preșcolari sunt atât cele "clasice", cât și cele "moderne"; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale preșcolarilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac.

Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Profesorul model pentru a crea

cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului.

Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării. Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. *Explozia stelară* Def. – Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri

Obiective – formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme

Descrierea metodei – copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. - Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. - Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

2. *Tehnica Lotus*

• Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

• Obiective – stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și în grupe, teme din domenii diferite.

ETAPE 1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru;

• 2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;

Bibliografie:

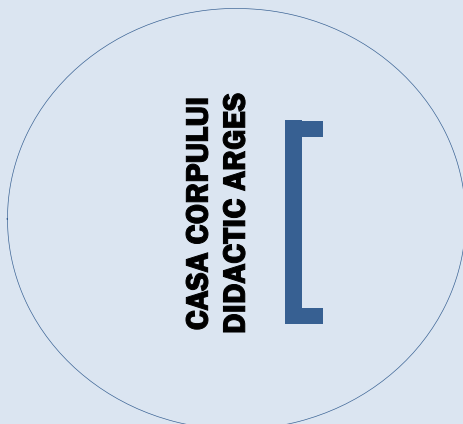
- ✓ Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela *Instrumente didactice*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009.

• 3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principală • 4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere

• 5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă

• 6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. *Bula dublă* Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

STRATEGII EDUCATIVE ADECVATE PREȘCOLARILOR CU SINDROM DOWN

*prof. înv. preșcolar Toma Elena-Claudia
Grădinița Specială „Sfânta Elena” Pitești*

În procesul de normalizare a vieții copiilor cu sindrom Down și în integrarea lor socială, școlară și profesională, intervenția precoce este primul pas care trebuie realizat pentru ca munca de recuperare să aibă un succes deplin. Participarea la programe de intervenție precoce îi dă copilului posibilitatea de a avea un start bun, putând atinge nivelul maxim de dezvoltare atât din punct de vedere intelectual, cât și din punct de vedere al funcționării adaptative.

În munca de intervenție, în cazul preșcolarilor cu sindrom Down, intră o serie de aspecte cum ar fi: consilierea părinților, explicarea adecvată a naturii genetice a acestei tulburări, consilierea în probleme medicale ce pot să apară la acești copii, includerea lor într-un program psihopedagogic de intervenție

complex, precum și alte activități, toate acestea realizându-se prin colaborarea echipei de specialiști din grădiniță. Cadrele didactice sunt capabile să furnizeze o educație de un înalt nivel calitativ, o educație diferențiată, în acord cu nevoile individuale ale fiecăruia.

Acești copii care trăiesc alături de copii cu alte dizabilități și primesc aceeași educație și instrucție, de dovedesc neprețuiți în ceea ce privește ajutorul și alinarea pe care le pot oferi altora. Ei trezesc dragoste, empatie și responsabilitate la copii care prezintă mari dificultăți chiar în dezvoltarea acestor calități. Ei reușesc mai bine decât oricine să depășescă izolarea copilului autist. Simpatia lor veșnic iertătoare și extrem de irațională îi poate oferi copilului cu o

neadaptare gravă, șansa primei experiențe de a fi dorit de cineva.

În activitatea la grupă, copilul cu sindrom Down poate juca rol de feed back pentru cadrul didactic, în sensul că poate să-l ajute pe acesta să-și verifice eficiența unor strategii didactice pentru care a optat.

În primul rând, cadrul didactic trebuie să vorbească rar și clar, nu foarte tare. Trebuie să se folosească multe materiale concrete, sau care se pot manipula pentru a se forma anumite concepte. De multe ori cărțile nu sunt de folos pentru că ele implică înțelegerea limbajului (care este adesea o problemă pentru copiii cu sindrom Down), sau conțin prea multe elemente care distrag atenția. Mai de folos sunt jocurile, jetoanele sau diverse materiale care pot fi ușor de manipulat de către copii.

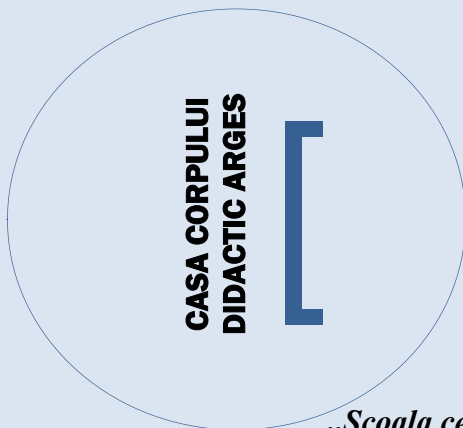
Pentru a obține rezultate în munca cu copilul cu sindrom Down cadrul didactic trebuie să-l motiveze puternic, să-i dea sarcini care sunt potrivite nivelului de dezvoltare și care au fost bine explicate, să-i aprecieze și cele mai mici succese și progrese realizate de copil.

Este foarte importantă colaborarea dintre educatoarele grupei, profesorul psihopedagog și kinetoterapeut în programul de socializare, recuperare și integrare a copiilor cu cerințe educative speciale.

Un rol important în progresul copiilor îl are buna colaborare cu familiile acestora, atât prin participarea lor la consilierile planificate, cât și la asistarea la diferite activități desfășurate la grupă.

Copiii cu sindrom Down sunt, în general, cooperanți și se bucură, reacționând cu interes atunci când pot să facă ceva cu succes și sunt apreciați pentru asta. Este unanim recunoscut faptul că acești copii obolesc mai repede în timpul activităților, că nu prea au răbdare și se plictisesc. Dar atunci când activitatea este mai interesantă și atractivă pentru copil, oboseala și plictiseala se manifestă în mai mică măsură.

În ambianța în care numai o atitudine adecvată o poate crea, acești copii vor câștiga o maturitate uimitoare, vor deveni responsabili și demni de încredere, prieteni de nădejde ai celor care fac parte din comunitatea în care trăiesc.

METODE INTERACTIVE DE GRUP

prof. Tronaru Niculina
G.P.P. "Fantezia" Costești - Argeș

„Școala cea mai bună e aceea în care înveți înainte de toate a învăța” (N.Iorga)

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, pe promovarea metodelor active și interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității.

În activitățile cu preșcolarii, metodele active/interactive sunt aplicate în forme adaptate, simplificate. Opțiunea pentru o metodă sau alta este în strânsă relație cu personalitatea și pregătirea educatoarei, cât și cu predispozițiile și stilurile de învățare ale grupului cu care se lucrează. Aplicarea lor trebuie făcută sub forma unui joc cu reguli care să angajeze și copiii timizi, crescând gradul de coeziune în colectivul de copii.

Gândită însă ca o strategie de învățare bine individualizată, de sine stătătoare, învățarea prin cooperare deschide un nou orizont, anume învățarea prin efortul comun al grupului însuși, care conturează o modalitate de evoluție emoțională, afectivă, complexă, pregătitoare pentru comportamentul dezirabil din mediul social.

Organizarea învățării în grupuri/echipe mici de copii trebuie făcută în mod corect. Educatoarea trebuie să-i determine pe copii să conștientizeze că sarcina unui grup este una comună, iar pentru a putea fi realizată, fiecare copil are o sarcină individuală pentru care își asumă responsabilitatea.

Copilul preșcolar nu mai este de mult privit ca un receptor pasiv de informații, ci a devenit tot mai mult un participant activ la propria lui formare, iar rolul educatoarei este mai puțin vizibil și mai mult asociat cu planificarea minuțioasă a sarcinilor de învățare. Utilizarea metodelor de predare moderne nu trebuie făcută în lipsa unor combinații și armonizări cu metodele tradiționale căci avantajele sau dezavantajele lor sunt complementare. Rolul metodelor moderne este de a crea un context situațional astfel încât, cel ce învață să fie angajat și să participe activ la realizarea obiectivelor predării, să fie realizată o deschidere la înnoire.

Metoda „Ciorchinele” – dezvoltă: flexibilitatea gândirii, originalitatea, creativitatea și oferă posibilități de manifestare liberă, spontană a imaginației copiilor. Tehnica poate fi utilizată cu succes în reactualizarea cunoștințelor, dar și la etapa de generalizare a unui capitol (ex. Anotimpuri, Lumea necuvântătoarelor, Meserii, Mijloace de locomoție, Activități extrașcolare, etc.)

Metoda „Cubului” – stimulează asociația de idei, transferul de cunoștințe, originalitatea și creativitatea. Metoda se folosește pentru explorarea unei teme din mai multe perspective. Cubul, confecționat de educatoare, are specificat pe laturile sale sarcinile de lucru: „Analizează!”, „Describe!”, „Compară!”, „Asociază!”, „Aplică!”, „Argumentează pro și contra!”. Colectivul de preșcolari va fi organizat pe echipe. În cadrul unei activități integrate pentru A.D.E – D.S +.D.E.C cu tema „Flori de primăvară – Ghiocelul și narcisa”, caracterul convergent al metodei determină copiii să comunice între ei, să coopereze, să sintetizeze informațiile pentru realizarea unui tablou final. La început, acțiunile copiilor sunt orientate spre observarea și descrierea plantelor, stabilirea de asemănări și deosebiri, realizarea de conexiuni între propria persoană și mediul înconjurător, efectuarea de asocieri, sinteze parțiale, iar prin sinteza generală cunoștințele sunt exprimate verbal cât mai expresiv. Astfel, se exersează calități ale gândirii: fluentă, flexibilitate și în special originalitate. În activitatea artistico-plastică (D.E.C.) preșcolarii sunt organizați pe grupe și se solicită să realizeze sinteza celor exersate în activitatea aparținând domeniului D.S. folosind metoda cubul: 1 – desenează ghiocelul și narcisa; 2 – desenează părțile componente, separat; 3 – desenează florile cu care se aseamănă sau se

deosebesc narcisa și ghiocelul; 4 – desenează aspecte ce pot fi asociate florilor; 5 – desenează o vază cu ghioceli și narcise; 6 – arată prin desen pentru ce este bine să plantăm și să îngrijim flori. Lucrările realizate vor fi expuse și analizate, putându-se realiza o sinteză a metodei, cât și o modalitate de evaluare.

„Brainwriting-ul sau Tehnica 6/3/5” – metoda ce are la bază o tehnică de construcție „idei pe idei”. Metoda provine din simplificarea brainstormingului și se poate aplica cu succes și în învățământul preșcolar, construcția de idei fiind realizată prin desen. Se poate aplica atât în activitățile liber alese cât și în cele pe domenii experiențiale. Colectivul de preșcolari se împarte în grupe de câte 6 copii ce vor avea de realizat pe foaia personală, într-un interval de 5 minute, câte 3 elemente. După cele 5 minute, foaia de lucru se va înmâna colegului din dreapta.

Se poate și un alt mod de aplicare a metodei – exemplu desen „În vacanță”: Fiecare copil din grupurile formate își alege o culoare din cele puse la dispoziție, pe care o va folosi în timpul lucrului. Culoarele alese la nivelul unui grup nu trebuie să se repete. Când se dă semnalul de începere al lucrului, preșcolarii desenează individual, pe foaia personală, pe parcursul a 5 minute minim 3 elemente cu culoarea aleasă. Foile de lucru se vor deplasa până când ultimul copil din grup va realiza 3 elemente cu culoarea aleasă. Copiii sunt atenționați să nu se depărteze foarte mult de tema sugerată și să fie în același timp creativi. Când timpul de lucru expiră, copiii preșcolari vor trebui să dea un titlu lucrării în funcție de elementele cuprinse în compoziție. Dacă unii dintre ei nu reușesc, pot fi sprijiniți de colegi, deoarece și ei și-au adus contribuția la realizarea lucrării. Cu ajutorul acestei metode se îmbină armonios activitatea independentă cu cea de grup, iar educatoarea are posibilitatea să urmărească aportul fiecărui copil în lucrările finale.

„Tehnica viselor” – reprezintă o metodă interactivă de grup ce stimulează imaginația și creativitatea, dezvoltă gândirea creativă, creează buna dispoziție și ajută la stabilirea unei paralele între real și imaginar. Copiii sunt invitați să desfășoare jocul „De-a visul” așezându-se pe mochetă, în poziția culcat pe spate, cu ochii închiși și să audieze un vis descris de educatoare. Visul poate cuprinde o călătorie prin țară, descriind peisaje, activități ale oamenilor, orașe, etc. În timpul audierii se poate pune o melodie relaxantă, care să nu acopere relatarea

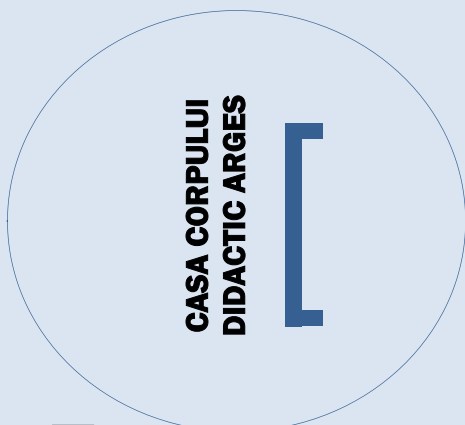
visului. La semnalul educatoarei, copiii se vor trezi și se vor așeza la măsuțe, încercând să redea prin desen cum și-au imaginat visul. În tipul lucrului se va pune din nou melodia relaxantă, pentru a se stimula imaginația preșcolarii. La final, copiii vor prezenta tema realizată și vor fi apreciați de colegi și de educatoare

„**Turul galeriei**”- este o metodă interactivă de evaluare ce poate fi utilizată și pentru realizarea unor postere care să abordeze o temă din unghiuri diferite, prin utilizarea de mijloace diferite. Promovându-se învățarea activă prin cooperare se stimulează gândirea și se permite ca preșcolarii să-și organizeze cunoștințele teoretice și artistico-plastice, apoi să le

Bibliografie:

1. Cucoș, Constantin, Pedagogie, Polirom, Iași, 2002
2. Ezechil, Liliana, Paiși Lăzărescu, Mihaela, Laborator preșcolar, Ghid metodologic, Ed. V& Integral, București, 2004
3. Silvia Briben, Elena Goncea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga, Metode interactive de grup, Ghid metodic, Ed. Arves, 2006

detalieze verbal. Exemplificând tot tema „Flori de primăvară”, preșcolarii conștientizează că în anotimpul primăvara florile de întâlnesc în grădini, parcuri, pomi înfloriți, ghivece, pe câmp, etc, iar aceste aspecte pot fi redade prin tehnici diverse (desen, pictură, dactilopictură, etc), permițând dezvoltarea gândirii divergente și implicit a creativității. Secvențele posterului se realizează pe grupuri: ronduri cu flori, copaci înfloriți, copii care plantează sau îngrijesc florile, oferirea de flori cu diferite ocazii. Produsele colective obținute în cadrul fiecărui grup de lucru sunt prinse pe un poster și fiecare grup analizează și discută aspectele înfățișate.

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*prof. inv. preșcolar Tudoreci Mădălina
Școala Gimnazială „Iordache Păcescu” Coșești - G.P.N. Petrești*

La nivelul învățământului preșcolar, curriculumul asigură o abordare armonios- sistematică a disciplinelor de studiu și a tipurilor de activități de învățare, astfel ca prin extensie, echilibru, relevanță, diferențiere, prin progresie și continuitate accentul să se pună nu pe materie, ci pe copilul care să-și formeze anumite competențe. Metodele de învățământ utilizate în procesul de instruire din învățământul preșcolar constituie o variabilă ce răspunde în mod concret de rezultatele activității școlare.

Prin "metodă de învățământ" se înțelege, o modalitate comună de acțiune a cadrului didactic și a elevilor în vederea realizării obiectivelor pedagogice.

Ioan Cerghit definește metoda didactică ca fiind „o cale eficientă de organizare și conducere a învățării, un mod comun de a proceda care reunește într-un tot familiar eforturile profesorului și ale elevilor săi”.

În învățământul preșcolar există foarte multe metode și tehnici de învățare variate prin care preșcolarii pot învăța atât conceptele specifice, cât și formarea de priceperi și deprinderi.

Copiii au diferite niveluri de dezvoltare, ritmuri diferite de dezvoltare și învățare precum și stiluri diferite de învățare. Aceste diferențe trebuie luate în considerare în proiectarea activităților, care trebuie să dezvolte la copil stima de sine și un sentiment pozitiv față de învățare. Astfel, predarea trebuie să ia în considerare experiența de viață și experiența de învățare a copilului, pentru a adapta corespunzător sarcinile de învățare.

Dacă în învățământul tradițional, principalele metode le constituie conversația, expunerea, demonstrația, metodele centrate pe profesor, transmiterea de cunoștințe, pasivitatea elevilor, învățământul modern solicită aplicarea metodelor active și interactive, a celor care dezvoltă gândirea critică.

Metodele moderne implică foarte mult tact din partea dascălilor, deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil: timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdător pentru fiecare gășind gestul, mimica, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda.

Metodele interactive sunt foarte eficiente în dezvoltarea creativității și stimularea învățării de lungă durată, cât și a gândirii laterale.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

Metodele interactive dezvoltă și stimulează capacitățile intelectuale, cognitive, gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală, capacitatea de ascultare, ascultarea activă, capacitatea de comunicare, capacitatea de înțelegere, de cunoaștere de sine și recunoaștere a calităților partenerilor, coechipierilor, capacitatea de evaluare și autoevaluarea, capacitatea de sinteză, capacitatea de decizie, de comparație și generalizare, de descriere, de abstractizare, de argumentare, de aplicare.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv – educativ.

În grădinița de copii principalul mijloc de stimulare pentru învățare și dezvoltare este jocul. În cadrul jocului cu preșcolarii se pot utiliza din gama variată de metode și tehnici, atât metode tradiționale, cât și metode moderne.

Metodele activ-participative încurajează plasarea copilului în situația de a explora și de a deveni independent. Activitățile de învățare și interacțiunile adultului cu copilul trebuie să corespundă diferențelor individuale în ceea ce privește interesele, abilitățile și capacitățile copilului.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici

specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

- Explozia stelară - steluța mare și 5 steluțe mici;
- Lotus- flori de nufăr mici și o floare de nufăr mare;
- Bula dublă-două cercuri mari de culori diferite câte patru cercuri mici de culori diferite, săgeți lungi și scurte;

- Predarea/învățarea reciprocă -palette colorate cu întrebări, ecusoane, coronițe;

- Ciorchinele-cercuri sau ovale de două mărimi și două culori, săgeți;

- Cubul-un cub sau tot atâtea cuburi câte tematici predați, 6 plăcuțe cu: descrie, compară, analizează,

- argumentează, asociază, aplică, simboluri pentru copii;

- Pălăriuțe gânditoare-albă, roșie, galbenă, verde, albastră, neagră;

- Piramida și diamantul – suport de lucru, pătrate sau benzi de carton de culori diferite;

- Mozaicul –fișa expert, ecusoane, chestionar de evaluare-ilustrat;

- Diagrama Venn – fișe de lucru, ecusoane.

După fiecare metodă aplicată, se pot obține performanțe pe care copiii le percep și-i fac responsabili în dezvoltarea sarcinilor de lucru viitoare. Copiii înțeleg și observă că implicarea lor este diferită, dar încurajați își vor cultiva dorința de a se implica în dezvoltarea sarcinilor de grup.

Metode interactive prezintă următoarele avantaje:

- centrate pe copil și pe activitate;

- comunciare multidirecțională;

- accent pe dezvoltarea gândirii;

- formare de aptitudini, deprinderi;

- evaluare formativă;

- încurajează participarea, inițiativa, creativitatea copiilor;

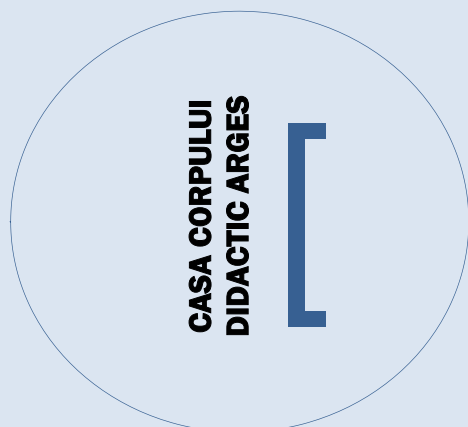
- parteneriatul educatoare/copil;
- permite evaluarea propriei activități;
- transformă copilul din obiect în subiect al învățării;
- pot fi abordate din punctul de vedere a diferitelor stiluri de învățare;
- sunt atractive.

Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare, în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, fiind ajutați astfel, să înțeleagă lumea în care trăiesc, și să aplice

Bibliografie:

- ✓ Breban Silvia, Gongea Elena, Ruin Georgeta, Fulga Mihaela–„Metode interactive de grup”, Ghid metodic. 60 metode si 200 de aplicatii practice pentru invatamantul prescolar”, Editura Arves, Bucuresti, 2002;
- ✓ Oprea Crenguța - Lăcrămioara– “Strategii didactice interactive”, ed. a III-a Editura Didactică și Pedagogică, București - 2008;
- ✓ www.didactic.ro;

în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

METODE MODERNE DE PREDARE

prof. inv. preșcolar Vasiloiu Loredana
G.P.N. Florile Soarelui Mioveni

Motto:

“Mai mult decât a preda, tehnica didactică înseamnă a învăța pentru sine și a facilita învățarea altora.” Bernat S.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional. Metodele utilizate în învățământul preșcolar sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc. Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale elevilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. În învățământul primar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

Explozia stelară Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri. Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. - pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual,

fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. - Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

Tehnica Lotus Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

ETAPE • 1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru;

- 2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
- 3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ideile/cunoștințele legate de tema principal
- 4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere
- 5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/relații/conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagram
- 6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

Bula dublă Tehnica bula dublă grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este prezentată grafic prin două cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul Exemple: Animale-păsări, Copii-părinți, Fructe-legume În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari, se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemănările dintre cei doi termeni cheie. În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebirile.

Ciorchinele Stimulează realizarea unor asociații noi de idei Permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă

ETAPE: • Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect în mijlocul sau în partea de sus a tablei/foii de hârtie • Copiii, individual sau în grupuri mici, emit idei prin cuvinte sau desene, jetoane, legate de tema dată • Se fac conexiuni, de la titlu la lucrările copiilor, acestea se pot face cu linii trasate de la nucleu la contribuțiile copiilor sau a grupurilor • Este bine ca tema propusă să fie cunoscută copiilor, mai ales când se realizează individual.

Cubul ETAPE • se formează grupuri de 4-5 copii • fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită (rostogolici, istețul, știe tot, umoristul, cronometrul) • copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat • prezintă pe rând răspunsul formulat.

Pălăriile gânditoare • Pălăria albastră – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – clarifică/alege soluția corectă • Pălăria albă – deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o – informează • Pălăria roșie – își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică – spune ce simte • Pălăria neagră – este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative – identifică greșelile • Pălăria verde – oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative {Ce trebuie făcut?} – generează idei noi • Pălăria galbenă – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul. – Efortul aduce beneficii

Mozaic ETAPE:

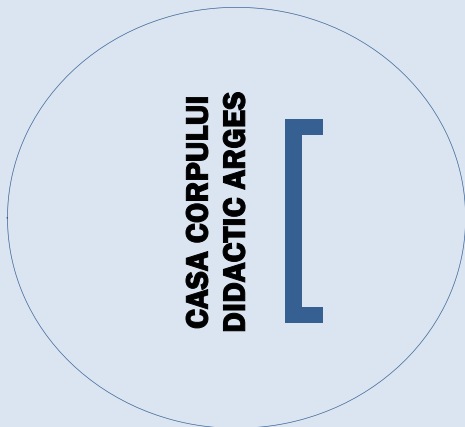
1. Stabilirea temei și împărțirea în 4-5 subteme
2. Organizarea grupelor de învățare
3. Constituirea grupelor de experți
4. Activități în echipa inițială de învățare
5. Evaluare

Diagrama Venn Etape:

1. Comunicarea sarcinii de lucru
2. Activitatea în pereche sau în grup
3. Activitate în grup
4. Activitate frontală În studiile privind activitatea în colaborare, Swing și Peterson (1982) au observat că elevii cu rezultate mai slabe au beneficii de pe urma participării în grupuri heterogene compuse din elevi cu rezultate școlare diferite în comparație cu participarea în grupuri omogene de elevi cu rezultate slabe.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009;
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup".

METODA INTERACTIVĂ, O MODALITATE DE STIMULARE A ÎNVĂȚĂRII PREȘCOLARILOR

*prof. învă. preșcolar Vălimăreanu Iuliana Maria
Școala gimnazială „Liviu Rebreanu” Mioveni; GPN Clucereasa*

Metodele de învățământ reprezintă modalitățile sistematice de lucru de care se pot servi profesorii în activitatea de instruire și elevii în cea de învățare fiind capabile să conducă la rezolvarea obiectivelor pedagogice propuse. Metoda provine din cuvântul grecesc **methodos** (*odos = cale, drum și metha = către, spre*). În didactică metoda se referă la calea care e urmată, drumul ce conduce la atingerea obiectivelor educaționale.

Metodele interactive (moderne/complementare/alternative) sunt modalități de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

În opinia mea, prin **metode interactive** înțelegem modalitățile prin care se dezvoltă și în același timp se formează priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra tuturor ce-l înconjoară. Totodată, elevul își folosește roadele cunoașterii și ajunge să-și contureze caracterul și să-și dezvolte personalitatea. În cadrul procesului educațional interactiv, accentul este pus pe formarea de competențe, astfel încât actorul principal, elevul, este transformat într-o ființă rațională ce conștientizează importanța dezvoltării personalității individuale.

Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli prin care se relevă faptul că preșcolarii să fie dispuși să lucreze în echipă și îndeplinirea a două condiții cum ar fi: *asigurarea unui climat pozitiv în clasă și formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru*, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de către toți elevii. De asemenea, în vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă încredere în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul

într-o clasă sunt: stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor, utilizarea unor strategii, evaluarea obiectivă.

Consider că în pedagogia modernă munca profesorului se termină acolo unde se termină munca elevului, deoarece profesorul este o sursă de informații pentru preșcolarii „reproducători de informații”.

Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor fiindcă conduce către o învățare mai activă și cu rezultate evidente și deosebite.

Un educator care folosește astfel de metode moderne ar trebui să îndeplinească următoarele caracteristici:

☞ un sfătuitor - îi motivează pe elevii să-și exprime punctul de vedere, îi ajută, îi încurajează în rezolvarea tuturor dificultăților întâmpinate.

☞ un observator și un ascultător – în timpul activităților observă atent desfășurarea acesteia și apreciază corect munca elevilor.

☞ un animator – în care pregătește materialele didactice, prezintă scopurile învățării, inițiază metodele și le explică elevilor.

☞ un participant la învățare – un profesor învață pe tot parcursul vieții.

Rolul educatorului în procesul de modelare a omului este poate cel mai important, deoarece își pune elevii în situații variate de instruire și totodată transformă școala. De aceea utilizarea metodelor interactive de predare-învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având un caracter activ-participativ și o reală valoare activ-formativă asupra personalității preșcolarului

Pedagogia modernă utilizează preponderent metode și tehnici interactive, care pot fi instrumente importante pe care învățătorul le poate folosi în cadrul predării lecțiilor de limba și literatura română, ca

acestea să fie mai atrăgătoare și eficiente, să ajute elevii să realizeze judecăți de valoare, să-i sprijine în înțelegerea conținuturilor. De aceea, utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ și o reală valoare activ – formativă asupra personalității preșcolarului.

Metodele interactive sunt frecvent utilizate în învățământul românesc actual, deoarece prezintă multe avantaje, pot dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros având un nivel cultural care să-i asigure accesul la mesajul informațional transmis, dar în același timp raportat la unitatea de timp.

O metodă așa-zis tradițională poate evolua spre modernitate în măsura în care secvențele procedurale care o compun îngăduie restructurări inedite sau atunci când circumstanțele de aplicare a acelei metode sunt cu

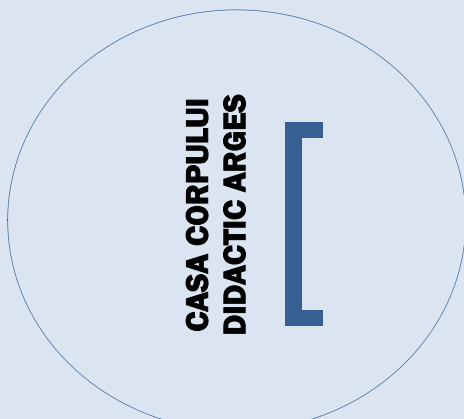
total noi. De aceea, profesorul trebuie să țină cont de afirmația potrivit căreia, *nu tot ce este „vechi” este neapărat și demodat și, implicit, inutil, după cum nu tot ceea ce este „nou” este modern și extrem de benefic.*

Alegerea și utilizarea metodelor de învățare a noțiunilor de limbă română depinde de mai mulți factori cum ar fi: vârsta elevilor, modul în care sunt educate pronunția, auzul cât și atenția și posibilitățile intelectuale ale elevilor care îl conduc pe profesor spre cunoașterea grupei.

Consider că învățământul românesc a încercat să găsească răspunsurile cele mai adecvate la tot ceea ce îl reține pe elev în încercarea de a obține cele mai bune rezultate și de a deveni o persoană educată. De aceea întreaga societate trebuie să ia în calcul atât factorii interni cât și cei externi care îl conduc pe elev către un viitor strălucit.

Bibliografia:

1. Cerghit, I., *Metode de învățământ – Ediția a IV-a revăzută și adăugită*, Editura Polirom.,2006;
2. Moise. C., Seghedin, E., *Metode în învățământ, în Psihologie pentru examenele de definitivat și grade didactice*, Editura Polirom, 2009;
3. Voiculescu, E., *Pedagogie preșcolară*, București: Editura Aramis, 2003.

METODE ȘI PRACTICI DE PREDARE INOATIVĂ

*prof. inv. preșcolar Vlăsceanu Georgiana Lavinia
G.P.N. „Florile Soarelui”, Mioveni*

Metodele didactice reprezintă calea de acces prin care se realizează actul educațional fiind direct proporțional cu rezultatele pe care individul le stabilește pe parcursul școlarizării, dar și în cadrul societății, având ca fondator principal eforturile cadrului didactic, în baza cărora se îndeplinesc scopurile învățământului, mai exact informarea și formarea educaților.

Procesul de formare interactiv presupune acțiune atât din partea profesorului cât și din partea copilului. Dascălul modern pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la copii, nivelul de dezvoltare intelectuală și capacitățile

copiilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului.

Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învățării. Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Metodele inovative de învățare utilizate și prin care sunt stimulate ariile de învățare și dezvoltare

ale copiilor încă de la vârste timpurii, acestea pot fi interpretate și ca instrumente care favorizează interschimbul de idei, de cunoștințe, de experiențe asigurând perfecționarea, eficiența și optimizarea demersului educațional. Prin utilizarea metodelor didactice moderne rata succesului este de o promovabilitate mult mai mare în ultimii ani, deoarece acestea le trezesc interesul și curiozitatea pentru învățare într-un mod plăcut, și anume prin joc. În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

Explozia stelară – steluța mare și cinci steluțe mici

Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri.

Obiective – formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme.

Descrierea metodei – copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau se desenează ideea centrală. Pe cele cinci steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar cinci copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei cinci își alege alți trei-patru colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

Bibliografie:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, "Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice", Cluj-Napoca, Presa Universitară, 2009;
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, "Metode și tehnici interactive de grup", sursa www.scrib.com;
3. Ioan Neacșu, „Metode și tehnici de învățare eficientă” „Fundamente și practici de succes”, Ed. Polirom, 2015;
4. Elena Lăscuș, „Metode didactice moderne pentru învățământul preșcolar”, Ed. Emia, 2022.

iagrama Venn – se aplică cu eficiență maximă în activitățile de observare, povestiri, jocuri didactice, convorbiri. **Obiective:** sistematizarea cunoștințelor – restructurarea ideilor unui conținut abordat. **Descriere:** comunicarea sarcinii de lucru, activitatea în pereche sau în grup, activitate în grup, activitate frontală.

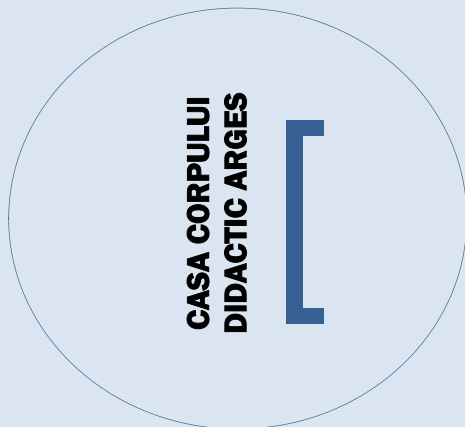
Aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaționări heterogene mai pozitive, motivație intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut și dezvoltă abilități sociale deosebite, solicitate de piața muncii.

Tehnica Lotus – este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

Obiective – stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și în grupe, teme din domenii diferite.

Descriere:

- construirea schemei sau diagramei tehnicii de lucru;
- plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
- grupul de copii se gândește la conținuturile, ideile, cunoștințele legate de tema principală;
- abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere;
- stabilirea în grupuri mici de noi legături, relații, conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă;
- prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

METODELE ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR– O PROVOCARE PENTRU STRATEGIILE TRADIȚIONALE

*prof. Voicu Elena – Eleonora
prof. Floroiu Alexandra
G.P.P. TIC – PITIC, Mioveni*

Astăzi, când învățământul trebuie să răspundă exigențelor contemporaneității, la nivelul segmentului preșcolar se conturează dezvoltarea unei noi abordări educaționale. Este vorba de o abordare care determină organizarea și trăirea unor experiențe de învățare ținând seama de cerințele viitorului și de necesitatea producerii unor schimbări dorite în comportamentul copilului de astăzi, o abordare care încearcă o îmbinare suplă a ideilor pedagogiilor alternative moderne, cu ideile pedagogiei tradiționale autohtone.

Modernizarea procesului de învățământ din grădiniță implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici și instrumente de cunoaștere și evaluare a copiilor, parteneriate educaționale, activități extracurriculare, o metodologie didactică activă.

Noul curriculum pentru învățământul preșcolar aduce

noi accente care pun în valoare dezvoltarea globală a personalității copilului. Un accent deosebit este acela al diversificării strategiilor de predare – învățare – evaluare, caracterizat prin folosirea de metode activ-participative, prin asigurarea de valențe formative ale jocului, ca activitate de bază a copilului, precum și printr-o evaluare a fiecărui copil în raport cu el însuși.

Pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ din grădiniță, urmărim perfecționarea metodelor tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee educative. Metodele implică mult tact pedagogic din partea educatoarelor deoarece stilul didactic trebuie să-l adopte în funcție de personalitatea copiilor. Regândirea educației formale duce la schimbarea relației cu copii promovând un dialog reciproc, constructiv. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară.

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Învățământul preșcolar are un anumit specific, dacă ne gândim la vârsta celor ce-l urmează, ceea ce nu exclude utilizarea metodelor active-interactive. Felul în care educatoarea solicită întrebări, felul în care organizează activitatea de formare și informare a copilului, prin accentul pe care-l pune pe dezvoltarea proceselor cognitive-aplicative, influențează comportamentul activ și creativ al copilului. Jocul de rol, experimentul, observația, jocul interactiv, portofoliul, metoda

proiectului, sunt câteva din metodele interactive ce se pot utiliza cu succes în grădiniță.

Jocul de rol, Experimentul, Observația, Jocul interactiv, Lotus, Portofoliul, Metoda proiectului, Mozaic, Ciorchinele, Metoda pălăriilor gânditoare, Știu/vreau să știu/am învățat, Cubul, Brainstorming, Metoda bulgărilor de zăpadă, Metoda R.A.I. "Răspunde-Aruncă-Interoghează" sunt câteva din metodele interactive ce se pot utiliza cu succes în grădiniță.

Programa activității instructiv-educative lasă libertatea de a organiza cât mai creativ și personalizat actul didactic. Fiecare cadru didactic își poate alege propriul demers, personalizat, modern, care să fie compatibil cu stilul didactic, cu obiectivele și conținuturile activităților.

Ioan Cerghit consideră că metoda este „o cale eficientă de organizare și conducere a învățării”.

Gaston Mialaret consideră că orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă : arta de a adapta la o situație precisă.

Bibliografie:

- Crenguța Oprea, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007;
- Breben S., Gognea E., *Metode interactive de grup*, Editura, Arves, 2007;
- Ion Frățilă, *Tendințe în evoluția procesului de învățământ*, Revista, *Învățământul preșcolar*, nr.2-3, 1991;
- Miron Ionescu, *Educația și dinamica ei*, Editura, Tribuna învățământului, București, 1998.

Sorin Cristea spune: „Calitatea pedagogică a metodei didactice presupune transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaștere propusă de dascăl într-o cale de învățare realizată efectiv de copii în cadrul instruirii formale și nonformale.”

Noul, necunoscutul, căutarea de idei prin metodele interactive conferă activității “mister didactic”, se constituie ca “o aventură a cunoașterii” în care copilul e participant activ pentru că el întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil dar în grup, prin analize, dezbateri, descoperă răspunsurile la toate întrebările, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și multumit în finalul activității.

Calea de învățare pe care o parcurg copiii este determinată de metoda folosită. Această “cale” devine cel mai spectaculos exercițiu de interacțiune dintre mințile lor, care ne bucură când observăm progrese de la o perioadă la alta.

Efortul copiilor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale, interdisciplinare, inovatoare decât cele clasice. Prin corelațiile elaborate interactiv copiii își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, intergrup, individual, în perechi.

Metodele activ-participative solicită efortul personal de gândire, imaginație, memorie și voință, dar și valorifică maximal potențialul de cunoaștere, acțiune și trăire al copilului. Efectele formativ – educative ale învățării sunt în raport direct proportional cu nivelul de angajare și participare individuală și colectivă.

Astfel, în opoziție cu metodologia tradițională, pentru care copilul rămâne mai mult un auditoriu sau un simplu spectator, gata să recepteze pasiv ceea ce i se transmite ori i se demonstrează, metodele active au tendința să facă din acesta un actor, un participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele pe calea activității proprii, a unei angajări optime a gândirii, a mobilizării tuturor funcțiilor intelectuale și energiilor emoțional – motivaționale în raport cu sarcina de învățare dată. Esențial în pregătirea cadrului didactic pentru activitate, este de a putea pune în joc toate cunoștințele sale și întreaga lui pricepere, nu pentru a transmite pur și simplu niște cunoștințe de-a gata ce trebuie să fie însușite, ci de a insufla copiilor săi dorința și posibilitatea de a le dobândi, pe cât este cu putință, prin ei înșiși, printr-un studiu cât mai activ.

Supliment Revista Catedra - editie online

Redacția suplimentului revistei CATEDRA

Coordonator revistă:

Prof. Ana BADEA, director CCD Argeș

Membrii colectivului de redacție:

Maria Magdalena ANGHEL, profesor metodist CCD Argeș

Florin BALTAC, profesor metodist CCD Argeș

Floarea BÂRLOGEANU, profesor metodist CCD Argeș

Margareta ONOFREI, profesor metodist CCD Argeș

Georgeta TOMA, profesor metodist CCD Argeș

Valentina Marilena ANDRONE, informatician CCD Argeș

Mirela Mariana ȘUFARIU, bibliotecar CCD Argeș

Design și machetare:

Inf. Valentina Marilena ANDRONE

Coperta:

Bibl. Mirela Mariana ȘUFARIU

Responsabilitatea asupra conținutului articolelor și a dreptului de publicare a fotografiilor revine în exclusivitate autorilor!